de Hessencombinatie

Magazine voor Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

En verder in dit nummer o.a.:

- Onze jongeren in coronatijd
- Groeiend aantal leden bij biljartvereniging 't Hessenhuus
- Bert Mulder is verzot op Volvo

Gerrit Bloemen: 'Een veehandelaar stopt niet'

uitgave 43 | **juni 2021**

CLAUS SPORT

IJsselkade 10-12 Doetinchem 0314 - 32 31 39
info@claussport.nl

SPORT 2000
your professional sportshop

- gratis
- sparen voor extra korting
- eenvoudig verzilveren
- exclusief voordeel
- aanbiedingen op maat
- altijd inzicht in je saldo
- en nog veel meer privileges

Bremer Bouw

Nieuwbouw
Verbouw
Onderhoud
Renovatie
Timmerwerken

Roy Bremer | Molenweg 10 | 6996 DN Drempt | T: 0313-472394 | M: 06-13380622 | www.bremerbouw.nl | info@bremerbouw.nl

Toldijk Zutphen-Emmerikseweg 35

Van de redactie

Coronabuikje, anderhalvemetersamenleving, coronakapsel, coronawandeling, lockdown, hoestschaamte, priklocatie en vaccitaxi. Zo maar een greep uit het aantal nieuwe woorden die sinds vorig voorjaar aan onze taal zijn toegevoegd. Maar met het huidige vaccinatietempo – nog zo'n woord – duurt het waarschijnlijk niet meer zo lang totdat deze woorden voorgoed tot het verleden behoren of in ieder geval als een vage herinnering in onze gedachten blijven. Althans, daar gaan we even vanuit want positief denken helpt om deze lastige periode goed door te komen. Doe dingen waar je blij van wordt, luidt het advies van de GGD. En die raad hebben de jongeren in Drempt, Hummelo en Keppel ook opgevolgd.

In deze uitgave laten we 15 jonge inwoners aan het woord over hoe zij het afgelopen jaar hebben meegemaakt. Natuurlijk baalden ze van het thuisonderwijs en met hun ouders, broers en zussen aan huis gebonden zijn. Maar uit al die verhalen blijkt ook een enorme veerkracht en positiviteit. Binnen de beperkingen hebben ze gezocht naar wat wel kan en bleven ze contact houden met vrienden. Wandelen, paardrijden, aan de brommer sleutelen, klusjes doen voor oudere dorpsgenoten, een tussenjaar nemen om te bedenken welke studie bij je past en vurig verlangen naar dat allereerste feestje dat straks ongetwijfeld weer gaat komen.

Maar er is meer dat onze inwoners bezighoudt dan alleen corona. Zo kijkt oud-inwoner Bart Veldkamp met dierbare herinneringen terug op de periode dat hij in Laag-Keppel en daarna in Hoog-Keppel woonde. We lezen dat Dremptenaar Bert Mulder al jaren gek is op alles wat met Volvo te maken heeft en dat Gymnastiekvereniging De Sperwer een gymgroep heeft opgericht voor kinderen met een beperking. Verder vertelt veehandelaar Gerrit Bloemen over zijn bijzondere werk en leest u in Varia onze oproep voor bezorgers in Voor-Drempt en Hummelo en Langerak. Kortom, we hebben weer geprobeerd een gevarieerd magazine voor u samen te stellen waar u de zomer zeker mee doorkomt. En als we dan weer een droge zomer tegemoet gaan, leest u onze tips om de waterhuishouding in uw tuin in ieder geval op peil te houden.

Geniet van de zomer!

Inhoud

5 Colofon
7 Column Mart de Kruif
8 Onze jongeren in coronatijd
17 Column Jeroen te Lindert
18 Ff kletsen met… Toon Koenders uit Achter-Drempt
20 De Hummelse roots van Britse dubbelspion George Blake
31 Column Gijs Jolink
32 Spread: De Balenstraat in Hummelo, zonniger dan omstreeks 1595…
34 Bert Mulder is verzot op Volvo
37 Column Guinevere Wolvetang
39 Groeiend aantal leden bij Biljartvereniging 't Hessenhuus
40 'Een veehandelaar stopt niet'
45 3 Tips om deze zomer fit te blijven
46 Waterhuishouding op orde?!
51 Column Anouk Mast
52 Wonen in Hummelo en Keppel… Tweemaal zeven gouden jaren
56 Zomerpuzzel
58 Varia
61 Activiteitenkalender

Geniet van kalkvrij/energie-besparend water. Neem een kijkje op onze website voor onze waterontharders .

Dimmendaal Installatietechniek

verzorgt onder andere:

- gas
- water
- electra
- centrale verwarming
- zinken of koperen goten
- dakbedekking
- onderhoud/vervangen van uw cv ketel

Zomerweg 36
6996 DR Drempt
0313 471192
06 83 33 61 57 (afspraken)

info@dimmendaalinstallatietechniek.nl

Dé lederwaren speciaalzaak

terSteeg lederwaren

berba bags & wallets · aunts & uncles · BEAR · Castelijn & Beerens · Herschel · SACCOO · mywalit · ARCADIA · HESTER VAN EEGHEN – AMSTERDAM – · GABS · FRED DE LA BRETONIÈRE · SHABBIES AMSTERDAM · voi · SECRID Made in Holland

Meipoortstraat 4 • Doesburg • www.ter-steeg.eu

M. LEISINK

BOUWONDERNEMING

TIMMERWERKEN - VERBOUW - ONDERHOUD

Strengsche Veld 25
6996 DK Drempt
T 06 - 12 99 60 05
E maurice@leisinkbouw.nl
I www.leisinkbouw.nl

Colofon

De Hessencombinatie
Magazine voor de inwoners van Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Hummelo en Eldrik

Redactie
Ceciel Bremer, Maaike Harkink, Berna ter Horst, Rinus Rabeling en Henk ten Zijthoff
E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl, telefoon: 0313-472968 (Rinus Rabeling).

Aan dit nummer werkten mee
Sven Bolderman, Gijs Jolink, Gerard van der Kamp, Wiebe Kets, Mart de Kruif, Jeroen te Lindert, Gerard Maalderink, Anouk Mast, Pierre Seegers, Ine Snelder, Leo Tholhuijsen, Daniëlle van de Weerd, Guinevere Wolvetang

Fotografie
Ed Bouman, Ceciel Bremer, Fred van Daalen, Duncan de Fey, Mirthe de Haas, Wim van Hof, Rinus Rabeling, Jamie de Vries, Vaysa Wolvetang

Advertenties/Marketing
Wim Fontein, Patrick Verheij
Voor vragen of informatie:
06-20 44 38 10 (Patrick Verheij)

Vormgeving en druk
Youprinting, Drempt

Auteursrecht
Overname van artikelen (of delen ervan) uit deze uitgave is niet toegestaan zonder uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van de uitgever. Dat geldt ook voor vermenigvuldigen, kopiëren, publiceren op internet of opslaan in een databank.
Dit magazine wordt met grote zorgvuldigheid samengesteld. Ten aanzien van de juistheid van de inhoud kan echter geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

De Hessencombinatie is een uitgave van voetbalvereniging HC'03 en verschijnt 4 keer per jaar, in een oplage van 2600 exemplaren, in het verspreidingsgebied: Voor-Drempt, Achter-Drempt, Hoog-Keppel, Laag-Keppel, Eldrik, Hummelo, Langerak en een gedeelte van Toldijk.

De volgende editie van De Hessencombinatie wordt verspreid rond 14 september 2021.

Informatie of klachten over bezorging
E-mail: dehessencombinatie@hc-03.nl of
telefoon: 0314-842219 (Monique Bruins).

Abonnement
Woont u buiten het bezorgingsgebied van De Hessencombinatie of wenst u het magazine op naam per post te ontvangen, dan is een abonnement voor 20 euro per jaar mogelijk. U kunt hiervoor telefonisch contact opnemen met de redactie:
06-15445341 (Ceciel Bremer) of een e-mail sturen naar: dehessencombinatie@hc-03.nl.

Website
www.dehessencombinatie.nl

• Elektra
• Verwarming
• Koeling
• Water & Sanitair
• Bronboringen
• Waterbehandeling

VERHEY TOLDIJK
INSTALLATIETECHNIEK
WATERTECHNIEK

Verhey Toldijk B.V.
Zutphen-Emmerikseweg 13b
7227 DE Toldijk

0575 - 452041
info@verheytoldijk.nl
www.verheytoldijk.nl

SONNEVELD BELASTINGADVIES
Register Belastingadviseur

Wij ondersteunen ondernemers

REGISTER
BELASTING
ADVISEURS

NO AB

www.sonneveld-drempt.nl

Training | voorlichting | coaching | activiteiten abonnementen

Brein inzicht
oog voor dementie

Heidi Nusselder
heidi@breininzicht.com
06-10665701
www.breininzicht.com

Pedicurepraktijk Pied-à-Terre

PEDICURE EN MEDISCH PEDICURE

Nank van der Boon
De Zuylenkamp 34, Hummelo

Komt ook bij u aan huis!
Vooral voor mensen met DM,
Reuma en COPD

ProVoet
Brancheorganisatie voor de Pedicure

Bel: 06 - 44 50 07 99

Voor kwaliteit groot of klein moet u toch bij snackbar Oost zijn.

Ook voor feesten en partijen

tel: 0615428204

QWIC
DUTCH DESIGN E-BIKES

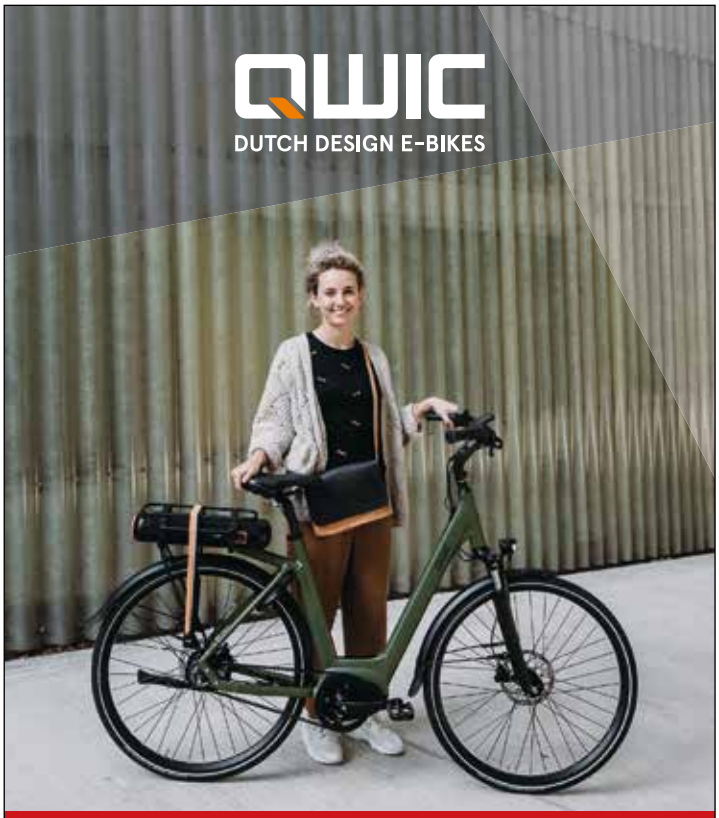

fietshuis Jansen
'weet wat fietsen is'

Dealer van:
Gazelle - Loekie - Focus - Qwic E-bike's

Stationsstraat 20
7021 CK Zelhem
T. 03 14 - 62 13 79
info@fietshuis-jansen.nl
www.fietshuis-jansen.nl

Oproep

Hoewel we niet voetballen en soms niet mogen trainen, ligt de vereniging niet op z'n gat. De slagaders van de vereniging pompen er nog lustig op los.

Het is nu eind april en volgens velen is er wat licht aan het einde van de tunnel. Ik begrijp dat perspectief, zeker als je het bestaansrecht onder je voeten voelt wegspoelen, zoals winkeliers en mensen in de horeca. Of iedere dag het uiterste uit jezelf moet halen in de zorg. Die zorgen en inspanningen kunnen niet klein worden gemaakt. Integendeel.

Maar er is ook een andere kant. Zoals aan alles. De achterkant van het gelijk, zeg maar. We klagen wel erg veel. Ja, we kunnen minder naar buiten, niet voetballen, school is moeilijk en thuiswerken is snel ontdaan van veel charme. Ik snap dat. Maar er is ook een andere wereld, niet eens zo ver weg. Een wereld waar je leven echt onzeker is, iedere dag weer. Waar je niet mag zijn wie je bent of niet weet wat of wanneer je eet en waar je slaapt. In net zoveel uren als we naar de zon vliegen, leidt het vliegtuig ons naar deze wereld. Dus klagen mag, maar met mate.
Dat geldt ook een beetje voor onze micro-wereld van HC '03. Hoewel we niet voetballen en soms niet mogen trainen, ligt de vereniging niet op z'n gat. We hebben een noodplan voor een eigen, korte competitie met de voetbalverenigingen binnen de gemeente Bronckhorst. Ontworpen door ons verenigingslid Wiebe Kets. Tegen de tijd dat u dit leest, weet u ook of het in werking is getreden. Het Hessenhuus wordt verbouwd en er zijn plannen voor de aanleg van twee beachvolleybalvelden. Zodra we mogen, komen we ook weer bij elkaar, voetballend, recreatief en gezellig. Dus de slagaders van de vereniging pompen er nog lustig op los. Maar we hebben wel wat obstakels.

Waar ik mij nu het meeste zorgen over maak, is hoe we voldoende bevlogen en vakbekwame leiders kunnen vinden voor onze elftallen. Met name bij de jeugd is dit ieder jaar weer een puzzel. En dat is super vervelend, want onze jongens en meiden hebben niet alleen recht op een goede begeleiding op voetbalgebied, maar moeten ook in een respectvolle en veilige omgeving kunnen sporten. Misschien doen we als vereniging hierbij iets fout; we staan open voor ieder commentaar. Toch wil ik een oproep doen om ons te helpen en te steunen als jeugdleider. Begrijp me goed, kennis van voetbal en enige didactische vaardigheden zijn handig, maar niet noodzakelijk. Het gaat vooral om passie en betrokkenheid. De rest komt dan, met wat hulp, ook wel goed. Dus woont u in de omgeving, bent u man, vrouw of genderneutraal, dik of dun, links of rechts, groot of klein, meld u aan. Het is veel meer dan een inspanning, het is ook ontzettend leuk om te doen. Die ervaring garandeer ik u. U kunt mij (of iemand anders van HC '03) altijd bellen. Tot snel.

Foto: **Wim van Hof**

Mart de Kruif

Tekst: **Maaike Harkink, Berna ter Horst, Daniëlle van de Weerd**
Foto's: **Jamie de Vries**

Onze jongeren in coronatijd

Hoe hebben jongeren het afgelopen jaar beleefd? Een jaar waarin ze van elke dag naar school moesten omschakelen naar elke dag thuisonderwijs. Bijbaantjes stopten of werden anders ingevuld. En ook ieder weekend uitgaan was er ineens niet meer bij. We spraken 15 jongeren uit Drempt, Hummelo en Keppel om ons een inkijkje te geven in hun leven van de afgelopen maanden en alvast vooruit te kijken.

Daan Gaikhorst (15)

woont met zijn vader, moeder en twee zussen in Achter-Drempt. Hij gaat naar het Zone College in Doetinchem en zit in het derde leerjaar vmbo-kader, richting groen-technisch.

'Toen school vorig jaar voor het eerst dicht ging, kon ik op de boerderij thuis veel helpen, met de tractor op het land bijvoorbeeld. Als je buitenaf woont, merk je ook minder van alle maatregelen dan in de stad denk ik. Mijn vrienden wonen ook buitenaf. Iedereen is meestal overdag thuis aan het werken en 's avonds komen we dan bij elkaar. Tijdens de avondklok kan dat bijna niet; je moet al vroeg thuis zijn en ook nog naar huis tóe dus dat gaat ook al van de tijd af. Ik heb echt weer zin om met zijn allen samen te kunnen komen, voor een verjaardag of een feestje van iemand die 16 is geworden bijvoorbeeld. In mijn vrije tijd help ik graag thuis op de boerderij en op zaterdagochtend ga ik met een vriend naar de schietbaan. We oefenen daar samen kleiduifschieten. Dat kan gelukkig nog gewoon. Het was wel even wennen om veel tijd met zijn allen thuis te zijn. Gelukkig kunnen we ieder ons ding doen en hebben we daar ook voldoende ruimte voor. Ik ga de ene week drie dagen en de andere week twee dagen naar school. En soms een keer extra voor praktijklessen. Nu zijn we bijvoorbeeld een houten zaaikistje aan het maken op school. In de klas moeten we anderhalve meter afstand houden en op de gang moeten we nu ook een mondkapje op. Ik vind het heel leuk om op school weer anderen te spreken. Thuis zit je toch maar alleen achter de laptop. Ik bel vaak wel even met een klasgenoot, gewoon om nog even te praten. Ik kijk er naar uit dat alles straks gewoon weer fatsoenlijk doordraait. Gewoon weer normaal. Nu is de klas bijvoorbeeld in tweeën gedeeld. Dat betekent dat je een helft helemaal nooit ziet. Dat vind ik wel jammer. Ook hoop ik dat de kwaliteit van de lessen snel weer als vanouds wordt. Van een gewone les op school leer je gewoon veel meer dan van een les achter de computer.'

Anne Jansen (14)

woont in Hummelo met haar ouders, zusje en twee broertjes. Ze zit op het Ulenhof College in 3-mavo.

'Normaal gesproken gaan we één à twee keer in de week naar school, maar ik ga nu alle dagen, omdat ik er even wat harder aan moet trekken om dit jaar over te gaan. Vanuit school is iedereen heel betrokken en vind ik het ook goed geregeld. Iedereen is geïnteresseerd in je. Op school zijn ze best streng als het gaat om het naleven van de regels, maar dat vind ik wel terecht. Normaal gesproken ga ik veel met vrienden om en houd ik heel erg van feestjes. Nu moet je overal bij nadenken. Je mag niet met te veel mensen samen zijn, je mag je mondkapje niet vergeten. Sommige vriendinnen mogen niet logeren, maar ik mag gelukkig nog wel afspreken. Ook ben ik blij dat ik lekker kan voetballen, dat vind ik heel leuk en gezellig. Lekker trainen en in het weekend onderlinge partijtjes. Mijn vader heeft corona gehad. We zaten toen met zijn allen in quarantaine. Mijn vader bleef in de slaapkamer en we zetten zijn eten over de drempel. Het was vervelend, maar ook wel weer heel lief dat we zo veel hulp kregen van de mensen om ons heen, bijvoorbeeld met het brengen van de boodschappen. Omdat mijn moeder in de zorg werkt, krijg je wat meer mee van de situatie. Ik zie haar vaak bezorgd kijken als het gaat over hoeveel mensen er op de IC liggen. Hopelijk gaat het komende zomer de goede kant op en kunnen we weer leuke dingen doen. Als het goed is, gaan we twee weken naar Texel met de hele familie. Daar heb ik echt heel veel zin in!'

Tjin Koenders (21)

woont met zijn ouders, zus en broertje in Achter-Drempt. Hij is in september begonnen aan de opleiding Leraar Geschiedenis aan de HAN in Nijmegen.

'Na afronding van mijn mbo-opleiding Onderwijsassistent heb ik een tussenjaartje gedaan en lekker gewerkt. Met het geld dat ik verdiend heb, kan ik hopelijk mijn studie betalen zonder te hoeven lenen. Toen ik na de zomer aan mijn nieuwe opleiding begon, had ik niet verwacht dat de online lessituatie zo lang zou duren. Ik heb tot eind april twee keer een uurtje les op school gehad. Voor tentamens mag ik wel naar Nijmegen. Maar dan is het een kwestie van erin en eruit: je mag niet verzamelen vooraf en moet na afloop direct het gebouw verlaten. Het lijkt me leuk om mijn klasgenoten te leren kennen. Van sommigen weet ik de naam, maar niet van iedereen. Je hebt alleen een soort van eerste indruk van ze, wie slim is en wie veel afwezig is, maar verder weet je niets. De laatste periode voor de zomer hebben we twee uur dramales op school. Daarna moet je wel gelijk weer naar huis voor nog een online uurtje. Thuiswerken is soms hectisch. Mijn vader, zus en broertje zijn nu ook veel thuis bezig. Je moet veel rekening houden met elkaar. Soms even zachtjes doen bijvoorbeeld, maar dan begint juist de hond ineens te blaffen.

In het weekend werk ik bij het Afvalbrengpunt Doetinchem. Vorig voorjaar was het ineens heel druk omdat iedereen aan het opruimen was. Ik werk ook bij de Pannenkoekenbakker. Dat is wel heel anders nu. Van topdrukte in het restaurant naar afhaalpannenkoek. Gelukkig hebben we veel andere klusjes kunnen doen zodat we lekker aan het werk konden blijven.
Ik rijd graag rond op mijn brommer samen met vrienden. Echt een corona-hobby: ik had nul verstand van brommers en heb nu al zes verschillende gehad. Ik heb leren sleutelen van vrienden en via internet. We zijn zelfs met z'n tienen op brommervakantie geweest. We hebben vreselijk schik gehad. Dit jaar gaan we waarschijnlijk weer. Ik voetbal in het tweede elftal van HC '03. Gelukkig mogen we nu weer lekker trainen. Iets minder fanatiek misschien omdat je geen wedstrijden speelt, maar het is fijn weer met elkaar als team op het veld te staan.
Al met al kom ik deze bijzondere tijd goed door. Natuurlijk is het balen, maar dat is het voor iedereen. Ik heb me gelukkig nooit verveeld. Gewoon positief bekijken en het beste

ervan maken. Straks zitten we gewoon weer lekker met z'n allen op zondagmiddag in de voetbalkantine bij HC '03. Nu al zin in!'

Daniek Tankink (21)

woont met haar ouders en broer in Voor-Drempt. Ze is bezig met de afronding van de studie Human Resource Management aan de HAN in Nijmegen. Ze werkt naast haar afstuderen één of twee dagen per week als HR-medewerker bij Econsultancy in Doetinchem.

'Als je me twee jaar geleden had gezegd dat ik nu bij wijze van hobby hele dagen aan het wandelen ben, had ik je niet geloofd. Toen we niet meer mochten volleyballen, ben ik maar naar een sportschool gegaan om toch nog sportief bezig te blijven. Gelukkig kunnen we nu buiten beachvolleyballen. Mijn club Focus heeft twee mooie velden hier speciaal voor aangelegd. Fijn om in ieder geval weer in teamverband met het spelletje bezig te kunnen zijn. Vorig jaar na de zomer hebben we drie competitiewedstrijden gespeeld en toen kwam alles weer stil te liggen.
Ik zie normaal gesproken heel veel mensen. Ik ga veel uit in Doetinchem of Nijmegen en in de zomer altijd alle tentfeesten langs. Nu je de contacten moet beperken, zijn dit niet de mensen die je één-op-één opzoekt. Ik mis die feestjes in groepsverband. Ook ga ik graag naar een terrasje met vriendinnen of lekker uit eten samen. Ik was eigenlijk altijd wel van donderdag tot en met zondag onder de pannen met leuke dingen doen. Ik werk ook bij HC '03 achter de bar in de kantine, ook altijd heel gezellig. Dat is nu allemaal weggevallen. En dan werk ik ook nog thuis tegenwoordig en gaan schoolzaken alleen online. Ik doe mijn afstudeeronderzoek bij de gemeente Doetinchem. Daar was ik anders alle dagen naar toe gegaan. Nu gaat dat volledig vanuit huis. En de ondersteunende colleges zouden iedere vier weken op school zijn, maar zijn compleet online.
Ik liep een halfjaar stage bij Econsultancy toen de eerste lockdown kwam. Als HR-afdeling zaten we er gelijk heel diep in; protocollen schrijven en vragen van medewerkers beantwoorden. In het begin was nog heel veel onduidelijk. Dat was wel even wennen. Het tweede halfjaar van mijn stage raakte ik er ook wel aan gewend. Wat dat betreft, vind ik online school lastiger dan thuiswerken. En áls we afspreken om op kantoor te werken, kijken we er echt naar uit. Maar als je me heel blij wil maken nu, dan kan dat met een festivalletje of feestje. Dáár heb ik zin in.'

Syb Boumeester (18)

woont met zijn ouders en broer in Voor-Drempt. Hij is in september begonnen aan de HAN in Arnhem met de opleiding Communication & Multimedia Design

'Ik heb wel het gevoel iets 'groots' gemist te hebben. Ik heb mijn havo vorig jaar afgerond zonder examens. Ik stond er op zich wel goed voor hoor, maar het is tóch dat ene grote moment. We zaten middenin een toetsperiode, op maandag zouden we weer verder gaan. Maar toen hield alles ineens helemaal op. Het was heel raar. Geen laatste schooldag, geen echt afscheid van de middelbare schoolperiode. Veel schoolgenoten heb ik sinds die dag nooit meer gesproken. Toch heel gek. Voor mijn studiekeuze maakte het niet veel uit: ik wist al wat ik wilde gaan doen. Begin dit schooljaar hebben we een online introductieweek gehad met allerlei activiteiten, maar de meeste mensen uit mijn klas ken ik bijna niet. Het voelt ook nog niet echt als studeren. Je bent heel erg op jezelf. Je hebt vaste lestijden, docenten vertellen je wat je moet doen en je gaat aan de slag. Ik merk dat ik het minder motiverend vind: het helpt toch om nog eens in een andere omgeving te zijn dan achter je bureautje te zitten. Sinds de eerste lockdown is iedereen bij mij eigenlijk altijd thuis. Het is gek, maar nu ik erover nadenk, kan ik me eigenlijk niet meer herinneren dat het anders was.
Het afgelopen jaar werkte ik bij een supermarkt. De winkel moest anders ingericht worden in verband met de anderhalvemeter-regel en we moesten in het begin ook met handschoenen aan werken. Iedereen was toen ook nog een beetje angstig en onwennig, klanten deden echt nog een paar stappen achteruit bij de kassa bijvoorbeeld. Het is me opgevallen dat weinig mensen moeilijk deden over de regels. Dat had ik wel verwacht, zeker toen het mondkapje verplicht werd. Zelf had ik vaak 'karretjesdienst'. Vond ik best leuk; mocht ik lekker buiten staan, winkelwagens schoonmaken.
Vorig jaar juli ben ik begonnen met mijn rijbewijs. In oktober mocht ik theorie-examen doen maar omdat dat niet goed uitkwam, heb ik het verzet naar januari. Dat ging niet door toen de regels aangescherpt werden. Nu kan ik pas eind juli mijn theorie doen.
In de zomer zou ik met vrienden naar Lloret de Mar gaan. Uiteindelijk zijn we met een klein groepje mensen hier uit de buurt naar camping IJsselstrand geweest. Misschien kunnen we volgend jaar toch nog naar Spanje gaan. Maar waar ik vooral naar uitkijk, is gewoon feesten in een grote tent. Met een absurd grote groep mensen.'

Emmely ter Horst (17)

woont met haar ouders, zus en broertje in Achter-Drempt. Ze zit in het tweede leerjaar van de opleiding Travel, Leisure & Hospitality op het Graafschap College in Doetinchem.

'Mijn stage in het buitenland is niet doorgegaan. Ik wilde graag met een klasgenoot naar Griekenland, maar dit hadden we al bijgesteld naar Oostenrijk omdat je daar ook zonder vliegtuig kan komen. Helaas is een maand voor vertrek door school besloten dat alle stages in Nederland moeten plaatsvinden. Nu gaan we naar Drenthe. Gelukkig kunnen we nog wel samen gaan en verblijven we daar intern. Ik probeer de voordelen er maar van te zien: ik kan verder met mijn rijbewijs, naar huis bij bijzonderheden en gewoon Nederlands praten. Maar ja, het is minder leuk dan naar het buitenland gaan natuurlijk.
Mijn lessen zijn vooral veel online geweest. Ik vind het niet heel erg. Voordeel is dat je niet hoeft te reizen en al je boeken en schoolspullen altijd allemaal bij de hand hebt. Ik mis het meest de snelle communicatie en interactie met de docent en klasgenoten. Je kunt natuurlijk wel een vraag stellen, maar de uitleg gaat vaak moeizamer. Dat is echt anders. Toen de basisscholen dicht zaten, heb ik geholpen met het thuisonderwijs van mijn neefjes van 6 en 9 jaar. Dan konden hun ouders gewoon werken.
We hebben nog geluk dat we thuis in een verbouwing zitten, genoeg te doen. Er is een klein vast groepje mensen dat ik zie. Maar ik mis het echte uitgaan samen. Ik kan niet wachten tot ik weer iedereen kan zien en we naar feestjes kunnen gaan. Ik mis die gezelligheid, lekker onder de mensen zijn. Ik kijk ernaar uit dat de sociale contacten straks weer makkelijker gaan. Nu moet je alles plannen en reserveren, altijd overal over nadenken. Ik vind het superfijn dat mijn opa en beide oma's gevaccineerd zijn. Dat geeft wel rust. Je houdt wel afstand maar denkt toch de hele tijd na over wat je gedaan hebt en waar je geweest bent.
Ik voetbal bij HC '03 in Dames 2. We zijn een echt vriendinnenteam. We hebben nog een tijdje kunnen doortrainen met de teamgenoten onder de 18 jaar, maar na een aantal verjaardagen hielden we te weinig speelsters over om fatsoenlijk te kunnen trainen. We

proberen elkaar toch nog een beetje te blijven zien. Samen met de honden wandelen of een filmpje kijken. Gelukkig mogen we inmiddels weer meer doen op het trainingsveld. Nu hopen dat we snel weer wedstrijden mogen spelen.'

Sanne Horstink (16)

woont met haar jongere zus deels bij haar moeder in Eldrik en deels bij haar vader in Nieuw-Wehl. Ze zit in 4-vwo op het Ludger College in Doetinchem.

'Ik herinner me nog goed het moment waarop ik over de eerste coronabesmettingen hoorde. Thuis schrokken we omdat mijn moeder net een maand terug was uit China. Maar verder dacht ik dat het allemaal wel mee zou vallen. Totdat het virus naar Italië kwam. Op school ging het nergens anders meer over. Toen we in lockdown moesten, had ik gemengde gevoelens. Aan de ene kant was ik heel bang om ziek te worden. Aan de andere kant was ik opgelucht omdat de toetsweek niet doorging. In het begin voelde het als vakantie, maar al snel was de lol eraf. Het moeilijkste moment vond ik het overlijden van mijn opa. Er waren zoveel regels tijdens de crematie. Ondanks corona sta ik er op school redelijk voor. En 4-vwo is nu eenmaal een moeilijk jaar. Dat was het zonder corona waarschijnlijk ook geweest. Inmiddels heb ik weer één dag in de week fysiek les. Gelukkig maar, want de online lessen zijn saai en ik mis het contact met klasgenoten. Ik ben ook blij dat ik mijn vaste vriendinnen weer meer kan zien. Tijdens de eerste lockdown konden we alleen Facetimen. Ik volleybal in Wehl bij Halley. Toen de trainingen waren gestopt, ging ik vaak hardlopen en wielrennen. Ik heb het geluk dat ik buitenaf woon. Nu trainen we weer twee keer per week buiten. Ik zie mijn toekomst niet somber in. Wel hoop ik dat ik straks naar een open dag kan. Want hoe kun je nu een goede studiekeuze maken als je nog nooit op de school bent geweest? Het eerste wat ik na corona ga doen, is feestjes inhalen en afspreken met de hele vriendengroep. Nu ik dit heb meegemaakt, geniet ik ook meer van de kleine dingen. Ik kan bijvoorbeeld al blij worden van een mooie herinnering of als ik in de zon loop. En ik besef nu dat vrijheid niet vanzelfsprekend is.'

Wouter Garretsen (16)

woont met zijn ouders in Hoog-Keppel en zit in 4-mavo op het Zone College in Doetinchem.

'Toen de lockdown vorig jaar begon, zeiden mijn klasgenoten en ik tegen elkaar: 'Wel even lekker, thuis en niet naar school.' Nou, ik wou dat ik dat terug kon nemen, want naarmate het langer duurde, werd het echt vervelend. Iedereen thuis, niemand kunnen zien: geen vrienden, geen familie. Gelukkig is er niemand in mijn directe omgeving heel ziek geweest. Ik vind het moeilijk om thuis motivatie op te brengen voor school. Ik raak snel afgeleid en soms is het zelfs een beetje deprimerend. Vorig jaar zat ik in de derde en moesten er nog veel pta´s worden afgenomen (toetsen die meetellen voor het eindexamen). Iedereen had daar moeite mee, want we hadden nogal een achterstand opgelopen. In het begin maakte ik me echt zorgen om mijn resultaten, want ik haalde niet de beste cijfers meer. Maar uiteindelijk is het allemaal goed gekomen. Vóór corona vonden veel van mijn klasgenoten school saai, stom en vervelend. Maar door de lockdown is iedereen school gaan missen. Wie had dat ooit gedacht? Wat ik het ergste vind aan deze tijd, is dat ik mijn vrienden veel minder zie. Normaal spreken we zeker één keer in de week af. We zijn een hechte vriendengroep. En ik mis uiteraard ook de feestjes. Verder vind ik het jammer dat ik niet naar waterpolo kan. Ik heb één keer online afgesproken met mijn waterpoloteam. Zo konden we elkaar toch een soort van zien. We hebben toen een pubquiz gedaan. Dat is weer eens iets anders. Zodra de lockdown voorbij is en alles weer kan, ga ik meteen met mijn vrienden afspreken. We gaan daar natuurlijk een feest van maken, want dat heeft iedereen gemist.'

Aniek Oosterink (18)

woont met haar vader en moeder in het Hummelse broek, haar zus woont op kamers in Wageningen en komt in de weekenden thuis. Ze gaat naar het Ulenhof College en zit in het examenjaar van het vwo.

'In het examenjaar mag je alle dagen naar school en daar ben ik heel blij mee. De andere klassen komen zo'n twee keer in de week naar school. Toen er een tijdje geleden zoveel sneeuw was gevallen, hadden we twee dagen achter elkaar thuis les, nou, toen merkte ik gelijk dat het niks voor mij was. Ik lag met mijn laptop in bed en mijn motivatie was ver te zoeken. Volgend jaar begint het studentenleven voor mij. Ik wil graag pedagogische wetenschappen studeren of hbo-pedagogiek, ik twijfel nog tussen die twee en moet me er nog in gaan verdiepen. Helaas zijn de open dagen allemaal online, zodat je je minder goed een beeld kunt vormen van de studies. Volgend jaar wil ik graag op kamers in Nijmegen en dan hoop ik natuurlijk dat alles weer open is. Als bijbaantje werk ik op dit moment bij een schoenenwinkel in Doetinchem. Mijn hobby's zijn naar de sportschool gaan, met vriendinnen een terrasjes pakken en uitgaan. Nu dat allemaal niet kan, merk ik dat ik in een soort wachtstand sta. Ik mis het normale leven heel erg. In het weekend kun je normaal gesproken je zinnen verzetten en leuke dingen doen, zoals een dagje naar de stad, shoppen, gewoon gezellige dingen doen. Ik vind het moeilijk dat je zo weinig kunt nu. Ik spreek nog wel met vriendinnen af, maar een stuk minder en je kunt niet met veel mensen bij elkaar zijn, dus je wordt best wel beperkt in je sociale leven. Gelukkig is er nu uitzicht op wat meer vrijheid. De kermis in Hummelo, dat is iets waar ik enorm naar uitkijk, maar ook naar de gezelligheid in Doetinchem als alles daar weer open is. Volgende week gaan de terrassen weer beperkt open, dus daar ben ik zeker te vinden voor de vrijmibo!'

BOUWMARKT
DE TOLBRUG

Emmerikseweg 17
7227 DG Toldijk
T: (0575) - 45 16 55
F: (0575) - 45 26 79
E: info@bouwmarktdetolbrug.com
www.bouwmarktdetolbrug.com

De bouwmarkt met vele specialiteiten.

- Persoonlijke bediening en goede service
- Wij denken met u mee en geven graag advies
- Ook uw adres voor propaangasvullingen
- Hout en Plaat op maat
- Vele artikelen per stuk/ per meter verkrijgbaar
- Ongelooflijk veel materialen tegen scherpe prijzen

SCHILDERSBEDRIJF
HENK TEUNISSEN
DREMPT
teunissendrempt@gmail.com - Mob. 06 22149011

DE Honda specialist van de Achterhoek!
Autobedrijf
Bergsma

- Verkoop van nieuwe en gebruikte auto's
- Reparatie en onderhoud van alle type auto's
- APK keuringsstation
- Schade reparatie & expertise
- Airco service

Autobedrijf Bergsma
Dorpsstraat 27, Hummelo
tel. 0314-381660
www.bergsmahummelo.nl
info@bergsmahummelo.nl

Grondwerk | Gazon Aanleg | Zaag- en snoeiwerk | Snipperen | Machinaal knotten | Stobbenvrezen | Klepelwerk | Machinaal hagen scheren

Bohyl
Boom-, groen- en landschapsverzorging

Loenhorsterweg 7E - 6999 DT Hummelo
T: 06- 22 21 78 13 E: info@bohyl.nl I: www.bohyl.nl

Nanke Oosterink (20)

Nanke studeert en woont in Wageningen, ze is derdejaarsstudent Dierwetenschappen. In de weekenden is ze thuis in Hummelo, bij haar ouders en zusje.

'Ik spreek nog steeds af met vrienden, hier in Hummelo, maar ook in Wageningen, maar dan een stuk minder vaak en met minder mensen dan voorheen. Ik mis de feestjes! Normaal heb ik in het weekend altijd wel iets te doen. Nu ligt alles stil. Mijn studie in Wageningen is helemaal online. Dat is erg saai en ik merk dat ik er minder gemotiveerd door raak. De ene docent steekt er meer moeite in dan de andere. Sommige colleges zijn bijvoorbeeld live en interactief. Iedereen heeft zijn camera aanstaan, waardoor je elkaar ziet en iedereen kan vragen stellen. Dat is nog wel leuk. Maar je hebt ook docenten die hun college van tevoren opnemen, online zetten en iedereen mag hem zelf in zijn eigen tijd bekijken en dat maakt het wat saaier. Mijn resultaten gaan niet zozeer achteruit, maar ik merk wel dat ik minder motivatie heb en uitstelgedrag vertoon. Ik zie dat om me heen ook gebeuren bij andere studenten. Soms spreek ik met studiegenootjes of huisgenootjes af om samen te studeren. In Wageningen ga ik regelmatig wandelen met vrienden of ik doe een – online – lesje bij de sportschool. Verder werk ik in Wageningen twee keer in de week als pakketbezorger. Komende zomer ga ik lekker aan de slag bij Het Wapen van Heeckeren en hoop ik dat we wat meer ruimte hebben om leuke dingen te kunnen doen. Ik kan echt niet wachten tot we weer feest kunnen vieren. Ik hoop heel erg dat de Zwarte Cross door kan gaan in september. Mijn verjaardag valt in het Zwarte Cross-weekend, 26 september, op zondag. Dat zou echt het ultieme verjaardagscadeau zijn.'

Thijs Hofstede (16)

woont met zijn ouders en broertje in Laag-Keppel. Hij zit in 4-vwo op het Ludger College in Doetinchem.

'Toen Mark Rutte vorig jaar op de persconferentie zei dat de scholen gingen sluiten, dacht ik: 'Fijn, lekker thuis les. Nu hoef ik niet zoveel meer te doen.' Maar een paar weken later dacht ik er al heel anders over en al snel was ik er helemaal klaar mee. Ik mis de gezelligheid op school met mijn klasgenoten. En veel dingen kunnen niet, zoals een keer naar de bios of met vrienden de stad in. Dus al met al vind ik dit best een lastige tijd. Toch moet je er zelf wat van maken. Ik probeer altijd zo positief mogelijk te blijven, want anders houd je het volgens mij niet vol. Corona heeft een flinke impact gehad op mijn familie. Mijn opa, oma, twee tantes en een nicht zijn erg ziek geweest. Mijn opa en oma hebben zelfs een tijdje in het ziekenhuis gelegen. Gelukkig zijn ze uiteindelijk weer beter geworden. Wat ik heel moeilijk vond, was dat het de ene dag heel goed met ze ging en de andere dag ineens weer heel slecht. Corona heeft niet veel veranderd aan mijn schoolprestaties. Ik sta ruim op overgaan en hoop dat ook zeker zo te houden. Ik maak me daarom geen zorgen over mijn toekomst. Ik hoop wel dat de scholen binnenkort weer helemaal open gaan, want online les in mijn eentje vind ik niks. Mijn bijbaantje kan ik gelukkig blijven doen. Ik help ouderen in de buurt met het onderhoud van hun tuin en andere klussen. Dat doe ik met veel plezier. Ik pas natuurlijk wel goed op dat ik genoeg afstand houd en ik ga er niet heen als ik klachten heb. Als alles straks weer mag, geef ik het liefst een feest voor al mijn vrienden en ga ik weer vaker naar familie toe. Ik denk dat ik meer zal genieten van de dingen die nu niet kunnen.'

Mathilda Bakker (15)

woont met haar ouders en jongere zus en broer in Hoog-Keppel. Ze zit in 4-havo op het Ludger College in Doetinchem.

'Ik vind het best een zware tijd. In het begin dacht ik: 'Dit is zo weer voorbij'. Vooral omdat iedereen thuis bleef en zich goed aan de maatregelen hield. Wij gingen echt nergens heen. Mijn moeder deed alleen één keer per week de boodschappen. Helaas zitten we nu al een jaar in lockdown en mensen houden zich steeds minder aan de maatregelen. Wat ik ook wel weer snap. Het online thuisonderwijs ben ik nu wel zat. Het enige wat ik fijn vind, is dat ik 's ochtends niet hoef te haasten en iets later kan opstaan. Ik mis het contact met mijn klasgenoten. Mijn motivatie is minder en daardoor ook mijn cijfers. Gelukkig hebben alle jongeren hetzelfde probleem. Je raakt dus niet echt achter op de anderen. Ik ben blij dat ik pas volgend jaar eindexamen hoef te doen. Het lijkt me echt heel jammer om geen eindexamenfeest te kunnen geven. Door corona heb ik geen bijbaan meer. Ik werkte bij De Olde Schole in de bediening. Ik hoop dat binnenkort de terrassen weer opengaan. Dan kan ik weer aan de slag om wat bij te verdienen. Sporten kan ik gelukkig wel. Ik voetbal bij HC '03. We doen geen wedstrijden, maar we trainen nog wel twee keer per week. Zo blijven we een beetje in beweging. En we hebben sinds kort een trampoline in de tuin zodat we ook thuis meer bewegen. Ik ben een paar keer getest op corona, bij de GGD in Zelhem, maar gelukkig steeds negatief. Ik had vervelende verhalen gehoord over de test, maar ik vond het zelf wel meevallen. Ik ken wel mensen die ziek zijn geweest, maar niet heel erg. Zodra de lockdown voorbij is, ga ik lekker feesten met mijn vrienden. In september word ik 16, dus dan mag ik veel meer, zoals uitgaan en naar een camping met vrienden. Daar heb ik echt zin in.'

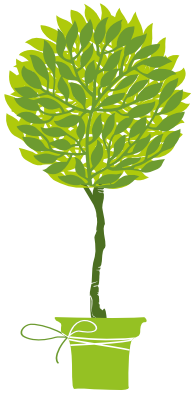

Tuincentrum Bloemendaal

Rijksweg 14 6996 AC Drempt tel. 0313 - 473033

Hoveniers
- *aanleg en onderhoud*
- *winterbeurten*
- *tuinonderhoud op contractbasis*

Tuincentrum
- *kamerplanten*
- *snijbloemen*
- *gelegenheidsbloemwerk*
- *potterie*
- *diervoeders*

Bloemisterij
- *violen*
- *zomerbloeiers*
- *vaste planten*
- *bolchrysanten*

Kwekerij
- *coniferen*
- *bomen*
- *laurier*
- *kerstbomen*

www.tuincentrumbloemendaal.com

Jelle Beekman (17)

woont met zijn ouders en twee broertjes in Hoog-Keppel. Jelle gaat naar het Ludger College in Doetinchem en zit in 6-vwo.

'Ik houd ontzettend veel van voetbal. Ik zit in JO-19-1 bij HC '03 en train twee keer in de week, in de weekenden doen we regelmatig onderlinge partijtjes. Op school gaat het eigenlijk prima. Nu ik in het examenjaar zit, ga ik elke dag naar school en dat is heel fijn. Daardoor raak je beter gemotiveerd. Je bent eruit, je fietst een eind, je spreekt je klasgenoten en de stof komt beter over als je live in de klas zit. Vorig jaar heb ik veel thuisgezeten en dat vond ik wel moeilijk. Vooral ook omdat de voetbalwedstrijden op zaterdag niet meer doorgingen, wat voor mij juist altijd het moment was om even mijn gedachten te verzetten en te ontspannen. Mijn uitlaatklep. Op het moment spreek ik niet veel met vrienden af. Je wordt toch beperkt door de regels. Ik heb school, voetbal en verder kijk ik naar Netflix en game ik. Sommige leeftijdsgenoten hebben meer moeite met de regels dan anderen. Mensen die veel uitgaan en naar feestjes gaan hebben het wat moeilijker. Vorig jaar was iedereen ook meer zoekende van wat wel kan en wat niet. Nu, met de tweede lockdown, is iedereen zich wel meer bewust van het belang van de regels en houdt iedereen zich er ook beter aan. Komende zomer gaan we twee weken op vakantie en zal ik met mijn vrienden veel bij het zwembad in Hoog-Keppel te vinden zijn. Verder ga ik werken bij De Olde Schole. Ik kijk uit naar de zomer en naar de voetbalwedstrijden op zaterdag. Maar eerst nog examen doen in mei. Gaat goedkomen!'

Bregje Minkhorst (18)

woont in Hummelo met haar ouders en zusje. Op dit moment heeft Bregje een tussenjaar.

Ze belt vanuit Egmond aan Zee: 'Dat was lang geleden, zeg, dat we op vakantie zijn geweest! Heel fijn om er even uit te zijn!' 'De coronasituatie is lastig, maar ik vermaak me prima. Vorig jaar heb ik mijn vwo-diploma gehaald en dit jaar heb ik een tussenjaar. Ik heb aan het begin van het jaar een studiekeuzeprogramma gedaan, waar ik drie keer in de week naartoe ging. Verder werk ik bij De Gouden Karper, waar ik de kamers schoonmaak en in de keuken werk, alleen ligt dat nu natuurlijk stil. Straks, als de terrassen weer open mogen, kan ik hopelijk weer aan de slag. Ik doe een krantenwijkje en vrijwilligerswerk bij de manege. Verder rijd ik vier tot vijf keer in de week paard. Ik heb een eigen paard en mijn zusje ook, dus daar ben ik wel veel tijd aan kwijt. Ik weet niet of ik mijn tussenjaar heel anders had besteed als er geen corona was. Waarschijnlijk was ik dan ook een beetje gaan reizen. Dat is nu natuurlijk onmogelijk. Ook is een vriendin van mij op kamers gegaan in Nijmegen afgelopen jaar, maar die heeft alleen nog maar online les gehad. Ik was haar natuurlijk graag komen opzoeken, maar alles in de stad is dicht. Wat dat betreft is de timing van dit tussenjaar goed. En nu weet ik ook wat ik volgend jaar wil gaan studeren, namelijk pedagogische wetenschappen in Nijmegen. Ik wil op den duur wel op kamers, maar heb er geen haast mee. Ik kijk ernaar uit om aan mijn studie te beginnen, hopelijk wordt de situatie dan ook beter en kun je dan een wat normaler studentenleven gaan leiden.'

Daniël Jonker (14)

woont met zijn ouders en jongere broer in Laag-Keppel. Hij zit in 3-vwo op het Ludger College in Doetinchem.

'Wat ik moeilijk vond aan deze tijd, was de start van de online lessen. Inmiddels ben ik er wel meer aan gewend. Ook heb ik me snel aangepast aan de nieuwe manier van leven. Vorig jaar dacht ik dat alles vóór de zomervakantie wel weer normaal zou zijn. Helaas zijn we nu al meer dan een jaar verder. Ik was heel blij dat ik tussen september en december weer gewoon naar school kon gaan. Echt super. Maar ik had niet verwacht dat we na de Kerst alweer thuis zouden zitten. Ik vind het jammer dat er veel uitjes zijn weggevallen, zoals uit eten gaan, naar een sportwedstrijd, spontaan zwemmen in het zwembad, zonder afspraak. Je moet nu ook heel voorzichtig zijn met mensen in je omgeving. Dat vind ik soms lastig. Wat school betreft, merk ik dat mijn concentratie sinds de tweede lockdown minder is geworden. Ik zou liever les op school hebben, ook omdat je dan meer contact hebt met docenten en andere leerlingen. Ik maak me niet zoveel zorgen over mijn toekomst, want ik weet al wat ik later worden wil: kok. Wel handig, want daar kan ik mij nu al op voorbereiden. Mijn vrienden zie ik minder, maar ik spreek ze online en op de fysieke schooldagen. De voetbalwedstrijden op zaterdag mis ik wel. Gelukkig gaan de wekelijkse trainingen nog door. En op de dagen dat ik niet naar school fiets, wandel ik met onze hond. Zo blijf ik een beetje in beweging. Als alles straks weer normaal is, hoop ik weer uit eten te kunnen gaan met mijn familie. Dat heb ik echt gemist. En gewoon weer naar het zwembad wanneer je zin hebt, zonder eerst te reserveren. Door corona sta ik meer stil bij mensen die het moeilijk hebben, vooral bij ouderen. Het is fijn als je af en toe een boodschap voor iemand doet of gewoon even een praatje maakt.'

LOONBEDRIJF SEEGERS

DREMPT 0313-47 25 85

SCHOT MAN bouw

Bart Schotman

Schotman Bouw | Bakermarksedijk 11 | 7223 KJ Baak
06 55107152 | info@schotmanbouw.nl | www.schotmanbouw.nl

Eten & Drinken Koffie en Cappuccino Eten*Afhalen IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet / Burgers Eten*Afhalen Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Friet - Snacks Salades en Broodjes Eten*Afhalen latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet / Burgers Eten & Drinken Koffie en Cappuccino IJs - Milkshake Terras @ WiFi Lunch & Diner Salades en Broodjes latte macchiato - Thee Menu's / oerfriet /

DE OLDE SCHOLE
LUNCHROOM & CAFETARIA
SINCE 1944

Rijksweg 88 Laag-Keppel
0314 380050

Alle dagen geopend
1200u - 2100u
www.deoldeschole.nl

C. SEEGERS

Rijwielen

E-Classic heren /dames € 1250,-

Skelters

Trampoline's

Zomerweg 21, 6996 DP Drempt, Tel.: 0313 - 472 722
Internet: www.seegersdrempt.nl / E-mail: info@seegersdrempt.nl

De uitzonderlijk fatale huwelijksreis

In het erfrecht kennen we de zogenaamde commoriëntenregel (artikel 4:2 BW): *Wanneer de volgorde waarin twee of meer personen zijn overleden niet kan worden bepaald, worden die personen geacht gelijktijdig te zijn overleden en valt aan de ene persoon geen voordeel uit de nalatenschap van de andere ten deel.*
Dit speelde bijvoorbeeld in het geval van de MH17-ramp: als een echtpaar tegelijkertijd omkomt kan men niet van elkaar erven. En dus erven beide families van hun eigen verwant (als er geen testament is).
Dat is op zich een prima regeling, maar deze geldt dus uitsluitend wanneer de volgorde van overlijden niet kan worden vastgesteld.

In 2018 ging een kinderloos echtpaar op huwelijksreis naar de Dominicaanse Republiek. Beiden liepen daar een voedselvergiftiging op, waardoor mevrouw overleed en vervolgens (23 minuten later volgens het officiële rapport) ook de man. Strikt genomen geen gelijktijdig overlijden en dus is genoemde regel niet van toepassing. Er was geen testament en dus erfde eerst de man van de vrouw en bij het overlijden van de man *zijn* wettelijke erfgenamen. Kortom: deze 23 minuten zorgden ervoor dat de familie van mevrouw de gehele nalatenschap uit beeld zag verdwijnen.
De vraag is natuurlijk of u dit een redelijke uitkomst vindt. In artikel 6:2 BW staat namelijk ook: *Een […] wet […] is niet van toepassing, voor zover dit in de gegeven omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.*

In de daaropvolgende rechtszaak moest dus een afweging gemaakt worden tussen beide rechtsregels: de commoriëntenregel is duidelijk niet van toepassing, maar is de uitkomst wel redelijk en billijk?
De rechtbank in Den Haag zei in eerste aanleg: Nee, niet redelijk, dus de nalatenschap wordt alsnog door beide families gedeeld alsof men gelijktijdig was overleden. In hoger beroep zei het Hof Den Haag echter: De wettekst is duidelijk en dit geval is niet zó uitzonderlijk dat hier moet worden ingegrepen. En dus ging de nalatenschap alsnog uitsluitend naar de familie van de laatst overledene.
Bovenstaand probleem wordt eenvoudig opgelost in een testament, bijvoorbeeld door op te nemen dat bij overlijden 'kort' na elkaar alsnog de nalatenschap wordt gedeeld door beide families, of door de zogenaamde 30-dagenregeling: u moet elkaar wel ten minste 30 dagen overleven wilt u van elkaar kunnen erven. Maar dan moet er dus wel een testament zijn.

Een dergelijk probleem speelt al snel: wanneer een jong stel samen hun eerste huisje koopt, staat vrijwel altijd in de samenlevingsovereenkomst dat al hetgeen gemeenschappelijk is bij overlijden aan de langstlevende 'verblijft'. Als echter die langstlevende vervolgens een half uur later ook overlijdt, gaat dus alles uitsluitend naar de familie van deze langstlevende. En u weet: er wordt voortdurend gepraat over de ernst van allerhande terroristische dreiging, maar verreweg de meeste ongelukken gebeuren tijdens het klussen in de eigen woning.

Maar het risico speelt niet alleen bij jonge samenwoners. Gaat u geregeld samen uit en is uw partner nogal slecht achter het stuur, dan loopt het risico al aardig op. Laat staan dat u onder de huidige omstandigheden zelf een gezellige huwelijksreis plant, bijvoorbeeld naar Brazilië. Onder de huidige president daar is de kans dat u beiden in verticale positie weer huiswaarts keert bijzonder klein.

Foto: **Wim van Hof**

van de notaris

Mr. Jeroen te Lindert (47) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een jaren 50 rock-'n-rollband.

Tekst: **Berna ter Horst**
Foto: **Jamie de Vries**

Ff kletsen met…
Toon Koenders uit Achter-Drempt

Toon (60) woont samen met Dianne. Ze hebben samen een dochter Yke en twee zoons Tjin en Ziko. Toon werkt bij de gemeente Bronckhorst als medewerker bij het Team Meldingen.

Ik krijg de slappe lach van…

Veronica Inside. Dat is het enige tv-programma dat ik echt fantastisch vind. Ik ben eigenlijk meer van Nederland 1, 2 en 3 en dan vooral de journalistieke en politieke programma's. Maar wat die gasten in dit programma zeggen, daar kan ik echt hard om lachen. Ik krijg ook snel de slappe lach te pakken als ik met mijn kameraden ben. Soms hebben we elkaar al een hele tijd niet gezien en dan liggen we na 5 minuten samen al weer krom van het lachen. Die humor en verbondenheid, dat vind ik geweldig.

Waarin geloofde jij toen je een kind was?

Bedoel je voor of na de Sinterklaasperiode? Hahaha, nee zonder gekheid: als je wat wil bereiken, zul je zelf aan het werk moeten. Dat is ons met de paplepel ingegoten. Ik kom uit een groot gezin en mijn vader is jong overleden. We hebben geleerd de handen uit de mouwen te steken. Dat moet je trouwens niet als zwaar zien. Ik wist gewoon dat als ik een brommer wilde hebben, ik er iets voor moest doen. Ik ging dus al vroeg de hort op om te werken.

Vliegen of duiken

Oeh, dat vind ik allebei fascinerend… Dianne en ik hebben ons duikbrevet gehaald op Curaçao en we hebben ook een brevet voor parapenten. Ik denk dat ik vliegen toch het allermooiste vind: het feit dat je omhoog gaat, op anderhalve kilometer hoogte vliegt en weer landt. Zo mooi. Ook heel mooi om te doen in de bergen trouwens. Op vakantie in Frankrijk bij het Meer van Annecy zijn we zo de berg afgevlogen. Een paar dagen later kwamen we erachter dat je ook foto's kon laten maken tijdens het vliegen. Toen zijn we nog maar een keer gegaan. Heeft goud gekost, maar o wat gaaf.

Wat kun je niet missen?

De kinderen en Dianne natuurlijk. Maar ik denk dat voor iedereen wel geldt dat je je familie niet kunt missen. Ik zou ook humor niet kunnen missen. Dat zit echt in mij gebeiteld, lekker schik kunnen maken. In het bijzonder met mijn kameraden. Die kan ik ook niet missen. In voor- en tegenspoed.

Daar kom je achter in de loop van je leven, met welke mensen je écht verbonden bent en waar je op kan terugvallen.

Je kunt mij 's nachts wakker maken voor…

Euh, als er een inbreker is? Of met een leuk stel op pad gaan, dat is ook wel iets waar je me voor wakker mag maken. En wielerklassiekers, zoals de Tour de France, Giro en Vuelta. Die hebben altijd mijn grote aandacht.

Wat wil je graag doen, maar durf je niet?

We waren eens met het hele gezin in Frankrijk in zo'n klimpark. Je had verschillende niveaus, vier in totaal geloof ik. Ik heb niveau 1 afgemaakt en meteen het hele spul weer ingeleverd. Ik vond het maar niks; aan een touw hangen, geen enkele controle ergens over. Ik zweette ook als een otter.

Wat staat er nog op jouw bucketlist?

Ik heb nooit zo'n lijst gehad. Alles wat ik wilde en redelijkerwijs kon, heb ik gedaan.

Wat zou je doen met een miljoen?

Ik zou eerst de kinderen helpen met een eigen woning. Het is momenteel toch wel een groot probleem voor jongeren om een huis te krijgen. Ik zou ook HC '03 een kunstgrasveld willen geven. Dat is toch ons cluppie en zo'n veld is een welkome aanvulling.
De zoon van mijn collega heeft vorig jaar met een zwemongeluk een hoge dwarslaesie opgelopen. Er zou zeker ook een financiële bijdrage gaan naar Stichting Maak Chiel Mobiel die zijn revalidatie financieel ondersteunt.
Zelf ben ik niet heel materialistisch ingesteld maar als er dan nog geld over zou zijn, zou ik voor mezelf wel graag een Volkswagen Kever cabrio willen.

Welk dier zou jij willen zijn?

Een roofvogel. De Condor bijvoorbeeld. Die met zijn scherpe blik door het berggebied vliegt, fantastisch!

Welk moment zou je in willen lijsten?

Je hebt in je leven zoveel momenten die je eeuwig vast zou willen houden. De geboorte van de kinderen. Maar ook momenten waarop je fantastisch gelachen hebt. Begin jaren tachtig zat ik in de kroeg met mijn vrienden Harry en Rudy. We vertrokken spontaan richting Nijmegen waar op dat moment de Vierdaagse bezig was. We konden blijven slapen bij een ex-vriendinnetje van Rudy. Zij woonde in een studentenhuis. Er werd ons verteld dat er ook iemand anders bleef slapen en dat die geelzucht had. 'Willen jullie alsjeblieft niet lachen als je hem dadelijk ziet,' zei ze nog. Maar toen hij binnenkwam met dat gele hoofd, hádden wij het niet meer: als een kanarie zo geel, het hele huis schudde van het lachen. Het was zo'n grappig gezicht. Je moet je voorstellen, het was midden in de nacht, en we hadden de kanalen natuurlijk helemaal vol. Dit in combinatie met iets te hebben gerookt wat meer was dan alleen tabak. Echt een typisch gevalletje van 'zodra je op pad gaat, maak je dingen mee'. We zijn de terugweg nog zo'n fotohokje ingedoken op het NS-station met z'n drieën tegelijk natuurlijk. We hebben er om gedobbeld wie die foto mocht hebben. Wat een schik. Ik heb de foto nóg. Harry is een paar jaar later helaas verongelukt. Het is echt een dierbaar moment voor me geworden. Ik denk nog vaak aan hem.

Om welke film moet jij heel hard lachen?

Porky's pikante pretpark, uitgebracht begin jaren tachtig. Lachen van begin tot eind. En in het bijzonder bij de scène over die gymleraar in de kamer van de directeur, het gat in de muur van de damesdouches en de moedervlek op de piemel. Iedereen die de film kent, heeft daar nu weer beeld bij.

Thee of koffie?

's Morgens altijd als eerst een bakkie koffie. Thee is voor zieke mensen, haha grapje hoor. Op zaterdagochtend koffie met een lekker ontbijtje en krantje erbij. Lekker rustig beneden terwijl de rest van het huis nog in bed ligt. Mijn fijnste koffiemomentje van de week.

Welke app gebruik je het meest?

Met stip: WhatsApp. Daarnaast ook de NOS-app voor het nieuws en Spotify om muziek te luisteren. Ik heb ook een speciale app voor mijn gehoortoestel. Sinds een tijd heb ik last van tinnitus, een heel hoge piep in mijn oren. Het gehoortoestel helpt dit geluid te maskeren. Het werkt redelijk, de piep is weg, ik hoor nu alleen nog een soort van zeeruis.

De toekomst inzien of het verleden veranderen?

Als je alles al van te voren weet dan wordt het zo voorspelbaar. Dat wil ik sowieso niet. Maar het verleden veranderen? Dat heeft geen nut, het is voorbij. Hoewel, als jonge jongen heb ik wel dingen gedaan waar ik spijt van heb. Nu denk ik wel eens 'hoe heb je het kunnen doen'. Misschien heb ik mensen daar wel mee beschadigd. Dat zou ik dan willen veranderen.

Welke superheld zou jij willen zijn?

Ik heb veel respect voor mensen die dingen aan de kaak durven stellen. Aleksej Navalny in Rusland bijvoorbeeld. Hij spreekt zich uit ten koste van zijn eigen leven en gezin. Als je dat durft, ben je een ultieme held.
Ook Captain Sully, de piloot die in 2009 een groot passagiersvliegtuig in New York liet landen op de rivier de Hudson, vind ik een held. Door zijn beslissing zijn de levens van alle 155 mensen aan boord gespaard gebleven. Ook een voorbeeld van dúrven.
De mensen die zich tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben ingezet voor het Nederlandse Verzet; ook stuk voor stuk helden. Wat mensen er voor over hadden om Nederland te bevrijden. Wat ze durfden te doen. Maar ook de geallieerde soldaten die in Frankrijk het strand opliepen onder zwaar Duits vuur. Stel het jezelf maar eens voor. Je wil graag denken dat je hetzelfde zou doen in die situatie, maar de vraag is natuurlijk of dat zo is. Ik hoop dat ik het zou durven. Ik denk het niet overigens.

Als je voor 30 seconden de aandacht kreeg van de hele wereld, wat zou je dan zeggen of doen?

We moeten meer doen voor het behoud van onze planeet de aarde. Als dit zo doorgaat, blijft de aarde wel bestaan, die gaat niet kapot, maar wij gaan wel naar de kloten. We moeten klimatologisch gezien de rem erop gooien. En dan vooral de grote machten. Wat wij kunnen doen in Nederland is *peanuts* vergeleken bij wat de wereldleiders kunnen bereiken. Natuurlijk is het belangrijk dat we allemaal ons steentje proberen bij te dragen. Maar wat een ander verkloot, kunnen wij niet goed maken.

De volgende keer in deze rubriek: Coen Sloot uit Hummelo.

Tekst: **Henk ten Zijthoff**
Afbeeldingen: **Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, Collectie Rinus G.M. Rabeling, PR**

Boerderij 'de Koesterd' aan de Broekstraat te Hummelo in 1938

De Hummelse roots van Britse dubbelspion George Blake

Op Tweede Kerstdag 2020 overleed de beroemdste, en zo u wilt beruchtste, Britse dubbelspion aller tijden in Moskou. Zijn naam: George Blake. Hij werd onder zijn Russische naam Gyorgi Bechter met militaire eer en de persoonlijke condoleances van president Poetin begraven in de Heldensteeg op de begraafplaats Trojekoerovskoje in de Russische hoofdstad. Wie was deze man en wat deed hij als jonge jongen in Hummelo?

Eh… George Blake?

George Blake wordt in 1923 in Rotterdam (Spangen) geboren als George Behar. Zijn vader Albert is een Sefardisch Joodse Egyptenaar. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog meldt Albert zich bij de Britse strijdkrachten. Hij overleeft als militair de loopgravenoorlog in Vlaanderen, maar na de *Great War* is er van zijn gezondheid niet veel meer over. Behar is slachtoffer van de Duitse gifgasaanvallen aan het westfront.

Als in november 1918 de oorlog eindigt met naar schatting vijftien miljoen doden aan militairen en burgers, is Behar inmiddels genaturaliseerd tot Brits staatburger. Hij wordt naar Rotterdam gestuurd waar hij de taak krijgt mee te helpen bij het repatriëren van Britse militairen, die op de één of andere manier tijdens de Eerste Wereldoorlog in Nederland terecht zijn gekomen. Nederland was neutraal tijdens de oorlog dus deze Britse militairen waren in ons land geïnterneerd. Tijdens het verblijf in Rotterdam ontmoet hij de Nederlandse Catharine Beijderwellen en Amor zorgt voor de rest. Uit het huwelijk van Behar en Beijderwellen worden drie kinderen geboren. Twee dochters en een zoon. Deze zoon zal er voor zorgen dat de presidenten Eisenhower, Kennedy, de minister-presidenten Churchill, MacMillan en Wilson, de Sovjet-Russische secretaris-generaal Chroetsjev en nog vele andere machthebbers met hun vuisten op hun bureaus beuken als het om het functioneren van hun geheime diensten gaat..

De jonge jeugd van George Behar

Vader Albert Behar runt een bedrijfje in Rotterdam dat leren handschoenen voor havenwerkers produceert. Het gezin is niet rijk en niet arm. Maar de beurskrach in 1929 verandert de zaken. De activiteiten in de Rotterdamse haven lopen enorm terug en daardoor gaat het bedrijf van Behar failliet. In 1936 sterft hij en moeder Catherine staat er alleen voor. Maar er komt hulp uit onverwachte hoek. De broer van de overleden Albert is bankier in Caïro en daar is geld niet het grootste probleem. Het echtpaar in Caïro biedt aan om de jonge George in hun gezin op te nemen. En daar gaat George: 13 jaar oud en hij reist in zijn uppie naar het Egyptische Caïro. Het worden voor hem vormende jaren want de sociale status van oom en tante Curiel

George Blake ongeveer 14 jaar oud

George Blake tijdens zijn opleiding tot Brits marineofficier (1943)

en zijn neven is hoog en de familie aan vaderskant is puur kosmopolitisch. In alle windstreken woont familie met diverse nationaliteiten en zij communiceren in allerlei talen moeiteloos met elkaar. George blijkt ook een talenknobbel te hebben. Hij spreekt al snel uitstekend Frans, Duits, Engels en Arabisch. Zijn oudere Egyptische neven maakten hem attent op de enorme verschillen tussen rijk en arm. Deze jongens dragen het marxisme en de nog jonge Sovjet-Unie een warm hart toe. In deze tijden zouden we zeggen: ze behoren tot de behoorlijk links georiënteerde elite, zeg maar pure communisten. Maar toch kunnen zij neef George er in deze jaren niet van overtuigen dat de communistische heilsleer de mensheid tot zegen zal zijn. George heeft grote problemen met de manier waarop de machthebbers in Rusland omgaan met de kerk. Zelf is hij in zijn jonge jaren een overtuigd calvinist. Vader Behar deed niet aan godsdienst. Moeder Catherine is Remonstrants. En George? We komen dichter bij zijn Hummelse jaren.

De Tweede Wereldoorlog nadert

In 1939 gaan in Europa de signalen op rood: er is oorlogsdreiging. Moeder Catherine vindt de situatie zo ernstig dat zij haar Egyptische zwager en schoonzus beweegt om haar zoon George terug te sturen naar Rotterdam. En daar gaat George. Hij reist weer helemaal alleen terug naar Nederland en trekt voorlopig in bij zijn grootmoeder in Rotterdam. Zijn moeder woont op dat moment met zijn zusjes in Den Haag.

10 mei 1940: Rotterdam gebombardeerd

Was nou maar in Cairo gebleven! Samen met zijn grootmoeder zit George in Rotterdam met een pan op zijn hoofd onder een tafel om te schuilen voor de donderende inslagen van Duitse bommen. Rotterdam is in *no-time* verwoest, rond de 900 mensen overleven het niet en 80.000 mensen zijn dakloos. George pakt, na de ergste chaos, de fiets en peddelt naar Den Haag. Hij is zeer gesteld op zijn moeder en wil weten hoe het met haar en zijn zusjes is. Hij komt in hun huis, maar treft er niemand meer aan. De theekopjes en het ontbijt staan nog op tafel. Het gezin is Brits staatsburger en is als de bliksem geëvacueerd naar Engeland. George is 17 jaar en heeft alleen zijn grootmoeder nog. En hij heeft een probleem, want ook hij is Brits staatsburger. Dat heeft gevolgen, want de Duitsers pakken iedereen in Nederland die Brits is op. Ook George is de klos en hij wordt geïnterneerd in Kamp Schoorl. Hier begint de strijd over *Wahrheit und Dichtung*. Hoe kwam George dat kamp uit? Hij zegt zelf dat hij na een aantal weken werd vrijgelaten. Anderen houden het erop dat hij wist te ontsnappen. Als schrijver van dit artikel en na het lezen van de literatuur over Blake houd ik het op de verklaring van Blake zelf.

De kerk en Dorpsstraat te Hummelo voor 1940

George Behar vertrekt naar Warnsveld

Voor een Brits-Nederlandse jongen van 17 jaar blijft het link met die Duitsers. Maar weer gloort er hoop. George heeft een oom en tante van moederskant in Warnsveld en het lijkt beter om uit het westen te verdwijnen en elders teruggetrokken verder te leven. En zo belandt George in de Achterhoek. Hij is kerkelijk actief en volgt catechisatielessen bij de sociaal bewogen dominee Padt in Zutphen. Padt is voor de duvel niet bang en fel antinazi. En George? Die wil zich verdienstelijk maken en via Padt komt hij in contact met mensen van het verzet: de Vrij Nederlandgroep. Die weten wel iets voor George. Of hij clandestiene kranten wil rondbrengen door heel Nederland. Nou, dat wil George heel graag! Hij ziet er schooljongensachtig uit en oogt onverdacht. Toch wordt het in Warnsveld *tricky* omdat George tegen de dienstplichtige leeftijd van 18 jaar loopt en het Britse staatsburgerschap kan een reden zijn om hem op te pakken en weer te interneren. Zijn oom bedenkt een plan: neef George wordt ondergebracht bij zijn vriend Weenink op pensionboerderij De Koesterd in Hummelo. George moet zich daar maar een tijdje gedeisd houden en een beetje meewerken als boerenknecht als hij zin heeft. Oom betaalt de kost en inwoning. Naar eigen zeggen hoeft George niet veel anders te doen dan zich gedeisd te houden in de Hummelse dreven. Uit voorzorg verandert hij wel zijn voornaam van George naar Gé.

Hummelo, Palmzondag 29 maart 1942

Het is deze Palmzondag een frisse waterkoude dag in Hummelo. Het voorjaar hangt wel in de lucht, het is droog maar de zon laat zich amper zien. De kerk in Hummelo is afgeladen vol. Er zijn maar liefst 27 jongeren die op deze zondag onder leiding van dominee Goedhart belijdenis doen voor de Hummelse kerkgemeenschap. Uw schrijver ontdekt in de lijst van de jongeren zijn eigen oom Gerrit ten Zijthoff en ook zijn schoonvader Derk Netjes van boerderij Mulra. En ja hoor, ook Gé Behar staat op dezelfde lijst en wordt net als de anderen op deze zondag bevestigd als belijdend lid van de Nederlands Hervormde Kerk. En natuurlijk toegezongen door de hele kerkgemeenschap uit Keppel, Drempt en Hummelo, waaronder mijn eigen grootouders en die van mijn echtgenote. Ik sta toch wel even met grote ogen te kijken in dit oude register. Onze grootouders waren er dus alle vier bij en zongen de jonge nieuwe kerkleden toe. Blake zegt later in Moskou: 'Was ik in Nederland gebleven, dan was ik predikant geworden.'

Te heet onder de voeten

Gé Behar heeft goede contacten in Hummelo. Hij kan het prima vinden met predikant Goedhart en met huisarts Bart Westerbeek van Eerten en diens gezinsleden. Er bloeit zelfs een prille romance met dochter Lous, zo is te lezen in het dagboek van Nathalie Westerbeek van Eerten. Omdat Gé zijn talen goed spreekt en net als het huisartsenpaar zeer bereisd is, is hij aangenaam gezelschap. Maar hij merkt zelf op: 'Er knaagde iets in mij. Ik wilde meer doen tegen de nazi-overheersing en ik miste mijn moeder.' Er zijn bronnen die aangeven dat de grond hem mogelijk om meer redenen te heet onder de voeten werd. Hoe dan ook, hij krijgt toestemming van zijn contactman bij het verzet om te proberen Engeland te bereiken en in juli 1942 is hij plotseling uit Hummelo verdwenen. De familie van de huisarts weet wat hij van plan is. Lous Westerbeek van Eerten krijgt nog een hartelijke brief van hem. Maar Gé Behar zal Hummelo nooit meer bezoeken. Het voert te ver om het verhaal over de ontsnapping uit bezet Europa weer te geven. De tocht van

Dominee Goedhart, 1935

George is bloedstollend maar het lukt hem om via Frankrijk en Spanje uiteindelijk langs Gibraltar in Engeland te komen. Er volgt een warm weerzien met zijn moeder, maar zijn doel is terug naar Nederland keren en de Duitsers te lijf gaan. Zijn moeder is op dat moment bezig om de familienaam Behar te wijzigen. Ze heeft twee opties: Drake of Blake. Het wordt Blake en zo wordt George Behar vanaf dat moment George Blake.

Engeland

Het zit George Blake aanvankelijk niet mee. Hij komt terecht op een afdeling van de Nederlandse regering in ballingschap en verveelt zich in deze kantoorbaan te pletter. Hij besluit al snel om zich te melden bij de Britse marine en volgt de opleiding tot marineofficier. Als die opleiding er bijna opzit,

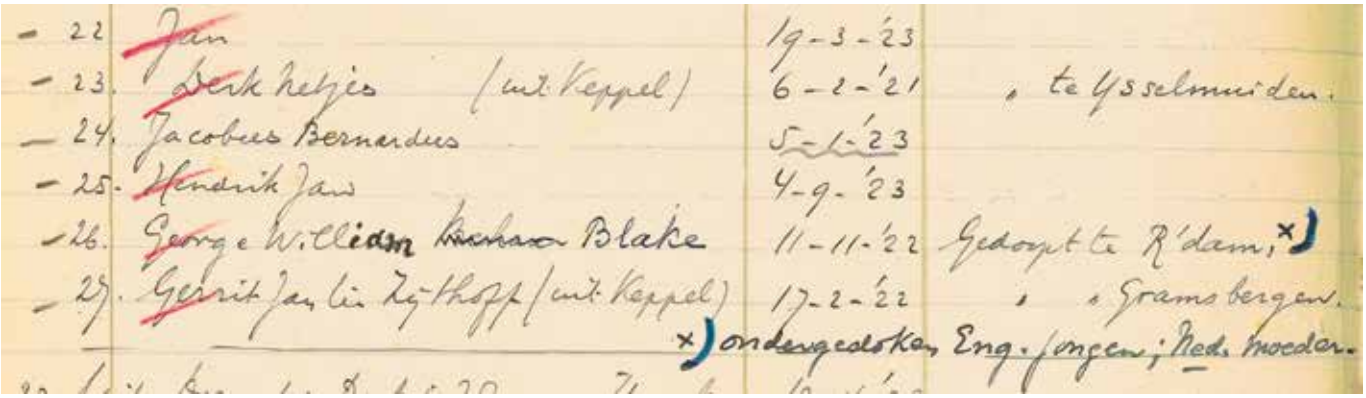

– 22	Jan	19-3-'23	
– 23.	Derk Netjes (uit Keppel)	6-2-'21	te IJsselmuiden.
– 24.	Jacobus Bernardus	5-1-'23	
– 25.	Hendrik Jan	4-9-'23	
– 26.	George William ~~Behar~~ Blake	11-11-'22	Gedopt te R'dam; x)
– 27.	Gerrit Jan ten Zijthoff (uit Keppel)	17-2-'22	" " Gramsbergen.

x) ondergedoken Eng. jongen; Ned. moeder.

Deels geanonimiseerd fragment uit het Belijdenisregister van de Hervormde Gemeente Hummelo 29 maart 1942: nr. 26 George William Blake. Béhar is gewijzigd in Blake.

komt er een hoge officier langs om de ambities te peilen van de jonge garde. Aanvankelijk komt Blake bij de onderzeebootdienst, maar hij heeft een zeldzame afwijking. Bij duiklessen raakt hij onder water bewusteloos omdat hij niet tegen zuurstof onder druk kan. Maar er is nog een tak van sport: er is een afdeling waar slechts weinig officieren naar toe zijn gegaan, aldus de hoge officier. En van die kerels is nooit meer iets vernomen. En George denkt meteen zo'n afdeling is wat voor mij! Hij meldt zich aan en wordt opgenomen in de gelederen van de Britse Geheime Dienst, de SIS ofwel de *Secret Intelligence Service*. Het Britse staatsburgerschap zit hem echter in de weg; de Britten droppen geen Britse geheim agenten boven Nederland. George Blake begeleidt daarom veel jonge Nederlanders naar het vliegveld, waarna zij gedropt worden boven Nederland. Zijn taak is om de uitrusting te inspecteren op simpele dommigheden als een Engels bioscoopkaartje op zak, verkeerd geld. Een aantal van deze jonge mensen vliegt de dood tegemoet. De Duitse *Abwehr* speelt namelijk in het *Englandspiel* een dodelijk spel met de Britse geheime diensten en dat kost 54 Nederlandse geheimagenten het leven. George heeft als Brits staatsburger met Nederlandse roots geluk gehad.

George Blake 1961

George Blake op hoge leeftijd met de vele onderscheidingen

Begin van de Koude Oorlog

George Blake blijft na afloop van de oorlog voor de SIS actief. Eerst met de ondervraging van Duitse marineofficieren. Maar al snel blijkt dat er een ijskoude relatie ontstaat tussen de westerse geallieerden en de Sovjet-Unie. De Koude oorlog is uitgebroken en de staten vertrouwen elkaar voor geen meter. Tijdens deze hele Koude Oorlog, die tot 1989 zal duren, werken de geheime diensten van alle landen op volle toeren op zoek naar informatie over de plannen van opponenten. Wenen en Berlijn zijn de spionagecentra. Duizenden informanten zijn er actief en die worden gerund door de geheime diensten. George Blake is in zijn element omdat hij zijn talen goed spreekt. De SIS stuurt hem zelfs naar een academische opleiding in Cambridge om het Russisch goed onder de knie te krijgen.

De Russische cultuur

Het is een moeilijk te bevatten proces dat George Blake als intelligente MI-6 man in Cambridge doormaakt. Hij deed belijdenis in Hummelo en hij heeft zijn leven lang naar eigen zeggen als calvinist geleefd, geheel naar de opvatting van de theoloog Gomarus aan het begin van de 17e eeuw. Gomarus behoorde tot de preciezen en betoogde dat het leven is voorbestemd. Eigen wil en eigen sturing: dank je de koekoek! De strijd om de leer kost Van Oldenbarnevelt in 1619 als rekkelijke de kop in de godsdiensttwisten. Als schooljongen was Blake een grote bewonderaar van zijn held Prins Maurits en hij blijft zijn hele leven een vurige Oranjeklant. Ook voor Blake is de theorie van Gomarus heilig: God beschikt en niet de mens. In Cambridge gebeuren er drie dingen met George: zijn lerares Russisch brengt zijn geloof aan het wankelen, George vindt zich niet meer terug in zijn Godsgeloof en zijn Godsbesef wordt lotsbesef. Hij raakt ervan overtuigd dat je je lot niet kunt ontlopen. God wordt voor hem het lot. Hij raakt diep onder de indruk van de Russische taal en cultuur. En hij raakt meer en meer geïnteresseerd in de ideologie achter de Sovjet-Unie als staat. Het zal zijn verdedigingslinie worden om zijn latere verraad te verklaren en te rechtvaardigen. Voor velen de strategie van een huichelaar. Voor hemzelf en anderen een oprechte overtuiging. En dan moet Korea nog komen.

Korea 1950

Bij het uitbreken van de Koreaanse oorlog is Blake in Seoel verbonden aan de Inlichtingendienst MI-6 bij de Britse Ambassade. En dan gaat het gruwelijk mis. De Britten verklaren zich neutraal voor de strijdende partijen, dus Blake blijft in Seoel. Maar de oorlog is nog maar net begonnen of Londen schaart zich achter de Amerikanen. Blake zit met het ambassadepersoneel in Seoel als een rat in de val. De Zuid-Koreanen worden door de Noord-Koreanen overlopen en de Britten in Seoel worden gevangen genomen. Er volgt een gruwelijke dodenmars, die maar weinigen overleven. Eén van de overlevenden is Blake. Uiteindelijk wordt dit kleine gezelschap overlevenden na jaren gevangenschap in 1953 vrijgelaten en als helden onthaald in Londen. En Blake pakt de draad weer op als inlichtingenofficier bij MI-6.

Dubbelspion en mol voor de Russen

In 1961 loopt George Blake na verraad door een Poolse informant tegen de lamp als mol in de top van de Britse geheime dienst. Hij wordt gearresteerd en tot 42 jaar gevangenschap veroordeeld. Nog nooit is er door een Britse rechtbank zo'n zware straf uitgesproken voor een geheim agent die in de fout is gegaan. En Blake was toch bepaald niet de enige. In Hummelo kan dokter Westerbeek van Eerten het nieuws bijna niet geloven. Blake moet in Koreaanse gevangenschap zo zijn gemarteld dat hij niet anders kon. Maar Blake zelf en zijn biografen zeggen iets anders. Zijn overstap was zeer bewust. Hij heeft zelf in Noord-Koreaanse gevangenschap contact gezocht met de Russische KGB. De doorslag gaf naar eigen zeggen de manier waarop de westerse mogendheden zich vanuit de lucht met bombardementen gedroegen jegens de weerloze Koreaanse bevolking. Zijn eigen herinnering aan en zijn woede over het Duitse bombardement op het weerloze Rotterdam stond hem nog heel helder voor de geest. Voeg daarbij de grenzeloze corruptie bij het Zuid-Koreaanse regime en de manier waarop de westerse geheime diensten een uniek experiment in de Sovjet-Unie met de *Nieuwe Mens* kapot wilden maken en Blake trok conclusies. Net als zijn oudere Egyptische neef Curiel was Blake ondanks gevangenschap en een vaak onmenselijke behandeling een overtuigd communist geworden. Voor zijn verraad wilde hij geen cent vergoeding ontvangen. Hij was uit volle overtuiging en niet door dwang of marteling dubbelspion geworden. En niemand vermoedde ook maar iets, zelfs zijn Britse echtgenote wist niets van zijn dubbelleven.

De balans opgemaakt

Als hoge officier van de Britse Geheime Dienst MI-6 verraadt Blake na terugkomst uit Korea tot aan zijn val in 1961 alle Britse en Ameri-

Geen wachttijden meer bij de wasstraten en wasboxen van Garage Schel

Garage Schel is voor veel particuliere en zakelijke autorijders al jaren een vertrouwd adres. Het familiebedrijf aan De Koppeling in Angerlo blijft vernieuwen om in te spelen op de wensen van de klant.

Vorig jaar werd de shop bij het tankstation volledig vernieuwd. Joke Schel: 'We hebben het heel anders ingedeeld zodat we onze klanten meer zitplaatsen kunnen bieden. Veel chauffeurs komen hier 's morgens koffie drinken, tussen de middag lunchen of aan het eind van de dag een warme hap halen. Ook medewerkers van lokale bedrijven zonder bedrijfskantine brengen hier hun pauze door en komen wat eten of drinken. De shop biedt daar nu voldoende ruimte voor.' Daarnaast is ook het assortiment uitgebreid. Van diverse flesjes en blikjes drinken tot saucijzenbroodjes en kroketten, en van snoep en ijsjes tot allerlei autobenodigdheden zoals ruitenvloeistof en olie.

Garage Schel biedt autorijders ook de mogelijkheid hun auto te wassen. 'We merken dat met name in het weekend veel gebruik wordt gemaakt van onze wasboxen waar je je auto zelf kunt wassen of van de wasstraat waar je je auto of bedrijfswagen kunt laten wassen. Het is er soms zo druk dat je moet wachten op je beurt. Die wachttijden wilden we verkorten en daarom hebben we onze capaciteit ruim verdubbeld', licht Han Schel toe. Een van de nieuwe wasstraten is extra hoog en extra breed en daarmee ook geschikt voor alle bedrijfsbussen, campers en caravans. Met totaal drie wasstraten en zeven wasboxen is wachten hiermee voorgoed verleden tijd.

Daarnaast heeft het Angerlose bedrijf ook het stofzuigerplein uitgebreid naar zes stofzuigers om zonder wachttijd je auto of bedrijfsbus ook van binnen schoon te maken. 'Zo maken we het voor bedrijven in de omgeving mogelijk dat hun medewerkers met een pasje hier zelf hun bedrijfsbus van binnen en buiten kunnen schoonmaken. Makkelijk en snel geregeld', vat Joke de voordelen samen.

De faciliteiten van Garage Schel op een rij:

- Tankstation met shop
- Wasboxen en wasstraten met 5 wasprogramma's
- Verkoop, onderhoud, schadeherstel, verhuur en lease van personenauto's en bedrijfswagens
- Financieringen en verzekeringen
- Bandenwissel en bandenopslag
- Onderhoud van caravans en campers

Tankstation 24/7
Wist u dat ons tankstation 24 uur per dag, zeven dagen in de week, open is? Via de betaalautomaat kunt u tanken wanneer het u uitkomt.

Garage Schel

De Koppeling 1
6986 CS Angerlo
T: 0313 - 49 07 60
M: info@garageschel.nl
I: www.garageschel.nl en www.schelbedrijfswagens.nl
Volg ons op Facebook en Twitter

Journalist en uitgever Derk Sauer op bezoek bij George Blake in Moskou, kort voor zijn overlijden in 2020

kaanse staatsgeheimen waarvan hij weet heeft aan de KGB. Ook verraadt hij de identiteit van een paar honderd geheimagenten achter het IJzeren Gordijn die hij kent. Dat kost bij benadering 40 mensen het leven. De Russen geven hem de codenaam Diomid (Diamant). Niet eerder kreeg de KGB zulke hoogwaardige informatie doorgespeeld. De beroemde ultrageheime Berlijnse tunnel die in 1956 en 1957 door de CIA en de Britse Geheime dienst wordt aangelegd om de Russische telefoonlijnen tussen Berlijn en Moskou af te tappen, wordt door Blake al verraden voordat de schep de grond in gaat. De schade blijkt enorm. En tot overmaat van ramp lukt het Blake ook nog om in 1966 met hulp van een paar hippies uit de Britse Wormwood gevangenis te ontsnappen en veilig Moskou te bereiken. Naar eigen zeggen kwam hij er daar al snel achter dat het experiment met de *Nieuwe Mens* in Rusland compleet was mislukt. Was het verraad het allemaal waard? Als Blake zelf tegen de lamp loopt door het verraad van de Poolse inlichtingenofficier Michail Goleniesky raakt hij, eenmaal veroordeeld, zijn gezin kwijt want zijn Britse echtgenote Gillian laat zich van hem scheiden, hoewel zij niet verbitterd is over haar echtgenoot. Zijn drie zoontjes blijven in Engeland. In Rusland leidt hij een relatief teruggetrokken leven met zijn Russische echtgenote Ida. En toch geeft hij in 1999 aan dat hij niet gedesillusioneerd is geraakt zoals andere Britse mollen die in Moskou belandden. Een zoon uit zijn eerste huwelijk wordt predikant in Engeland en doet wat zijn vader misschien ook beter had kunnen doen. Blake houdt tot zijn dood een goed contact met zijn kinderen uit beide huwelijken. Hilarisch bij dit alles is de informatie die gaandeweg de tijd en het vervallen van geheimhoudingsplicht nog steeds boven water komt, als het om mollen en lekken in geheime diensten gaat. Zoals de KGB bijvoorbeeld aanvankelijk niet goed raad weet met de informatie die zij van

De Russische president Poetin prijst dubbelagent George-Blake toen hij op 98-jarige leeftijd was overleden

RegioRijschool

www.regiorijschool.nl

- Voor auto, motor, automaat en theorieopleiding
- **Voordeel-lespakketten,** spoedopleiding mogelijk
- Vlotte rijopleiding: niet meer lessen dan nodig

Voordeel-les-pakketten

RegioRijschool Maarten Kolk
Van der Hardt Abersonlaan 10 - 6998 AX Laag-Keppel
T: 06 – 549 751 39 - I: www.regiorijschool.nl

DÉ INTERIEURSPECIALIST

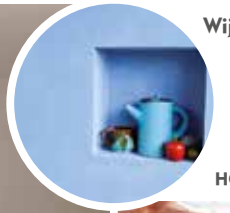

Wij zijn dé specialist op gebied van:

VERF | BEHANG | GORDIJNEN
TAPIJT | RAAMDECORATIE
VINYL | LAMINAAT | PVC VLOEREN
BUITENZONWERING
HOUTEN VLOEREN

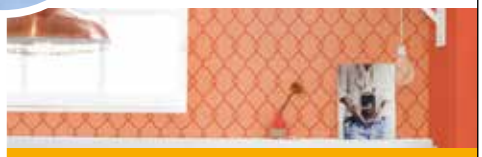

WIJ GEVEN GRATIS THUISADVIES!

COLORS @HOME
GOSSELINK

Landlustweg 30 | 7221 BS Steenderen
Telefoon (0575) 45 12 88 | Fax (0575) 45 27 02
E-mail gosselink@colorsathome.nl

HOVO

Achterhoek & Liemers

HOVO A&L organiseert in Doetinchem cursussen in collegevorm, gericht op mensen vanaf 50 jaar. HOVO Achterhoek en Liemers is onderdeel van Iselinge Hogeschool te Doetinchem.

Het uitgestelde cursusprogramma van het cursusjaar 2020-2021 omvat de volgende vakgebieden:

- Amerikaanse geschiedenis
- Architectuur
- Biologie
- Economie
- Engelse geschiedenis
- Europakunde
- Filosofie
- Geologie
- Geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog
- Geschiedenis van het christendom
- Geschiedenis vanuit vrouwelijk perspectief
- Het Midden-Oosten
- Joodse cultuur
- Klassieke literatuur
- Klimaatwetenschappen
- Kunstgeschiedenis
- Muziek
- Psychologie
- Religiewetenschappen
- Russische cultuurgeschiedenis
- Sociale geschiedenis

Voor uitgebreide informatie en inschrijven, zie de website www.hovo-al.nl

Blake krijgen over het tappen van hun eigen telefoonlijnen in Berlijn. Zou de KGB ingrijpen dan zou hun waardevolle mol in de top van MI-6 meteen de klos zijn. Dus wordt de Russische defensietop en het bestuursapparaat lange tijd niet geïnformeerd en fulltime afgeluisterd door de CIA en MI-6. Er zijn zelfs bronnen die stellen dat de acties van Blake en andere mollen de wereldvrede vooral hebben helpen bevorderen. Er is nog veel te genieten op dit terrein, ware het niet dat het spel uitermate dodelijk kan uitpakken. Blake zat er niet echt mee: mollen zoals hij zaten in alle kampen. En je lot ontloop je niet want het leven van een mens is voorbestemd. Of Blake dat op die Palmzondag 1942 in de kerk van Hummelo nog eens meegekregen heeft, is helaas niet bekend.

De begrafenis met militaire Russische eer van George Blake in Moskou

Bronnen:

- Belijdenisregister 1942 van de NH-kerk van de Nederlands Hervormde Kerk in Hummelo. Te vinden in het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers, Doetinchem, toegang 0468 Hervormde Gemeente Hummelo 1720-1992, inventarisnummer 384 A en 384 B. Met dank aan de Kerkenraad van Hummelo, Leida Wenneker en ds. Elise Wijnands. Te zien is dat na WO-2 de persoonlijke gegevens van Gé Behar met pen zijn gewijzigd in …George Blake.
- Contacten met de kleinzoon van het toenmalig huisartsenpaar Westerbeek van Eerten, Jaap van Donselaar
- Nathalie Westerbeek van Eerten: En de Rücksack stond altijd klaar (2015) Pag. 148 en 161;
- Simon Kuper: De vrolijke verrader (2021);
- Steve Vogel: Verraad in Berlijn (2020);
- George Blake: Geen andere weg (1990);
- John le Carre: Spion aan de muur (1963);
- Hans Olink: podcast interview George Blake voor OVT VPRO NPO-radio 1 (1999).

Vier jaar lang is door de redactie van De Hessencombinatie geprobeerd om met George Blake zelf in contact te komen over zijn jonge jaren in Hummelo. Ook via Nederlandse journalisten in Rusland en hun uitgeverijen is dat niet gelukt. Na zijn dood werd bekend dat Blake de laatste jaren van zijn leven geen enkel contact meer wilde. Toch waren de pogingen alleen al qua spanning de moeite meer dan waard.

Tekst: **Wiebe Kets**
Foto's: **Jamie de Vries**

Ambitie en plezier gaan hand in hand bij JO17-1

Voor JO17-1 stond er dit jaar een mooie uitdaging op het programma: groeien naar een volwaardig hoofdklasseteam, misschien wel voor het eerst in de jeugd van HC'03. Voor veel spelers vraagt dit om een extra stap te zetten in hun ontwikkeling, zeker aangezien meerdere jongens enkele jaren terug nog uitkwamen in de 3e en zelfs 5e klasse binnen de lagere jeugdteams. Trainer Wiebe Kets geeft een terugblik op het afgelopen seizoen.

Marre Dijkstra

Floris Bilderbeek

Max Wernicke

Lawrence Bosman

Mick Herberts

'De spelers van JO15 beleefden afgelopen jaar een mooi (kampioen) seizoen onder leiding van Henk Veeneman, waardoor binnen het jeugdbestuur de keuze werd gemaakt om de groep, de huidige JO17-1, uit te dagen om zich te gaan meten op een hoger niveau binnen het jeugdvoetbal. De groep bestaat uit een mooie mix van eerstejaars en tweedejaars B-junioren, die grotendeels al jarenlang (met af en toe een tussenjaar) samenspelen in de jeugdteams.

Daarnaast zijn maar liefst vijf spelers van JO17-1 actief als trainer bij de jongere jeugd. Zo zijn Max Wernicke en Mick Herberts betrokken bij de begeleiding van JO8-1. Lawrence Bosman verzorgt wekelijks een training bij JO11-1. En Marre Dijkstra en Floris Bilderbeek begeleiden gezamenlijk de wekelijkse kraker van de bikkeltjes op zaterdagochtend, onder toeziend oog van de voetballiefhebbende ouders. Binnen de vereniging worden deze inspanningen van jeugdspelers zeer gewaardeerd. Zulke ontwikkelingen zijn niet alleen goed voor de club, door een toename van bekwame en betrokken jeugdtrainers, maar het is bovenal ook goed voor de (karakter)ontwikkeling van de spelers zelf; zo leren ze zelf verantwoordelijkheid te dragen in de begeleiding van jeugdige spelers.

Een dankwoord gaat ook uit naar betrokken ouders. Zo wordt Roman wekelijks meerdere keren op en neer gereden vanuit Doetinchem naar Drempt, en worden alle benodigde randzaken, zoals vervoer van en naar trainingen en wedstrijden en tenues wassen, onderling goed opgepakt.

Samen met Jesse Arntz mag ik de jongens van JO17-1 dit seizoen leiden. Daarbij hebben we Harold Jägers in dienst genomen als gewaardeerd grensrechter (en adviserend raadsman). Zowel Jesse als ik spelen allebei bij HC'03. Jesse maakt doorgaans furore als tweebenige linksbuiten in het tweede elftal en combineert zijn hobby op sportpark 't Doornslag met zijn studie Facility Management aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Ik woon in Arnhem en ben dit jaar veelal actief op Papendal waar ik een master Sport en Beweeginnovatie volg. Daarbij staat met name de mentale ontwikkeling van jeugdsporters centraal. Wat de combinatie hierin interessant maakt, is dat er binnen het programma op Papendal veel mensen actief zijn met een achtergrond in de topsport, zij het als scout in het betaald voetbal, jeugdtrainer of aspirerend atleet. Daardoor wordt er veel discussie gevoerd over de optimale vormgeving van de jeugdsport. Hierdoor is de insteek van ons als trainers om de spelers van JO17-1 in eerste instantie het plezier in het spelletje te laten behouden. Maar daarnaast willen we ook graag spelers uitdagen om zichzelf inhoudelijk te ontwikkelen, zeker wanneer ze aangeven ambitie te hebben om toe te groeien naar het eerste elftal. Dat is ook de reden dat we de

jongere spelers van JO19-2, die officieel nog mogen uitkomen in JO17 wekelijks de mogelijkheid bieden om mee te trainen op donderdag bij JO17-1. Zo kunnen ze zoveel mogelijk de aansluiting behouden met hun leeftijdsgenoten.

Aan het begin van dit seizoen speelde JO17-1 nog een paar competitiewedstrijden. De rest van het seizoen bestond door de corona-maatregelen uitsluitend uit wekelijkse trainingen in Drempt. Het jaar begon echter voortvarend. Nadat de heren terugkwamen van hun vakanties, werd de voorbereiding goed afgesloten met een verdiend gewonnen oefenwedstrijd tegen Pax JO17-1. Daarnaast was er sprake van een prima start in de competitie, met 4 punten uit de eerste twee wedstrijden, gevolgd met enkele terechte verliespartijen die het team weer terug op aarde bracht.

Wanneer de situatie het toelaat, worden er mogelijk nog enkele lokale (onderlinge) wedstrijden gespeeld en anders zal het vizier richting volgend jaar gaan, waarbij plezier en ontwikkeling in het voetbal natuurlijk weer centraal staan.

Op de bovenste rij v.l.n.r.: Jesse Arntz, Max Wernicke, Sebastiaan Boevink, Sieb Koenders en Wiebe Kets. Op de middelste rij v.l.n.r.: Max Tolkamp, Lars Teerink, Ove Teerink, Floris Bilderbeek en Marre Dijkstra. Op de onderste rij v.l.n.r.: Bauke Beekman, Bram Jägers, Milan Peters, Mick Herberts en Lawrence Bosman. Roman Sediq ontbreekt op de foto.

BREMER ENGINEERING
bouwkundig & civieltechnisch adviesbureau

Ingenieursbureau voor:
beton-, hout- en staalconstructies
funderingen en geotechniek
Ontwerp, advies en tekenwerkzaamheden
voor uw bouw- of verbouwplannen

Hoefkensestraat 12
6996 DS Drempt

Tel: 0313 482801
Mob: 06 2000 3278

Huidverzorging & Nagelstyling
Dineke Pelgrom

10 % KORTING
zonproducten

Hulsevoortseweg 7
6996DG Drempt
M: 06-12694970
E: info@dinekepelgrom.nl
I: www.dinekepelgrom.nl

De Gouden Karper

Hotel *Café* *Restaurant*

lunchen - dineren - vergaderen - logeren - arrangementen
Dorpsstraat 9 - 6999 AA HUMMELO - Tel.: (0314) 38 12 14
welkom@degoudenkarperhummelo.nl
www.degoudenkarperhummelo.nl

BOUWBEDRIJF
JOLINK
HUMMELO

www.bouwbedrijf-jolink.nl tel: 0314-381309

BOUW GARANT

Nieuwbouw | Verbouw | Onderhoud | Renovatie/Restauratie

Foto: **Duncan de Fey**

Ramp of een bijna-ramp?

Vandaag gaan we het niet hebben over André Hazes die de kamer van de 15-jarige Rachel binnenkwam en gelijk tot zeg maar de kern kwam, het belangrijkste nieuws bij Google bij de nieuwsberichten op de dag dat ik dit schreef, donderdag 22 april: international Earth Day. De dag heeft als doelstelling de bewustwording van ons consumentengedrag en de invloed hiervan op de aarde, maar er is weinig over te vinden in het nieuws.
Het is gek dat tijdens grote wereldwijde veranderingen de mens door de waan van de dag zelden in de gaten heeft dat er op dat moment geschiedenis geschreven wordt. Misschien moeilijk voor te stellen, maar over vijftig jaar is iedereen corona vergeten (drie miljoen doden), net zoals iedereen de Spaanse griep snel vergat (vijftig miljoen doden).

De milieucrisis lijkt voor velen geen issue, maar is een van grootse issues van de moderne mensheid. Met de kennis van nu zou Balkenende, ook al zo'n grote denker, zeggen dat achteraf iedereen het er wel over eens is. Maar op het moment zelf zien de meeste mensen gewoonweg niet dat er een verandering op til is die de geschiedenisboeken in zal gaan of dat er iets moet gebeuren ter voorkoming ervan. De eerste wereldoorlog bijvoorbeeld. Zelfs toen de oorlog in volle gang was, marcheerde goedgemutst kanonnenvoer liedjes-zingend naar het front; op naar een gezellig avontuur en ze spraken bij vertrek af dat ze voor kerst weer thuis zouden zijn. Ze hadden geen flauw benul van de desastreuze werkelijkheid. Vier jaar later waren er tien miljoen(!) soldaten letterlijk doodgebloed in de loopgraven en in totaal bijna dertig miljoen doden, gewonden en vermisten te betreuren, vier jaar lang dus bijna duizend, elk uur; 24.000 per dag. Hoe was het mogelijk dat de mensheid zichzelf op zo'n domme en destructieve wijze uitroeide? Misschien omdat de mens amper de consequenties van zijn daden voor zichzelf kan overzien, laat staan die voor de mensheid.

De uitstoot van CO_2 en andere stikstoffen is zo groot en is jaarlijks zo enorm toegenomen dat een tikkende tijdbom dreigt af te gaan als het roer niet omgaat. Het kan nog vijftig jaar duren of 150, maar dat gaat natuurlijk uiteindelijk fout. Gelukkig hoeft dit helemaal niet en kunnen we het tij keren, eigenlijk vrij eenvoudig. In Parijs hebben we gelukkig afgesproken dat we gaan werken aan een klimaatneutrale wereld in 2050. Dan is de wereld gered en gaat de tijdbom niet binnen een eeuw af, maar kunnen we zo weer een paar miljard jaar lekker wieter smoksen. Maar dan moet het roer wel om.
Net als bij het begin van WO I lijken we geen flauw idee te hebben van de destructieve wijze waarop we onszelf dreigen te vernietigen. Door het spuiten van bestrijdingsmiddelen en de manier waarop de mensheid omgaat met onze planeet zijn sinds 1981 60% van alle dieren al verdwenen en sterven er per dag tussen de 24 en 150 soorten uit. Per dag! Dat gaat dus niet goed. In WO I gebruikten we massaal gifgas om mensen te vergiftigen, anno 2021 spuiten we bestrijdingsmiddelen op ons eigen eten. Tja. Gewasbestrijdingsmiddelen stapelen zich op in de voedselketen, omdat ze nooit volledig worden afgebroken. Niet in de natuur en niet in het lichaam. Monsanto en dat soort fijne jongens verkopen per dag miljoenen liters van deze rommel die bijna volledig ongestraft elke dag in ons milieu verdwijnen. Kijk maar eens om je heen met al die doodgespoten gele weides. Niet afbreken en blijven spuiten is natuurlijk ook een tijdbom, dat is geen hogere wiskunde. Dat Roundup niet schadelijk is, geloven nog hele volksstammen, net zoals we ooit dachten dat DDT ook geen kwaad kon. Het echtpaar Pilliod uit Californië wist ook niet wat de consequenties waren van glyfosaatgebruik en spoten onkruid weg in hun tuin, totdat ze beiden non-hodgkinlymfoom kregen, een vorm van kanker waar je niet echt van opknapt. De rechter achtte bewezen dat het kwam door de Roundup en legde, omdat producent Monsanto ook nooit gecommuniceerd had hoe schadelijk die producten voor de mens en de natuur zijn, een schadevergoeding van 2 miljard(!) dollar op. Inmiddels lopen er duizenden claims en betaalt Monsanto doorlopend miljarden aan schadevergoedingen. Nu weten we dat je die zogenaamd onschadelijke middelen 's ochtends niet lekker door je muesli moet doen. Maar de verkoop gaat door en ze durven met droge ogen te beweren dat het niet giftig is. Een uitspraak die over tien jaar een grove schande zal blijken, let maar op.

Het roer kan vrij makkelijk om, we moeten stoppen met fossiele bandstoffen, stoppen onze natuur te vernietigen, we moeten bomen planten, alles gaan hergebruiken en ons voedsel moet duurzamer en lokaler geproduceerd worden voor eerlijkere prijzen voor de producenten. En nergens gif meer in doen en helemaal niet op ons eigen eten. Dat is toch niet zo ingewikkeld? En geen eten meer kopen waar dat gif in zit. Wat heb je aan 2 miljard schadevergoeding als je ongeneeslijke kanker hebt? De conservatieve klimaatontkenners kunnen de geschiedenisboeken in als degenen die de wereld bijna om zeep geholpen hebben, maar op het laatst gelukkig tot inkeer kwamen en zo zichzelf ternauwernood uit de geschiedenisboeken hielden. En zo leefden ze nog lang en gelukkig.

van **Gijs**

Tekst: **Rinus G.M. Rabeling**
Foto: **Fred van Daalen**

De Balenstraat in Hummelo, zonniger dan omstreeks 1595...

Deze zonnige opname is gemaakt op de viersprong Hessenweg, Loenhorsterweg en Balenstraat in Hummelo. De Hessenweg gaat hier richting het Wapen van Heeckeren, de Loenhorsterweg naar Doetinchem en de Balenstraat richting Camping Jena.

Toen Prins Maurits begin juli 1595 de belegering van Groenlo ter hand nam, waarvoor het materieel uit Doesburg moest worden aangevoerd, bleek de gebruikelijke weg van Hummelo naar Zelhem zo nat en onbegaanbaar te zijn, dat de veldheer het nodig oordeelde zich een andere weg naar Zelhem te banen. Om de *'quaden inpassabelen wech in den Wittenbrenck'* te vermijden, liet hij *'doer die landen, die Balen genampt'* een nieuwe weg aanleggen, die - omdat hij veel korter was -

ook door het handelsverkeer gebruikt werd. De oude weg werd sindsdien niet meer onderhouden en bleek in 1612 *'dermaten beschadicht ende verdorven dat hij met geen carren ader wagens, jae qualicken met reijsige peerden gebruckt can worden'*. Het is zo goed als zeker dat die weg door de Balen identiek moet zijn met de huidige Loenhorsterweg, dus de weg die begint bij de boerderij de Balen en bij de Kruisberg eindigt. En als het traject van de huidige Hessenweg tussen de Sliekstraat en boerderij de Balen (c.q. het Wapen van Heeckeren) voor die tijd nog niet bestond, zal ook dat stuk tot de 'weg door de Balen' gerekend moeten worden. In de huidige tijd draagt alleen het bijzonder fraaie zandpad in de richting van Camping Jena nog de naam Balenstraat en herinnert ons min of meer aan de Tachtigjarige Oorlog in onze regio.

Tekst: **Ine Snelder**
Foto's: **Wim van Hof**

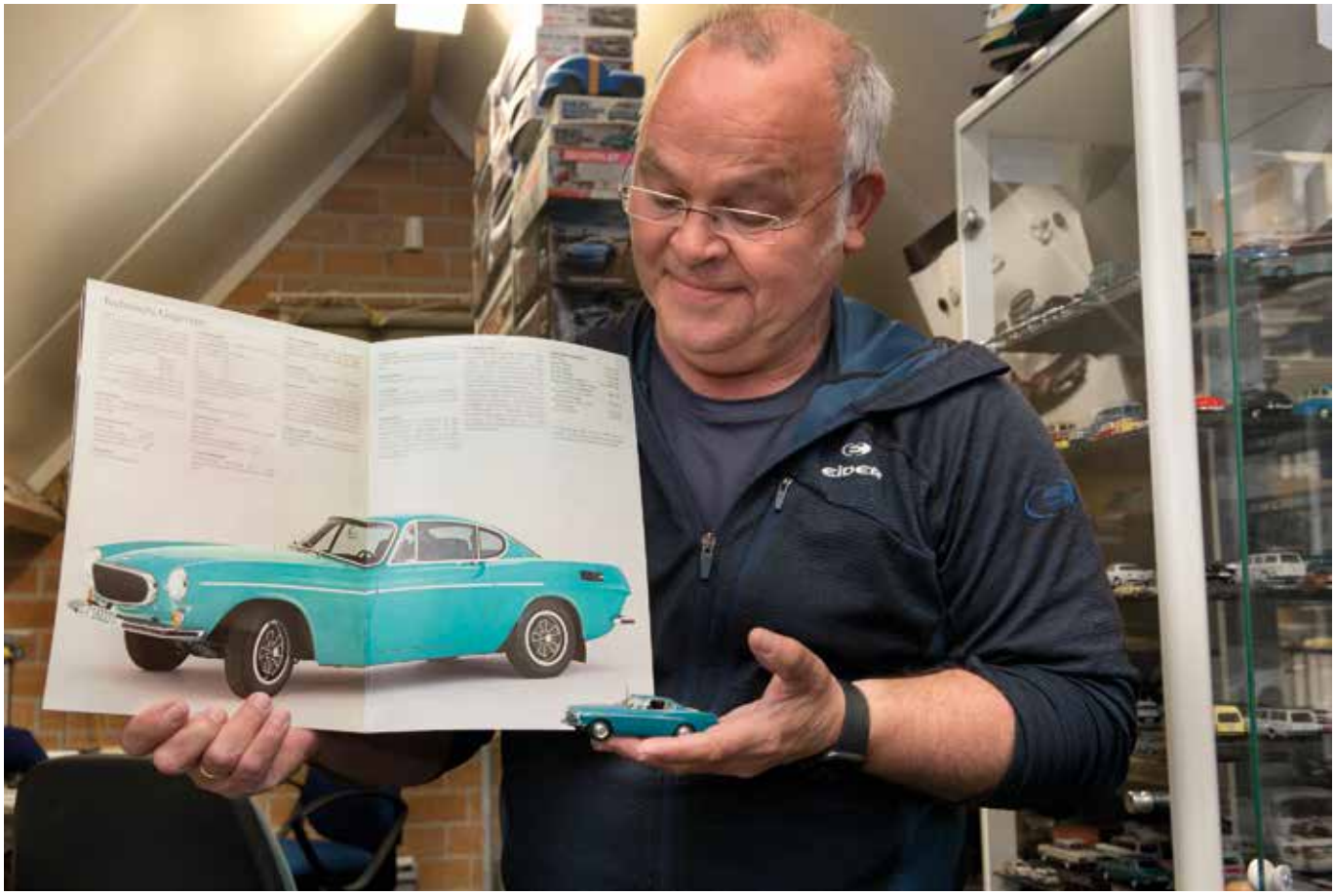

Bert Mulder is verzot op Volvo

We zijn thuis bij Dremptenaar Bert Mulder waar alles Volvo ademt, van schaalmodellen tot boeken, van folders tot Volvo onderdelen. Met de tiende Volvo, een XC60, voor de deur.

Bert, vader en opa, geboren in Emmeloord en opgegroeid in Zwolle, woont sinds 1996 met Hanny in een gezellig huis met een grote tuin in Voor-Drempt. Hij voelt zich er thuis, de mentaliteit van de Achterhoeker spreekt hem aan. Hij is bijzonder actief in de gemeenschap als lid van onder andere de Dorpsraad Drempt en bestuurslid van 'de vrienden van Hyndendael'. Bert speelde bij Olden Keppel en was 20 jaar bestuurslid van het Dorpshuis Drempt. Inmiddels is hij met pensioen en heeft hij nu nog meer tijd voor zijn grote passie: de Volvo.
De Dremptenaar kocht zijn eerste Volvo in 1983. Het was een handgeschakelde koperkleurige 345GL van het bouwjaar 1980, een in Born gebouwde Daf met de neus van Volvo. Volvo had namelijk in 1975 de Daf-fabrieken overgenomen. Het was een echte gezinsauto. Bert liet zich bij de keuze voor deze auto leiden door twee zaken: veiligheid en betaalbaarheid. 'Met een kinderwens en veel kilometers rijden voor het werk was dit erg belangrijk voor me. Vanaf die tijd rijd ik alleen nog maar Volvo', vertelt Bert. En het bleef niet bij een auto om mee te rijden. Nee, het was het begin van zijn verzameling Volvo's. Het werd zijn grote passie.

Volvo: ik rol

In de boekenkast in de kamer staan ruim vijftig, vaak door de auteur gesigneerde, boeken over de Volvo. In het Zweeds, Engels, Nederlands en Duits. Stel een vraag over een Volvo en je krijgt een uitgebreide en enthousiaste reactie. Een overduidelijk gepassioneerde bewonderaar en kenner van de Volvo. Bert: 'Volvo werd in 1926 in Zweden opgericht door Assar Gabrielsson en Gustaf Larson. Aanvankelijk was het een onderdeel van de SKF kogellagerfabriek.' Daar komt de naam Volvo ook vandaan: het is Latijn voor 'ik rol' en sloeg oorspronkelijk op de kogellagers. Het eerste model is de ÖV4 uit 1927. Daarna volgden nog vele modellen als de beroemde Amazon, de Kattenrug, de Volvo 240 en natuurlijk de legendarische P1800 (beroemd van de tv-serie De Saint), het favoriete model van Bert. De eerste trucks (de series 1) kwamen in 1928 op de markt. Pas na de Tweede Wereldoorlog werd Volvo bekend buiten Zweden. Bert vervolgt: 'Nu is Volvo in handen van het Chinese bedrijf Zheejiang Geely Group, een fabrikant van auto's, scooters en motorfietsen. Jaren geleden ben ik in Göteborg in het Volvo museum geweest. Een bezoek aan de fabriek daar staat nog steeds hoog op mijn verlanglijstje. In 1994 stonden we op een camping in Zweden en ik ontmoette daar een medewerker van de VolvoCars fabriek in Göteborg. We kwamen aan de praat en hij hoorde mijn enthousiaste ver-

halen over Volvo. Hij zou vragen of ik de fabriek mocht bezoeken. Het bleef helaas bij dit ene gesprek. Ik heb hem daarna niet meer gezien op de camping. Dat was nogal een teleurstelling. Dichter bij huis heb ik wel de Volvo fabriek in Gent bezocht; ik kan er bij wegdromen.'

Folders in vele talen

We verhuizen van de woonkamer naar de zolder boven zijn garage. Een eldorado voor verzamelaars van miniatuur Volvo's. In een aantal vitrinekasten staan nu zo'n 700 schaalmodellen van Volvo's in allerlei typen, kleuren en materialen. Er zijn personenauto's, grondverzetmachines, bussen en vrachtauto's. Een bijzonder mooi aandenken aan de Vista 2016 (Volvo conceptcar) is een modelauto van kunststof. 'Ik kreeg deze van enkele monteurs van Volvo dealer Harrie Arendsen', zegt Bert trots. In dikke mappen en verhuisdozen vol bewaart hij folders in veel talen en van vele typen Volvo. Het zijn er inmiddels zo'n 750. En alles is gedocumenteerd en gedigitaliseerd. Bert laat me enkele speciale folders uit Japan en China zien. De teksten, euh…

Af en toe krijgt hij een exemplaar vanuit onverwachte hoek vertelt hij bij het doorbladeren van een map met folders: 'Op de website van Harrie Arendsen staat een artikel over mijn verzameling. Een Volvo rijder uit Hengelo las dit verhaal en stuurde me vervolgens een unieke folder uit 1993. Dat zijn leuke en waardevolle ervaringen.' En dan zijn er nog schaalmodellen van schepen die meegedaan hebben aan de (Volvo) Ocean Race en originele petten en kleding. Ook de fietskleding van Bert heeft het logo van Volvo. 'Mijn fiets niet, misschien dat dat nog ooit komt', zegt Bert lachend. 'Ik voel me trots als ik zo op mijn mountainbike zit.'

Schaalmodellen

Waar vind je de miniatuurauto's? Bert: 'Ik struin Marktplaats af en bestel soms samen met een Volvo-vriend rechtstreeks miniaturen in bijvoorbeeld China. Of ik krijg een verzameling of enkele miniaturen aangeboden. Dan zitten er natuurlijk altijd een aantal bij die ik al heb, maar die ruil ik dan wel weer met een andere Volvo verzamelaar of ik verkoop ze weer. Het blijft me boeien en ik ben steeds weer op zoek naar iets nieuws.'
Bert heeft schaalmodellen in metaal en hardplastic, in diverse groottes (1:18, 1:20, 1:24 en 1:43). Er zijn modellen waarvan bijvoorbeeld de deuren en het dak open kunnen en de wielen draaien en met het stuur rechts of links. De modellen komen onder andere uit Europa (met name uit Zwitserland en Zweden) en ook uit China.
'Jaren geleden bestelde ik een aantal genummerde modellen bij de Volvo dealer in Apeldoorn. Twee dagen later kreeg ik, tot mijn verbazing, al bericht dat de modellen binnen waren; dat kon natuurlijk niet! Achteraf bleek dat de modellen besteld waren door Bert-Jan uit Vaassen. Bert-Jan is inmiddels een Volvo-vriend van mij. Hij heeft ruim 1.500 modellen van Volvo en gunde me deze paar modellen van harte!'

Volvo ontmoetingsdagen

Welke auto zou je zelf wel willen hebben om in te rijden? 'Een P1800, hoewel onbetaalbaar, staat dan bovenaan mijn lijstje', zegt Bert. 'Een legendarische auto en ook in deze tijd nog steeds een prachtig ontwerp. Naast dat de aankoop bijna onmogelijk is, is ook het opknappen en vervolgens het onderhoud een behoorlijke investering.
Er blijft nog iets te dromen over', vervolgt hij.

Om contact te houden met andere Volvo liefhebbers zijn er diverse platforms: Facebookpagina's over de Volvo, Instagram pagina's en vriendengroepen. Zelf beheert Bert de Facebook-pagina 'Volvo XC groep'. En dan zijn er, hoewel nu in coronatijd niet, nog Volvo ontmoetingsdagen. Dan komen Volvo liefhebbers uit heel Europa bij elkaar om elkaars auto's te zien en te bewonderen.
'Ik heb een aantal malen een auto in een speciale uitvoering geleend van Harrie Arendsen. Daarmee ging ik dan naar die dagen. Dat was genieten. De Volvo rijders zijn zo geïnteresseerd in al wat Volvo is. Ze raken er niet over uitgepraat en maken foto's, gaan in de auto zitten, maken de motorkap open, kortom: ze bekijken alles.'
De oude modellen van Volvo zijn geliefde oldtimers. Bert: 'Ik heb de mogelijkheid gekregen om bij Harrie Arendsen verantwoordelijk te zijn voor het schrijven van achtergrondinformatie over de old- en youngtimers. In de vestiging Almelo is een hele etage met oldtimers en youngtimers (ook voor de verkoop). Af en toe maak ik ook fotoreportages. Als het nodig is, zoek ik de originele Volvo radio of andere originele onderdelen voor de oldtimer. Zo mooi en interessant om te doen.'

Hoofd Hart Handen

‘Elke specifieke klacht vraagt om een specifieke olie’

Wineke Schoonbeek-van Lint werkte 25 jaar bij Sensire als verpleegkundige in de wijk, onder andere in Drempt, Hummelo en Keppel. In 2009 ervaarde ze zelf dat verpleegkundige uitwendige therapie een positief effect had op haar klachten en daar wilde ze meer van weten. Na de speciale opleiding startte ze haar eigen praktijk en sindsdien helpt ze mensen met uiteenlopende klachten.

Mensen met slaapproblemen, chronische klachten, migraine of pijn na een chemobehandeling komen bij haar. Maar ook mensen met psychische klachten, hechtingsstoornissen, een burn-out of onverwerkte trauma en rouw bezoeken Wineke in haar praktijk aan huis in Laag-Keppel. ‘Kortom, de behandeling helpt bij vele klachten. Mantelzorgers maar ook mensen die moeilijk herstellen van coronaklachten hebben er baat bij. Het is aanvullend op de reguliere zorg’, benadrukt Wineke.

Verpleegkundige uitwendige therapie, wat is dat dan precies? ‘Dat zou je eigenlijk zelf moeten ervaren om erachter te komen. Het brengt je hoofd, hart en handen weer in balans. Het is het inwrijven van het lichaam en het gebruik van wikkels waarbij elke specifieke klacht om een bepaalde natuurlijke olie of zalf vraagt. In de natuur heeft elke plant een functie. De geneeskrachtige werking daarvan is al jaren bekend. Het effect ervan is dat je het lichaam in beweging zet zodat de aandacht daar naar toe gaat en je minder klachten ervaart’, legt Wineke uit. En dat is ook precies wat Wineke wil: mensen laten kennis maken met deze behandelmethode om ze rust en warmte te laten ervaren. Na een intakegesprek is een serie van zeven behandelingen veelal voldoende om iemand te helpen, maar er zijn ook cliënten die met enige regelmaat blijven terugkomen.’ Soms zijn Wineke’s cliënten aanvankelijk terughoudend over de behandeling. ‘Dat begrijp ik wel, als iets onbekend is. Maar uitsluitend verpleegkundigen worden toegelaten tot de opleiding. Ik ben BIG-geregistreerd en dat staat voor een bepaalde kwaliteit.’

Zo heeft Wineke in de afgelopen jaren al veel mensen kunnen helpen bij hun klachten zoals een vrouw die drie dagen per week last had van migraine. Wineke: ‘Zo erg dat ze niet meer kon werken. Na een serie behandelingen met gemalen mosterdzaad heeft ze nog maar één dag per maand last van migraine. Het is zo fijn dat ik anderen hiermee kan helpen.’

Wist u dat een aantal zorgverzekeraars verpleegkundige uitwendige therapie vergoedt vanuit uw aanvullende verzekering?

Hoofd hart handen
Verpleegkundige uitwendige therapie
Dorpstraat 18
6998 AB Laag-Keppel
T: 06-317 982 72 of 06-136 736 02
E: hoofdharthanden1@telfort.nl
I: www.hoofd-harthanden.nl

Verandering

De ene dag loop je fluitend met blote benen door de tuin en een week later sta je het ijs van je auto af te krabben. Je vakantie wordt uitgesteld, je kan niet meer naar je favoriete koffietentje en de trein lijkt ook nog eens vertraging te hebben. Dit is dus het leven, althans voor ons mensen is dit niets nieuws. In Nederland hebben we te maken met heel wat veranderingen. Zo hadden we in februari een 34 graden verschil in een kleine twee weken. Anders dan vogels, die wegtrekken wanneer het te koud wordt, moeten wij het nu doen met wat we hebben. De meeste mensen bleven dit jaar dan ook thuis. De oplossing? Winterkleding, zomerkleding, regenlaarzen, paraplu's en zonnebrand. We halen alles in huis om de dagelijkse routines voort te kunnen zetten. Een mens beschikt over redelijk wat aanpassingsvermogen, dat is duidelijk.
Hier kan de sneeuw voor de zon verdwijnen en zonnestralen kunnen in een mum van tijd plaatsnemen voor hagelbuien. Een mooie symboliek voor meer in het leven. Want alles lijkt tegenwoordig tijdelijk. Op de lockdown na, die leek voor veel mensen waarschijnlijk eindeloos. Maar het goede nieuws is, dat ook de lockdown met de daarbij behorende maatregelen uiteindelijk tijdelijk is.

Maar wat is dan zeker?
In de existentialistische filosofie gelooft men dat de mens twee zekerheden kent. Hij bestaat (existeert) en hij zal eens sterven. Het doet me een beetje denken aan: 'De enige zekerheid die wij hebben is dat niets zeker is.´

Nu vraag ik mij af of onzekerheid zo erg is. In een 'maakbare' samenleving lijkt onzekerheid bijna taboe. Je zou alles kunnen bereiken, alles kunnen afmeten en kunnen perfectioneren maar wat heb je aan deze schijnzekerheid? Het is prettig om je comfortabel te voelen en te weten waar je aan toe bent maar daarmee sluit je je ogen eigenlijk voor spontaniteit. Want reken er maar op dat veel dingen anders gaan dan je in eerste instantie in gedachten had. Om maar even een zijweg in te slaan: Hoeveel mensen doen vandaag de dag het werk waar ze in eerste instantie voor opgeleid zijn?

Waarschijnlijk weet iedereen wat er bedoeld wordt met IQ en EQ. In de huidige tijd is men steeds meer geïnteresseerd in het AQ. Het *Adaptability Quotient (AQ)* draait om het vermogen om je te kunnen aanpassen aan je omgeving. Door alle maatregelen en chaos is één ding zeker, mensen kunnen zich tamelijk snel aanpassen. Een bieb die het concept 'afhaalbieb' bedenkt, sportlessen die via Zoom gegeven worden en noem maar op. Ik vind het prachtig om te zien dat er zo in oplossingen wordt gedacht. Deze tijd heeft flink wat van ons aanpassingsvermogen gevraagd, maar het heeft ons ook zeker verder geholpen.
Best een handige eigenschap dus, maar toch is het aanpassingsvermogen niet bij iedereen hetzelfde. De ene persoon kan beter omgaan met verandering dan de ander. Een positieve bijkomstigheid is wel dat je deze competentie bij jezelf kunt trainen. Creativiteit, reactievermogen en doorzettingsvermogen zijn belangrijke bouwstenen wanneer je gaat werken aan je AQ.

Ik wil de coronasituatie zeker niet bagatelliseren, maar ik wil wel een hart onder de riem steken en laten weten dat we vaak veel meer dingen aankunnen dan we denken. Je kunt ervoor kiezen om zo goed mogelijk met een situatie om te gaan. Want dat is het enige wat je kunt doen, hier aanwezig zijn, voor jezelf en elkaar.
En even een *side note:* je hoeft nu zeker niet intensief aan de slag te gaan met het trainen van je AQ. Je kunt altijd nog *'Let it be'* van The Beatles opzetten.

Foto: **Vyasa Wolvetang**

Guinevere

Guinevere Wolvetang is 20 jaar en woont thuis bij haar ouders en drie katten in Achter-Drempt. Zij studeert Nederlands in Nijmegen en schrijft graag over 'hersenspinsels en andere dingen' zoals ze het zelf noemt.

Hendriks

Administratie & Belastingadviseurs

Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 479100

BAKKERIJ

Leo Ebbers

GH Gewoon-Heerlijk!

Dorpsstraat 21 - Hummelo - Tel.0314 - 38 16 38
Turfstraat 4 - Zutphen - Tel.0575 - 51 38 27

Gasthuisstraat 20
6981 CS Doesburg
Tel: 0313-472878

SONNEVELD RIJWIELEN Doesburg

Openingstijden:

maandag	gesloten
dinsdag van	9.00 tot 18.00
woensdag van	9.00 tot 18.00
donderdag van	9.00 tot 18.00
vrijdag van	9.00 tot 18.00
zaterdag van	9.00 tot 17.00

Wilt u ook een keer beleven hoe een e-bike met middenmotor fiets?
Komt u gerust langs om de verschillen zelf te ervaren.
Sonneveld Rijwielen voor kwaliteit en service.

SINDS 1958
meer!
ACCOUNTANTS + ADVISEURS

HRM + salarisadministratie
Administratieve dienstverlening
Bedrijfsfinanciering
Belastingaangifte
Belastingadvies
Accountancy

Meander 701, 6825 ME Arnhem
(026) 369 83 00 info@ditismeer.nl

www.ditismeer.nl

Tekst en foto: **Ceciel Bremer**

Groeiend aantal leden bij Biljartvereniging 't Hessenhuus

Drie bestuursleden van biljartvereniging 't Hessenhuus, v.l.n.r. Leo den Hoed, Bas Pelgrom en Johnny Tankink.

Vier biljarters richtten in 2015 Biljartvereniging 't Hessenhuus op. Precies genoeg om samen één team te vormen. Daarmee zorgden de heren voor een nieuwe invulling van de multifunctionele accommodatie. Inmiddels is de biljartvereniging uitgegroeid tot acht teams en gaan gezelligheid en sportief bezig zijn nog altijd hand in hand.

Een vereniging die in krap zes jaar uitgroeit van vier naar veertig leden is op z'n minst opmerkelijk te noemen. 'Het merendeel van de leden meldt zich zelf bij ons aan', weet bestuurslid Bas Pelgrom die verantwoordelijk is voor de wedstrijdleiding. 'We hebben natuurlijk een prachtige thuisbasis waar op elke doordeweekse avond leden van HC '03 de kantine in- en uitlopen en ons zien biljarten. Dat werkt aanstekelijk. Veel voetballende leden hebben zich bij ons aangemeld maar ook veel leden die om fysieke redenen besloten te stoppen met voetballen, worden lid van de biljartvereniging. Zo blijven ze betrokken bij 't Hessenhuus en bij de voetbalvereniging.' Daarnaast geeft het bestuurslid aan dat soms ook dorpsgenoten actief worden gevraagd lid te worden van de biljartvereniging om een team compleet te maken.

Spelen op eigen niveau

Zeven van de acht biljartteams spelen bij een wilde bond, dat wil zeggen dat het niet is aangesloten bij de Koninklijke Nederlandse Biljartbond (KNBB) en dat je vooral lokale tegenstanders treft. Eén team speelt wel in de KNBB en neemt het wekelijks op tegen regionale tegenstanders. 'Het mooie van biljarten is dat iedereen op zijn eigen niveau kan meespelen', vertelt bestuurslid Johnny Tankink die namens de biljartvereniging ook lid is van het bestuur van Stichting mfa 't Doornslag dat 't Hessenhuus beheert. 'Bij biljarten gaat het om je eigen gemiddelde. Daarbij maakt het dus niet zoveel uit in welk team je speelt.' Dat geeft enorm veel flexibiliteit. En dat is juist een reden om aan te haken bij de biljartvereniging merkt het bestuur. 'Ieder team speelt op een vaste doordeweekse avond een thuiswedstrijd in 't Hessenhuus. Zo kun je altijd ingedeeld worden in een team dat speelt op een avond dat past bij jouw werktijden. Uit speel je op wisselende avonden, afhankelijk van wat de tegenstander als vaste avond hanteert. En kun je een keer niet, dan zorgen we onderling voor vervanging want we mogen allemaal voor elkaar invallen.' Dagcompetitie spelen is overigens ook mogelijk maar daar is op dit moment nog geen belangstelling voor bij de biljartvereniging.

Leefbaarheid

Voorzitter Leo den Hoed is blij met de groei van de vereniging die daarom vorig jaar een tweede biljarttafel aanschafte. 'Daarmee genereren we met al onze consumpties ook extra inkomsten voor 't Hessenhuus dat bestaansrecht heeft dankzij de kantineopbrengsten.' Om nog meer inkomsten te werven voor 't Hessenhuus organiseert de biljartvereniging ieder jaar een sterrit, het Van Rood Toernooi in de zomermaanden en potbiljarten in de wintermaanden. Leo den Hoed: 'Bij al die activiteiten kunnen we inmiddels rekenen op grote deelname. Het inschrijfgeld van alle activiteiten is voor onze vereniging en gebruiken we voor het onderhoud van de biljartruimte, de opbrengst van de consumpties is voor 't Hessenhuus. Samen kunnen we zo 't Hessenhuus in stand houden en daarmee ook de leefbaarheid in ons dorp.'

Is biljarten misschien ook wat voor jou? Kom een keer kijken of bel voor meer informatie met Bas Pelgrom, telefoonnummer 06- 51 54 64 11.

Tekst: **Leo Tholhuijsen**
Foto's: **Wim van Hof, PR**

'Een veehandelaar stopt niet'

De veemarkt in Doetinchem is er dit jaar al 20 jaar niet meer. Maar daarmee is de veehandel niet verdwenen. 'Die zal ook niet verdwijnen', weet Gerrit Bloemen aan de Zelhemseweg in Hummelo. 'Grote gespecialiseerde melkveebedrijven maken nog steeds gebruik van onze diensten.'

Gerrit Bloemen in Hummelo is 67 en als veehandelaar nog volop aan het werk. Nog dagen is hij druk met de handel is nuka's (nuchtere kalveren), slachtvee, melkvee, weidevee om nog wat af te mesten en bij gelegenheid ook in vaarzen voor export naar bijvoorbeeld het Midden-Oosten. Vaste agendapunten in de week zijn op maandag en donderdag het ophalen van kalveren. Samen met een collega haalt Bloemen ze op bij melkveebedrijven om ze naar de verzamelplaats Gelderse Kalverhandel (Gelka) in Harreveld te brengen. Daarvandaan gaan die kalveren naar kalvermesterijen, vooral op de Veluwe. 'Deze kalverhandel is op commissie, een vast bedrag per kalf. Melkveehouders laten per telefoon of WhatsApp me weten als ze wat hebben liggen. Ik haal die kalveren dan op en verkoop ze voor een zo goed mogelijke prijs. Zelf eerst kopen en dan verkopen is eigenlijk niet meer aan de orde. De laatste die ik zelf kocht, was twee maanden geleden. Eigen handel kan mee- en tegenvallen, commissie is vast geld.'

Met de paplepel

Gerrit Bloemen heeft het veehandelsvak met de paplepel ingegoten gekregen. Al is hij er na school niet meteen ingerold. 'Vader had een melkveebedrijf en zat daarnaast altijd al in de veehandel. Ik ben dat uiteindelijk ook gaan doen en had naast de handel tot 1992 melkvee. Maar tussen mijn 17de en 25ste heb ik nog bij een baas gewerkt, bij een garage, en ben ik in militaire dienst geweest. Op mijn werk had ik het zo geregeld dat ik op maandagmiddag mee de kalveren ging ophalen.'

Bloemens werkgebied bestond en bestaat uit ruwweg Hummelo, Keppel, Drempt, Toldijk, Wehl, Kilder en Doesburg. Ook wel daarbuiten. 'Daar heb je dan niet alle handel, maar wel een aantal vaste bedrijven. Vroeger veel meer dan nu. Er is nog maar een enkel bedrijf over. Veel groter dan vroeger, maar veel minder. Aan de Zelhemseweg waren het jaren geleden huis-aan-huis boeren. Dat was overal zo.'

Handel niet minder

Evenzogoed is de handel niet minder geworden. Bedrijven zijn veel groter geworden. Vaak heeft de melkveehouder dan minder tijd om de handel te doen en is de rol van de veehandelaar haast belangrijker geworden. Bloemen: 'Geeft een koe te weinig melk of is het celgetal te hoog (wat duidt op een ui-

erontsteking, red.), dan krijg ik een berichtje van zo'n boer dat hij er één, of soms meer te missen heeft. Die zijn dan voor de slacht. Ik laat ze door een veetransporteur ophalen en bepaal naar welk slachthuis ze gaan. Ik doe voor de boer de handel. Een enkeling verwacht dat ik de koe nog kom bekijken, maar de meesten hebben tegenwoordig liever dat je niet meer komt kijken. Vanwege de gezondheid van hun veestapel willen ze zo min mogelijk vreemden op het erf en in de stal. Als je wel komt, staan er bedrijfslaarzen en kleding voor je klaar en ontsmettingsbakken waar je door moet. Ik heb keus uit verschillende transporteurs en verschillende slachthuizen waar het vee heen kan. De één kan met een bepaald type dier net wat beter overweg dan een ander, daar beur je dan in de regel ietsje meer. De handel vindt plaats als het beest geslacht en geclassificeerd is. Dan wordt de prijs gemaakt. Momenteel praat je al naar gelang de classificatie, de kwaliteit, over € 2,25 tot € 3,25 per kilo geslacht gewicht. De inkoper van het slachthuis komt dan met een prijs, en dan is er nog wat onderhandelingsruimte. Niet veel hoor, met 5 à 10 cent per kilo houdt het op. Ook in deze handel gaat het erom dat de boer er op vertrouwt dat ik de handel regel en er voor hem de maximale opbrengst uithaal.'

Vaste relaties

Bloemen werkt vrijwel alleen voor vaste klanten. Vroeger kwamen, vooral in de kalverhandel, meerdere handelaren vragen of een boer nog wat te verkopen had. Ik heb wel meegemaakt dat ik op een ochtend naar de zin van de boer te weinig bood, maar dat anderen in de loop nog minder boden. Dan kwam er 's avonds een belletje dat ik het kalf toch kon ophalen. Ja, volgende week, zei ik dan. Dan moest zo'n boer het kalf nog een week voeren, was hij ook niet blij mee. Maar dit maak je niet meer mee. Dat speelde 20 jaar of langer geleden. Eigenlijk heb ik alleen maar vaste relaties tegenwoordig. Soms komt nog wel meer dan één handelaar op een bedrijf. Maar dan heeft de een de kalveren, de ander de koeien.'

Met een sinaasappel naar achteren

'Mijn dag begin 's ochtend om 07.00 uur. Dan pak ik een sinaasappel en ga ik naar achteren om de paarden te voeren en de honden los te laten. 's Winters heb ik een stuk of vijf à zes beesten staan die wat hooi en brok krijgen. 's Zomers heb ik er iets meer dan 20 in de wei om af te mesten. Om 08.00 u drink ik koffie en eet ik brood. Tot half tien handel ik wat telefoontjes af. 's Maandags ga ik dan met een collega kalveren ophalen, rond half vijf ben ik dan weer thuis. Soms eerst nog de boer op. Dinsdag en woensdag heb ik in de regel mijn werkzaamheden thuis. Donderdag is het weer kalveren ophalen. Vrijdag en zaterdag ben ik vrij, al ga ik dan ook nog wel met afrekeningen van eerder in de week de boer op.'

Weinig contact door corona

In de loop der jaren is Bloemens directe contact met collega's geleidelijk verminderd. Door corona is er weinig meer van overgebleven. Tot aan 2001 was er op dinsdag de wekelijkse veemarkt in Doetinchem waar iedereen was. Maar ook daarna bleef het contact op vergaderingen van de Gelderse afdeling van de Bond van Veehandelaren en op de wekelijkse veehandelsbijeenkomst. Eerst bij café Appie van de Ketz aan de veemarkt, wat altijd al een ontmoetingspunt was. 'Naar die wekelijkse veehandelsbijeenkomsten ging je ook voor de gezelligheid. Later verhuisden we naar café Siebelink in Wijnbergen, daarvandaan naar het Praothuus in Dichteren. Als wij kwamen ging even later het café dicht. En het clubje werd steeds kleiner. Van Dichteren zijn we met de bijeenkomsten naar nog naar het Wapen van Heeckeren verhuisd. Tot aan corona een jaar geleden waren er altijd nog wel 10 à 15 aanwezigen.'

Geen uitstervend beroep

Gerrit Bloemen is 67, zijn collega Herman Schierboom in Achter-Drempt, ook nog altijd actief in de kalverhandel is ouder. Hebben we hier te maken met een uitstervend beroep? Zijn er ook jonge collega's? 'Ik kan er één opnoemen, Kuenen in Zelhem. Junior is volgens mij 26 of 27. Er zijn in de loop der jaren veel minder melkveebedrijven gekomen, ook minder handelaren. Maar uitsterven doet het vak niet. Er blijft ruimte voor de veehandel. Handelaren blijven nodig. Voor de afvoer van de nuka's, voor de afvoer van slachtvee nemen we de melkveehouder veel werk uit handen. Inkopers gaan niet de boer op. De handelaar staat er ook voor garant dat de boer altijd betaald wordt. Wat ook logisch is. Als een boer een koe meegeeft, moet hij erop kunnen rekenen dat er ook betaald wordt. Ik heb daar als handelaar altijd garant voor gestaan. Iedereen altijd betaald. Nee, dit is geen uitstervend beroep. Maar we gaan wel lang door. Een oude handelaar gaat door zolang het kan. Een handelaar stopt niet, hij gaan door tot de laatste snik. Waarom? Omdat hij het niet willen missen. En omdat zijn vrouw hem niet heel de dag bij huis wil hebben.'

Een impressie van de Doetinchemse veemarkt in de zestiger jaren.

Handjeklap

Vroeger toen overal in het land de veemarkten nog bestonden, die in Doetinchem op dinsdag gecombineerd met de lapjesmarkt, was de veehandelaar in de regel op grote afstand herkenbaar.

- Hij had altijd een rieten wandelstokje aan zijn arm hangen, bedoeld om een koe op de markt te bewegen een stapje opzij te zetten voor een beter zicht. Ook bij het opdrijven van een koe kwam het wandelstokje van pas.
- De dikke portefeuille met geld die met een kettinkje aan de veehandelaar vast zat. Op de terugweg van de markt kon daar voor vele tuinduizenden guldens aan briefgeld inzitten om boeren uit te betalen die hun vee hadden meegegeven naar de markt.
- Handjeklap. Het bieden en tegenbieden door koper en verkoper om een dier ging steeds gepaard met een klap op elkaars hand. Kwam het tot een overeenkomst dan ging de laatste klap van de verkoper gepaard met 'Geluk'. Of er kwam geen deal en dan draaide de kandidaat zich om en liep weg.

Kies voor een gezonde en vitale levensstijl

'Ons bedrijf biedt innovatieve apparatuur voor een gezond, vitaal en duurzaam leven', vertelt de Dremptse Erika Klein Klouwenberg van V&J Enterprise over de producten. 'Zo zijn onze ozonapparaten uniek in Nederland en vervaardigd door ozoningenieurs die behoren tot de wereldtop. Wij zijn exclusief en officieel distributeur in Nederland.'

Clean water ozongenerator
Deze is ontworpen om uw huis schoon, gedesinfecteerd en in perfecte staat te houden zonder chemische reinigingsmiddelen. U wast zonder wasmiddelen met slechts geozoniseerd leidingwater. Zo veel en zo vaak als u wilt. Ozonwater is 100% ecologisch, reinigt beter en sneller, zonder toxische stoffen. Het verwijdert pesticiden uit groente en fruit. Voor uw gezondheid en de gezondheid van de aarde.

Carlita van der Hardt Aberson uit Hoog-Keppel:
'Mijn kleding was ik tegenwoordig op 20°C en het komt echt schoon uit de wasmachine. De ozon reinigt diep waardoor de originele kleuren weer worden opgehaald.' 'Onze hulp had eerst haar bedenkingen om met 'gewoon' koud water te poetsen, maar vervolgens zei ze dat er geen schoonmaakmiddel tegenop kan, dat alles sneller en makkelijker schoon wordt.'

Optimal 360° luchtreiniger
De luchtreiniger zorgt voor een gezonde luchtkwaliteit. Mensen met astma, hooikoorts en allergieën hebben er veel baat bij. Met de ozon- en UV-functie worden alle virussen en bacteriën in de lucht en op alle oppervlakken in een ruimte geëlimineerd. Het is de meest complete luchtreiniger, met 10 jaar garantie.'

Marius Strijker uit Hoog-Keppel:
'Met de Optimal 360° luchtreiniger is mijn concentratievermogen toegenomen en ben ik veel minder vermoeid na een werkdag op een scherm en videovergaderingen.'

Carlita van der Hardt Aberson uit Hoog-Keppel:
'Een uur voor het slapen, zet ik de luchtreiniger in de slaapkamer aan. Dan slaap ik als een roos. De lucht is zuiver waardoor ademen veel makkelijker wordt. Helpt ook goed bij pollenallergie.'

Sensitive LH Undulhar Massage Systeem®
Het massagesysteem is ontwikkeld door artsen en topsporters en werkt op basis van trillingen en infraroodwarmte.

- Verlicht pijn bij chronische en acute pijnklachten zoals ontstekingen, reuma, artrose, overbelaste spieren, hoofd- en rugpijn.
- Zorgt voor sneller herstel door betere bloedsomloop; helpt bij gewichtsverlies.
- Biedt diepe ontspanning en helpt tegen stress.

Sinds de coronacrisis is er veel vraag naar ons Undulhar massage systeem®. Mensen zitten meer en bewegen minder. Het bed revitaliseert en ontspant in slechts 15 minuten.

Marius Strijker uit Hoog-Keppel:
'Het massagebed verlicht de pijn in mijn knie en ik loop veel gemakkelijker. Na een dag zittend werk helpt het mijn spieren los te maken en weer ontspannen te bewegen. Door de trillingen word je helemaal gerevitaliseerd en bewegen je gewrichten veel makkelijker en pijnloos.'

Niels Bloemendaal uit Drempt:
'Het massagesysteem geeft mij een oase van rust en ontspanning. Mijn pijnlijke spieren en gewrichten zijn sterk verbeterd. Complimenten voor de goede service.'

Bel gerust voor meer informatie, een demonstratie of gratis proefsessie op het massagesysteem.

V&J Enterprise
Waardeel 15
6996 BJ Drempt
T: 06-118 391 32
E: contact@vj-enterprise.com
I: www.vj-enterprise.com

Hendriks

Verzekeringen & Hypotheken

Oranjesingel 4 te Doesburg
tel. 0313 - 484025

Uw verdriet kunnen wij niet wegnemen...
wél de zorg van de uitvaart

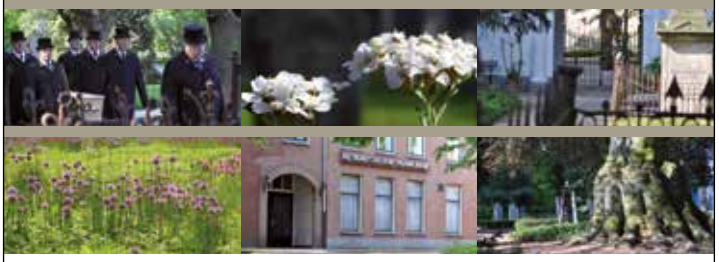

Dag en nacht bereikbaar via tel. 0313-474909
Het maakt niet uit of en waar u verzekerd bent.

Rouwcentrum: Meipoortstraat 74, Doesburg
Inlichtingen en adm.: Tel. 0313-475787 | info@patrimoniumdoesburg.nl

Uitvaartverzorging
Patrimonium Doesburg

(lid Nardus)

www.patrimoniumdoesburg.nl

huid- en voetverzorgingsinstituut

Wil de Geest

A.G. Noyweg 53
6997 AN Hoog-Keppel
T. (0314) 38 13 01
E. info@wildegeest.nl
www.wildegeest.nl

autoschade
Frits Bloemen

• Wij repareren voor alle verzekeringsmaatschappijen
• Vervangend vervoer • Ruitservice
• Uitdeuken zonder spuiten • 24 uur bereikbaar

FABRIEKSTRAAT 20B • 7005 AR DOETINCHEM • TEL.0314-340637 • WWW.FRITSBLOEMEN.NL

Achmea Schadeservice
FOCWA EUROGARANTBEDRIJF
SCHADE GARANT
GLAS GARANT
UNIVÉ VERZEKERINGEN Univé Schade Service

Tekst: **Sven Bolderman**
Foto's: **PR**

3 Tips om deze zomer fit te blijven

Fysiotherapeut Sven Bolderman van MTC De Fysioclub biedt op afspraak ondersteuning aan alle leden van onze vereniging op ons eigen sportpark. Tijdens de zomervakantie sport je meestal minder en is de kans op blessures groter tijdens de start van het nieuwe seizoen. Om ervoor te zorgen dat je het nieuwe seizoen fit kan beginnen, geeft hij je 3 tips om onnodige blessures te voorkomen.

1. Check ons op YouTube voor gratis trainingen die je zelf thuis kunt uitvoeren. Zoek op De Fysioclub en start met trainen in je eigen tempo.

2. Vraag via ons online trainingsplatform MyWellness een gratis fysiotherapeutisch schema aan om zelf mee aan de slag te gaan. Wat moet je daarvoor doen?
Mail je naam, leeftijd en het mailadres waarop je een account wilt aanmaken en meld ook even in welk team je bij HC '03 voetbalt. Na je aanmelding ontvang je een activatielink. Vervolgens kun je de app MyWellness downloaden en het schema openen. Je krijgt bovendien nog e-mails over voeding en sport om er alles aan te doen fit te blijven.
NB: Ben je geen lid van HC '03 maar lijkt het je wel leuk om met een fysiotherapeutisch schema aan de slag te gaan? Stuur me dan een e-mail en ik help je verder.

3. Heb je toch last van een blessure? Stuur me een e-mail of bel voor een afspraak en ik ga samen met jou werken aan het herstel van jouw klacht.

Ik wens je een sportieve zomer!

MTC DE Fysioclub

Sven Bolderman - MTC De Fysioclub
T: 088-5670132
E: sven.bolderman@fysioclub.nl

HESSENCOMBINATIE 2003 HC 03 DRIEMPT - HUMMELO - KEPPEL

Tekst: **Gerard van der Kamp**
Foto's: **Ed Bouman, Mirthe de Haas, Rinus G.M. Rabeling, PR**

Water, bron van leven

Waterhuishouding op orde?!

De komende vakantieperiode is voor veel mensen er een van vrije tijd, ontspanning en genieten. Bent u ook zo benieuwd wat voor zomer we krijgen? Net zo warm en droog als de twee voorgaande jaren? Of voor de verandering weer een oud-Hollandse jojozomer met nu eens een periode met zon en dan weer enkele dagen regen? We zullen het zien. Door klimaatverandering hebben we steeds meer te maken met lange perioden van droogte. En dat is een toenemend probleem. Ook in onze eigen tuin.

Strijd tegen de droogte: water afkoppelen en langer vasthouden

Het is eigenlijk zonde dat er juist in de tijd van overvloedige regenval zo veel hemelwater gewoon het riool in stroomt naar de zuivering en in zee verdwijnt. Het kan anders door het water in eigen tuin te gebruiken voor de planten of in een vijver. Bijvoorbeeld door het aanschaffen en gebruiken van een regenton, maar dan nog zal een groot gedeelte via de normale afvoer verdwijnen. Beter is het om het water dat op de daken valt naar delen van de tuin te leiden zodat het in de bodem kan zakken. Dat kan eenvoudig door de regenpijp een stuk boven de grond af te zagen en met een bocht naar de gewenst plek te leiden; het onderste gedeelte afdoppen.
Maar dat kan niet overal en er moet bekeken worden of er voldoende infiltratie mogelijk is. Dat hangt voornamelijk van de grondsoort af, zandgrond laat water gemakkelijker door dan klei. Vaak is er meer mogelijk dan je denkt en alle beetjes helpen.
Wil je het rigoureuzer aanpakken, dan kies je voor geheel ontkoppelen. In veel gemeenten (ook Bronckhorst) zijn al gescheiden afvoersystemen aangelegd en stroomt het hemelwater naar wadi's waar het in de bodem kan zakken en het grondwaterpeil aanvult. Natuurlijk kun je het regenwater ook leiden naar een naastgelegen sloot of vijver, mits er door de eigenaar toestemming is verleend.
Ben je van plan nog een nieuw terras of oprit aan te leggen, denk dan eens aan het ondergronds afkoppelen en het plaatsen van infiltratiekratten of een grindkoffer. Het regenwater vang je dan eerst op in een reservoir zodat het daarna geleidelijk verder de grond in kan zakken.
De gemeente Bronckhorst stimuleert het langer vasthouden van water en het afkoppelen door een aparte subsidie en vele tips (www.bronkhorst.nl/afkoppelsubsidie en www.weetvanwater.nl/gemeente/Bronckhorst/).
Het mooiste is natuurlijk als je direct profijt hebt van je werkzaamheden en dat is door het aanleggen van een vijver(tje).

Een minivijver past in elke tuin

Vijver: bron van leven!

Vijvers zijn er in alle soorten en maten, maar bovenal zijn ze – hoe klein ook – een verrijking voor je tuin. Je helpt de natuur een handje, niet alleen de tuinvogels, maar ook bijen en andere insecten komen er graag drinken, zelfs een rondscharrelende egel. Vrijwel in alle tuinen in ons land komen amfibieën voor. Afhankelijk van de plek waar je woont, weten bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander een geschikte tuinvijver wel te vinden. Amfibieën hebben een verborgen levenswijze en zijn moeilijk waar te nemen, maar ze zijn voor hun voortplanting wel afhankelijk van geschikte waterpartijen. Een keuze voor het aanleggen van een (mini)vijver is dan ook snel gedaan. In enkele uurtjes kan het karwei geklaard zijn.
Een korte handreiking:

1. Zoek een geschikte plek. Waar is voldoende licht, maar is het niet te heet? Schaduw of juist niet? Denk aan veiligheid.
2. Zoek iets wat dienst kan doen als vijver. Een grote plantenbak, een teil of cementkuip.
3. Graaf een gat zo groot als de bak.
4. Plaats de bak in het gat en vul rondom aan met aarde. Vijverrand iets hoger en eventueel stenen erom heen als rand.
5. Vul de vijver met (regen)water.
6. Zet enkele planten zoals watermunt, watervergeet-me-nietje en penningkruid in een mandje op de bodem.

Je kan natuurlijk ook een lap vijverfolie kopen en naar eigen inzicht in een vorm modelleren.

In het begin kunnen er algen komen, maar na verloop van tijd is het ecosysteem in evenwicht. Wel het waterpeil in de gaten blijven houden. Denk ook aan de beplanting rondom zoals bijvoorbeeld vlinderplanten die van vochtige grond houden zoals grote kattenstaart, echte koekoeksbloem, blauwe knoop. Een plankje of tak zorgt ervoor dat diertjes die er in vallen eruit kunnen kruipen. Heb je de mogelijkheid voor het aanleggen van een grotere vijver of poel waar het afgekoppelde regenwater naar toe wordt geleid, dan is dat natuurlijk helemaal fantastisch.

Tip
De IVN Slootjesdagen vinden dit jaar voor de 7de keer plaats. Van 11 t/m 13 juni 2021 organiseren IVN-afdelingen door heel Nederland activiteiten voor jong en oud langs de waterkant. Kinderen en hun (groot)ouders gaan zelf op onderzoek uit, gewapend met schepnet, waterbak en loeppot. Samen met de IVN-natuurgidsen ontdekken zij welke dieren en planten er in en rond de sloot leven.

Kies je voor vissen dan zal je nauwelijks amfibieën aantreffen omdat ze eieren, larven en volwassen exemplaren opeten. Ieder zijn meug!

Als de (mini)vijver goed is aangeslagen en in balans is, is niets leuker dan waterdiertjes te vangen en te bekijken. Leg ze vooral eens onder een vergrootglas. Je staat versteld van de diversiteit aan leven. Op internet zijn volop zoekkaarten te downloaden.

Vlinders, libellen en juffers

Niets geeft meer zomergevoel dan een tuin vol vlinders en libellen. Libellen zijn echte jagers op muggen, bladluizen en kleine insecten. Ze worden onderscheiden in twee groepen: de juffers en de echte libellen. Juffers zijn slank en klein, hebben twee vleugels en vliegen rustig zoals lantaarntje en vuurjuffer. Libellen – zoals bruine glazenmaker en viervlek – zijn veel groter en hebben vier vleugels waardoor ze zeer snel en behendig vliegen.
Libellen zetten hun eitjes af op waterplanten. Daar kruipen de larven uit die vervolgens – soms jarenlang – op de bodem van de vijver tussen de planten (bijvoorbeeld waterlelie, fonteinkruid, ranonkel, waterviolier) leven. Als ze volgroeid zijn, kruipen de larven langs de stengels van de plant omhoog. Eenmaal boven water barst de huid open en de libel komt tevoorschijn. Dan nog de vleugels oppompen en drogen en kan een volgend leven beginnen. Wie dat een keer heeft gezien, zal het niet licht vergeten.

Vlinders leggen hun eitjes op planten waar rupsen uit komen die zich te goed doen met de blaadjes van die specifieke plant vol bijzondere voedingsstoffen. Sommige vlindersoorten zijn volkomen afhankelijk van die ene waardplant en dat evenwicht is dan ook erg fragiel. Zo legt de St. Jacobsvlinder haar eitjes op het Jacobskruiskruid en andere kruiskruiden.
Veel tuinliefhebbers zien de grote brandnetel als vervelend en ze worden daarom weggehaald, maar juist die plant is zeer waardevol voor vlinders als kleine vos, atalanta, gehakkelde aurelia en dagpauwoog (de rupsen hiervan eten zelfs alleen maar brandnetelblaadjes). Dus laten staan, kan goed in een verwaarloosd hoekje.
De soms onooglijke rups verandert na verpopping in een prachtige vlinder, maar andersom is ook mogelijk. Vanaf half maart tot eind september/begin oktober kunnen we van deze mooie insecten genieten.

- AUTORUIT VERVANGEN
- STERREPARATIE
- VOORRUIT POLISTEN*
- KENTEKEN GRAVEREN
- AIRCOSERVICE*

*Niet in alle vestigingen

FOCWA

GlasGarage.nl

Specialist in autoruiten!

Autoruit stuk?

Autobedrijf Melgers

Hoge Wesselink 2
7221 CJ Steenderen
Tel. (0575) 451974

GLASGARAGE. SNEL EN ALTIJD IN DE BUURT!

Autoruit stuk? Haast? Met ruim 80 vestigingen is er altijd een GlasGarage bij u in de buurt die u razendsnel helpt! En doet dat tegen de laagste kosten voor u. Bovendien krijgt u levenslange garantie en zijn er doorlopend leuke acties. Vraag ernaar bij de vestiging bij u in de buurt of kijk op onze website.

TE LINDERT NOTARIS

SINDS 1811

Ook op donderdagavond geopend!

Kraakselaan 5A, 6981 HA Doesburg
Postbus 63, 6980 AB Doesburg

t: (0313) 48 40 34
f: (0313) 47 25 43

e: telindert@notarisdoesburg.nl
i: www.notarisdoesburg.nl

EXPERT ELIESEN
NU OOK IN HENGELO!

- 3 winkels in de regio
- Ruim assortiment inbouw
- Eigen Technische Dienst voor wit- en bruingoed
- IT specialist (networking)

Expert Eliesen

Nieuwstad 45, Zutphen, (0575) 543202
Kerkstraat 2, Hengelo (Gld), (0575) 464261
Zutphen-Emmerikseweg 46, Baak, (0575) 551000

expert

Bruine kikker

Poelslak

Blauwe waterjuffer

Groene kikker

Tip
Wellicht weet u dat het slecht gaat met de insectenstand in ons land en ook met de vlinders. Om dat goed te volgen en actie te kunnen ondernemen, organiseert de Vlinderstichting tuinvlindertellingen. Dit jaar van 3 t/m 25 juli onder het motto 'Vlinder mee'.

De vele soorten nachtvlinders kunnen worden geteld op de speciale Nationale nachtvlindernacht van 3 en 4 september. Zie voor uitgebreide informatie en mooie zoekkaarten: www.vlinderstichting.nl.

Eropuit en oproep

De streek van Hummelo, Keppel en Drempt is rijk aan water waar veel valt te zien en te beleven. Verborgen pareltjes vind je bijvoorbeeld door een bezoek te brengen aan de vennetjes van de Breukinkheide en landgoed Hagen, te benaderen vanuit camping Jena. Of een prachtige wandeling te maken naar de Slondeplas en de Hellestraat. Startpunt kan zijn bij de brug van Mulrade of bij camping Siebieverden in Eldrik.
Beide routes zijn te downloaden op de IVN Routes app onder 'Natuurommetje Camping Jena Hummelo' en 'Natuurommetje Eldrik Laag Keppel'.
Een fietstocht langs de Oude IJssel van Doesburg naar Doetinchem is natuurlijk eveneens de moeite waard. In niet mindere mate geldt dat ook voor de schitterend kronkelende route over de dijk van de Gelderse IJssel van Doesburg via Olburgen, naar Bronkhorst. Wellicht dat je geluk hebt en het in ons gebied nestelende zeearendenpaar boven de rivier ziet jagen!

Over geluk en speuren gesproken: zie je weleens een vleermuis fladderen bij het invallen van de schemering als ze op jacht gaan naar insecten in de buurt van grote bomen?
In Voor-Drempt is er de afgelopen jaren door Sité Woondiensten grootschalig onderhoud en renovatie uitgevoerd bij diverse huizen. De woningen zijn weer tiptop in orde gemaakt en voldoen nu aan de huidige eisen van de tijd. Dat betekent onder andere isolatie. Hierdoor zijn vele kieren, spleten en spouwen verdwenen die dienden als nestelplaats voor onder andere vleermuizen. Ter compensatie voor dit gemis heeft Sité tientallen vleermuiskasten laten aanbrengen. Je ziet voornamelijk twee soorten: de inbouwkasten in de spouw en de houten kasten aan de gevel. De inbouwkasten zorgen voor een betere temperatuurbuffer en kunnen goed in juni en juli de kraamkolonies huisvesten. Of dat ook echt gaat gebeuren is de vraag. Veel is nog onbekend over deze alternatieve verblijfplaats voor onder andere dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Het luistert nauw qua temperatuur, windrichting, aanvlieg- en kruipmogelijkheden en de locatie. Daarom een oproep: als u in de zomermaanden vleermuizen bij de kasten ziet, laat het ons dan weten!

Vleermuiskasten in Voor-Drempt

BOVAG

AUTOBEDRIJF OVERBEEK

Verkoop nieuwe en gebruikte auto's
Reparatie
Onderhoud en schadeherstel
APK keuringsstation
Airco service
Total tankstation

Dorpsstraat 4 – 6999 AC – Hummelo – tel. 0314-381674
info@autobedrijfoverbeek.nl www.autobedrijfoverbeek.nl

kapsalon Reintjes

Voor perfect verzorgd haar!

di-do-vr: 8.30 - 12.00 en 13.30 - 17.30 uur
za: 8.00 - 12.00 en 13.00 - 15.00 uur

Wij werken volgens afspraak: bel: 0575 - 45 22 20

Zutphen-Emmerikseweg 6 - 7227 DL Toldijk
www.kapsalonreintjes.nl

Keurslagerij De Worstepinne,
uw barbecuespecialist!

KEURSLAGER

De Worstepinne, *keurslager*

Ooipoortstraat 30, Doesburg
Tel. 0313-472314
www.worstepinne.nl

zorgeloos wonen

BEEKMAN & HARTMAN
MAKELAARS EN FINANCIEEL ADVISEURS

0314 - 33 29 55
www.beekmanhartman.nl

TE HUUR:

Luxe 5-sterren villa aan zee bij
Lovina, Noord-Bali

Selamat Datang/Welkom in onze luxe 5-sterren villa **Terang Bulan** in Bali voor een onvergetelijke vakantie met maximaal 7 personen met veel privacy.

De villa ligt aan het strand in Lokapaksa in het rustige noorden van Bali, zo'n 12 km ten westen van het toeristengebied Lovina.

Onze villa ligt in een grote tropische tuin met wuivende palmbomen, exotische planten, Boeddha beelden en lotusvijvers, met een 18 meter lang infinity zwembad en een jacuzzi. Naast het zwembad is een heerlijke loungeplek (Balé Bengong). In ons zitje aan de Bali zee geniet u van de zonsondergang.

Er zijn 3 slaapkamers met airconditioning en elk een eigen badkamer. De villa heeft kabel, satelliet tv en gratis WiFi. Onze staf kan uw maaltijden bereiden en zorgt dat het u aan niets ontbreekt.

Op onze site **www.villaterangbulan.nl** vindt u tarieven, beschikbaarheid en meer informatie. Of bel ons even voor een afspraak op 0313 - 47 91 79.

Loek en Erna Janssen, Strengsche Veld 32, 6996 DK Drempt

Ff iets luchtigs

Foto: **Wim van Hof**

We hebben één coronajaar gehad en zijn vier coronagerelateerde columns in dit magazine van mijn hand verder. Hoeveel is er nog over te schrijven en te zeggen? *Onmundig* veel. Maar dat ga ik niet doen vandaag. Ik heb dienst gehad afgelopen nacht en ben dan na een ochtendje slapen altijd in een bijzondere *state of mind*. Ik wil dit het ultieme gevoel van 'relaxed zijn' noemen. Vaak tevreden over mijn werk, tikje euforisch over acute situaties die op mijn pad zijn gekomen, de inkijkjes die ik heb mogen nemen in iemands leven en dat om 3.00 uur 's nachts of 5.00 uur in de vroege morgen. Ik heb gewerkt, dus ik hoef dan ook niet veel van mezelf. Ik word niet warm of koud van de was die nog gedaan moet worden, of de lijstje met *'to do's'* van deze week. Niks kijkt mij aan, behalve de honden die wel graag op pad willen. Relaxed dus. De nodige slaapdeprivatie werkt ook rustgevend. Ik maak me deze ochtend dan ook niet druk over het zwabberbeleid van onze regering of de manier waarop het vaccineren wordt uitgerold in ons land. Ho stop, ik ga het vandaag niet over corona hebben.

Ik ga u vertellen hoe mijn nachtdienst was. Over de vrouw die overleden was. Een verwacht overlijden. Twee dochters en een zoon aan haar bed. 'Het was goed zo', zeiden ze. Ze was hoogbejaard geworden, het leven had weinig kleur meer, het was op. Als arts doe ik een onderzoek om een natuurlijke dood af te geven. Er moeten papieren ingevuld worden. Om dit zorgvuldig te doen, vraag ik om een identiteitsbewijs. Het paspoort komt op tafel. Ik kijk naar haar foto. De overleden dame in het bed in de kamer krijgt een levend gezicht. Op de foto heeft ze haar haar in de krul. Ze kijkt met een lieve blik de camera in. Zorgvuldig schrijf ik haar voornamen op. Ouderwetse namen vaak. Wilhelmina, Geertruida, Johanna. Soms kort, maar nog steeds ouderwets zoals Riet, Jopie of Geertje. Vaak is de geboorteplaats er één uit de streek. Silvolde, Keijenborg, 's-Heerenberg, daar waar we nu Gemeente Oude IJsselstreek, Bronckhorst of Montferland noteren. Soms maakt de geboorteplaats nieuwsgierig. Deze dame was in het westen geboren. Door het werk van haar man was ze naar de Achterhoek verhuisd in de jaren zestig. Ze ging nog ieder jaar terug naar de bollenstreek, daar had ze toch altijd wel heimwee naar gehouden.

Het is een goed bezoek. De overleden vrouw had er vrede mee gehad. De familie had er vrede mee. Corona had haar de das om gedaan. Ik heb het inmiddels stikheet gekregen en probeer de visite kort te houden. Het schort, het FFP2-masker, de afsluitende bril, de dubbele set handschoenen werken verstikkend. Respect voor de zorgmedewerkers in het zorghotel die deze pakken per werkshift zo'n acht uur lang dragen. Het is een bijzonder aanblik, of moet ik bizar zeggen. De dochters en zoon dragen ook afsluitende pakken. Alsof we op een *crime-scene* zijn, waarbij in witte overalls gehulde personen onderzoek doen. Vier 'maanmannetjes' aan het bed van deze overleden vrouw. Ik snak naar iets luchtigs.

uit de praktijk

Anouk Mast (50) is parttime huisarts in Doetinchem, met echtgenoot Jeroen en hun vier kinderen woont ze in Laag-Keppel.

Tekst: **Bart (B.S.) Veldkamp († 3 november 2020)**
Foto's: **familie Veldkamp, collectie Rinus G.M. Rabeling**

Wonen in Hummelo en Keppel...
Tweemaal zeven gouden jaren

Bart Veldkamp en zijn zusje Barbara in 1965

Vrienden die in Drempt wonen, in Achter-Drempt om precies te zijn, spelen mij periodiek een prachtig periodiek toe, De Hessencombinatie. Ik ben dat blad gaan noemen: de 'Hessenglossy', want dat is het ook. Het is een prachtige glossy uitgave en het gaat over het clusterdorp 'Hessendaal', dat niet bestaat. In werkelijkheid gaat het over (alfabetisch): Drempt (Voor- en Achter-), Eldrik, Hummelo, en Keppel (Laag- en Hoog-). Zes kernen in een prachtig gebied. Vroeger had je de gemeente Hummelo en Keppel. Nu heb je de codering D-H-K (Drempt-Hummelo-Keppel).
Ik wil graag stilstaan bij de tweemaal zeven gouden jaren die wij als bewoners van Hummelo en Keppel hebben beleefd. Wij als gezin. Ikzelf kwam aan als kleuterscholier en vertrok als beginnend student.

Die kleuterschool stond in Laag-Keppel waar het bos begint, aan de Kolenweg. Daarvan was het onverharde wegdek daadwerkelijk kolenzwart. De juf heette Juf Woordes. Was er nóg een juf? Waren er twee klassen? Aan de overkant van de weg, in de richting van de Gibraltarbult (Kabouterbult) lag, in het bos, een speeltuin met schommels en dergelijke apparaten. Die werd beheerd door een oude strenge opa. Was het gratis? Moest je een dubbeltje meebrengen? Op een gegeven moment werd alles gesloopt. Vervolgens de *Leagere School* in Hummel, zoals Bennie Jolink van Normaal zingt. Met het fietsje over de Hessenweg. Alleen, zonder begeleiding. Dat kon toen nog. Het hoofd der school heette meester Boland. Hij had geelbruine vingers van de nicotine. En ja, hij rookte in de klas (medio jaren zestig). Maar hij was een perfecte onderwijzer. Hij zei: 'Krijgt nu jullie rekenschriften!' Een heerlijke meervoudsimperatief.

Wij deden als een van de eerste jaargangen mee aan de nationale Citotoets. Er was veel stress rond het vereiste dat je met je potlood het hokje van het goede antwoord goed moest dichtkleuren, anders kon de computer (!) het niet 'lezen'. Computers waren enge dingen. Het schoolgebouw aan de Groeneweg/Beatrixlaan en de Keppelseweg werd verbouwd en onze klas had een jaar lang uitwijkend les in de pastorie van dominee Dun, dat prachtige gebouw met twee vleugels aan het Domineespaadje, dat uitziet op de burgemeesterswoning en het rentmeestershuis. Om dat Domineespaadje te bereiken moesten we langs De Krent fietsen, dat wil zeggen De Gouden Karper. Als kinderen kwamen we daar niet vaak. Maar wel kwamen we in de zaal. In de Achterhoek is de zaal van bijvoorbeeld een café erg belangrijk. Daar worden de feesten en partijen gehouden, de hoogtepunten van het sociale leven. In Hoog-Keppel had je bijvoorbeeld Zaal Schreurs. Zo werd die zaal genoemd. Schreurs, het echtpaar, had ook een winkel en een café. Op feest- en hoogtijdagen kwamen alle klassen van de school bijeen in de grote zaal van De Krent. Onder leiding van meester Boland zongen wij het Wilhelmus, waarvan we de tekst uiteraard hadden geleerd. En daarna kregen we film: de Dikke en de Dunne. Hendrik Haverkamp, het beroemde karakter van Normaal, liep wel eens om de school en richtte dan zijn buks op de ramen. Wij gingen dan in dekking, maar verder niks aan de hand.

Opa Garretsen bij de ingang van de speeltuin 'Jong-Keppel' aan de Jan de Jagerlaan te Laag-Keppel.

Toen naar de grote school. Op een volwassen fiets naar Doetinchem, naar de GSGD. Later Rietveld Lyceum. Ik begrijp dat nu (2020) drie middelbare scholen in Doetinchem opgaan in twee scholen, vanwege zakkende cijfers in bevolkingsaantallen (lees: leerlingen), en dat 'onze' school eigenlijk niet wordt voortgezet. De school lag in een prachtig park met veel sportvelden. Villa Ruimzicht is nu een hotel. Het hoofdgebouw van architect Gerrit Rietveld was toen nieuw (1971).
Er was een fietsenrek voor leerlingen uit het westen (voor ons, zeg maar) en een fietsenrek voor leerlingen uit het oosten. Wij woonden vlakbij Zutphen, Dieren, Doesburg en Arnhem: dat was de beschaafde wereld. Maar als je uit Gendringen kwam? Of uit Lichtenvoorde? Wij griezelden en huiverden bij de gedachte. Een (latere) vriend kwam uit Voorst. Als hij een appelklokhuis uit het keukenraam wierp, landde dat in Duitsland, beweerde hij trots.
Op de terugweg van school naar huis, met fietsmaten uit Drempt, Doesburg, Angerlo enzovoort, deden wij vrijwel elke dag de snackbar van Jan Bulten aan. Nu heet die De Olde Schole. Een bijzonder gebouw aan de Rijksweg. Tussen die snackbar en ons huis lag, tot 1983, de Keppelsche IJzergieterij. Die hoogoven, want dat was het toch, kon bij 'verkeerde' wind aardig wat luchtvervuiling veroorzaken, een lauwe schroeilucht. Ook moest je oppassen dat je geen kleine as- of roetdeeltjes in je oog kreeg; die splintertjes konden zelfs nog warm zijn. Die ijzergieterij is voor Laag-Keppel van groot belang geweest, vanaf 1794. Tijdens de lunchpauze en aan het einde van de middag zag je de mannen in overall en met vieze gezichten. Er zijn diverse publicaties geschreven over deze 'hut'. Het is boeiende geschiedenis. Gek is dat, zo'n steriel keurig haast Zwitsers dorpje, en dan zulke zware industrie.
Ik heb genoten van mijn schooltijd. Van alle periodes in mijn leven, beschouw ik deze als nummer 2, dus de op een na fijnste. Met sommige klas- en schoolgenoten heb ik nog wekelijks (digitaal) contact.

Laag-Keppel, Rijksweg 64 - Huis van Aberson, Jodenhuis.

De Achterhoek kan een waar Arcadië zijn

Wij woonden eerst zeven jaar in Laag-Keppel en vervolgens zeven jaar in Hoog-Keppel. Opgeteld dus veertien jaar. In 1978 moesten we terugkeren naar het westen. In het begin moesten we wel goed uitleggen waar we waren gaan wonen. Keppel? De Achterhoek? De Graafschap? Waar ligt dat?
In Laag-Keppel woonden we in het grote 'blokhuis' meteen rechts als je uit het westen komt aanrijden. Later vernam ik dat het gebouwd was als directiewoning voor de Keppelsche IJzergieterij. Er was een statige trap van gietijzer. Er was een kolossale tuin die bij het huis hoorde. In de nacht zagen we soms zaklantaarns tussen de bomen: het huis werd wel "t Jodenhuis' genoemd en in de oorlog zou een vermogen zijn begraven (verstopt) in dat stuk bos. Daarachter, tot aan de Oude IJssel, lagen landerijen van boer Winkelhorst. Als zoons Bart en Geert gingen ploegen, mocht ik meerijden. Dat vond ik als

Bart Sicco Veldkamp werd op 26 december 1958 in Haarlem geboren als oudste van drie kinderen. Het gezin verhuisde in 1960 naar de Kloveniersburgwal in Amsterdam, en vandaar in 1965 naar de Achterhoek. Bart woonde eerst in Laag-Keppel (Villa Aberson, Rijksweg 64) en later in Hoog-Keppel (Brinkenhorst 2). Hij ging in Hummelo naar de lagere school.
In 1971 ging Bart naar de GSGD in Doetinchem (werd later Rietveld Lyceum, vanaf 2020 Panora Lyceum), waar hij zijn ongedeeld vwo-examen behaalde. Na de middelbare school ging Bart in 1978 notarieel recht studeren in Leiden. Daarop volgde de militaire dienst, waarin hij Russisch studeerde aan de School Militaire Inlichtingendienst en werd opgeleid tot krijgsgevangenenondervrager.
In 1985 begon hij als kandidaat-notaris bij een advocaten- en notariskantoor in Amsterdam. Hij ging daar ook wonen. Vier jaar later stapte hij over naar een ander kantoor, waar hij tot 2015 werkzaam was in de ondernemingspraktijk.
Bart had vele interesses: hij was zeer belezen, hield enorm van (klassieke) muziek en had een brede culturele belangstelling. Van zijn vele reizen (tot 1990 vooral naar het Oostblok) en golftrips in Engeland en Schotland maakte hij prachtige verslagen en hij voerde uitgebreide correspondenties. Ook was hij sportief: behalve door squash en voetbal werd hij ook gegrepen door het golfspel. En hij zat vaak op de racefiets.
Op 3 november 2020 overleed Bart vrij onverwacht aan de gevolgen van een teruggekeerde zeldzame auto-immuunziekte. Hij werd slechts 61 jaar. Bart kwam de afgelopen decennia regelmatig terug naar de Achterhoek om met vrienden te fietsen, golf te spelen en bij De Gouden Karper te eten. Hummelo en Keppel had een speciale plaats in zijn hart.

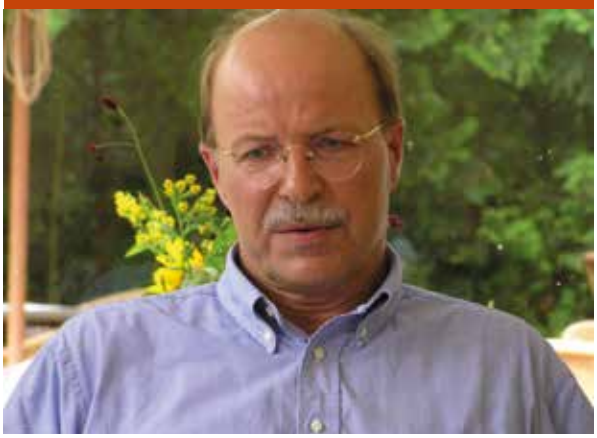

Bart Veldkamp in 2013

ROMETRON
intelligent agricultural solutions
www.rometron.nl

Rietdekkersbedrijf
Jan Jansen
Voor al uw reparaties, onderhoud & nieuwbouw
Bel voor een gratis afspraak of advies
Beekstraat 11 • Toldijk • 06-23628732
janjansenrietdekker@outlook.com

IJSBOERDERIJ
DE STEENOVEN
'HET GRAS VAN VANDAAG, IS HET IJS VAN MORGEN'
• VERS BOERENIJS • KOFFIE & THEE •
• TERRAS & SPEELTUIN •
• BROEKSTRAAT 2, 6999DE, HUMMELO • WWW.IJSVANDESTEENOVEN.NL •

SUPERMARKT
AALDERINK
1200 m² winkelplezier!
750 m² parkeerruimte!
Vind ons op Facebook
DORPSSTRAAT 14-16 STEENDEREN
Internet www.coop.nl/steenderenaalderink
Facebook www.facebook.com/Coop.Aalderink.Steenderen
E-mail Aalderink.Steenderen@coop.nl | Tel. 0575 - 451206
OPENINGSTIJDEN ma-do 08.00-19.00 uur | vr 08.00-20.00 uur
za 08.00-19.00 uur | zo 11.00-17.00 uur
TNT-SERVICEPUNT | STAATSLOTEN | RDW | STOMERIJ DEPOT
BLOEMENHOEK | SLIJTERIJ | ZELFZORG MEDICIJNEN
HOGE KLANTENSERVICE | BEZORGSERVICE VIA COOP ONLINE

ALEX KOENDERS
SCHILDERSBEDRIJF
SCHILDERWERKEN
GLASWERK
BEHANGWERK
SPUITWERK
PROJECTBEGELEIDING
VERKOOP VERF
Leigraafseweg 25, 6983 BR Doesburg ► T 0313 472 107
www.alexkoenders.nl

Bart en zusje Barbara Veldkamp, een onbezorgde jeugd

Amsterdams stadsgabbertje geweldig, vooral als het donker werd en de lampen van de tractor werden ontstoken.
Er was ook een grote voortuin waar ik eindeloos aan het voetballen was. De leren voetbal werd op een gegeven moment aan flarden gereden door een militaire colonne. Helaas kwam ook onze kat om het leven op die Rijksweg. Het verkeer daar werd een stuk minder druk toen de snelweg A18 langs Doetinchem werd geopend. We maakten ook nog het openen van de A348 mee, de IJsselweg aan de overkant van de Middachter Allee. Om terug te keren naar Keppel, één van mijn vriendjes woonde op een woonboot in de 'dode arm' van de Oude IJssel. Dat was een romantisch stuk water geworden. Nescio geeft een beroemde melancholische beschrijving vanuit Hotel De Gouden Leeuw, dat nog steeds bestaat maar in een aangepaste functie. Via de Rijksweg, of juister via de parallelweg ernaast, werd in het begin nog aan huis bezorgd. De melkboer heette ook Winkelhorst en kwam met een busje. De bakker kwam uit Hummelo op een trapfiets met een houten bak ervoor. Die bak zat vol met broden en aanverwante artikelen en rook zalig. De bestellingen en kosten werden in boekjes genoteerd en van tijd tot tijd afgerekend. Dat laatste onttrok zich aan mijn waarneming: dat was voor grote mensen.

In Hoog-Keppel woonden we in het nieuwbouwwijkje dat toen verrees, met als belangrijkste straat de Brinkenhorst. Mede door die wijk barstte het van de schoolgaande kinderen. Daarom werden diverse sportfaciliteiten uit de grond gestampt: nieuwe voetbalvelden voor H&K, tennisbanen voor De Drieslag, het Hessenbad voor onder andere zwem- en waterpolovereniging De Waterlanders (DWL) en nog een grote turnhal, de Hessenhal. Het kon allemaal niet op. Ik verneem dat de dorpen nu sterk aan het vergrijzen zijn. De golfbaan van 'de Keppelse' zou pas decennia later worden uitgebreid. Daarvóór was het een van de markantste negenholesbanen van het land, verstopt in de bossen achter de gebouwen van de Aviko, met ingang aan de Oude Zutphenseweg. De Keppelse is ook een van de oudste golfbanen van het land. Het Hessenbad viert het vijftigjarig bestaan. Ik zie foto's uit april 1970 waarop we allemaal staan te klapperen. Burgemeester Baris draagt een winterjas. Ik was bijna van alles lid en voetbalde bij H&K met een getalenteerde jongen Huntelaar, ongetwijfeld familie van de latere topspeler.

Door de school en de sportclubs ging ik toch veel om met 'import'-gezinnen, inwoners die van buiten kwamen. Ik heb dan ook nooit goed plat leren praten, al beweerde ik stoer van wel en al zei men later toen ik terugkeerde in het westen dat ik een accent had. Een zomer had ik een vakantiebaantje bij een autogarage in Silvolde. Ik moest onder andere de benzinepomp bedienen. Maar op een gegeven moment verstond ik de klant niet (ja hallo, Silvolde...) en ging de garage door mijn toedoen voor vijfenzeventig gulden het schip in.
Ik heb ook nog als vakantiekracht gewerkt voor De Oude Veste, de drankgroothandel in Doesburg. Dat was prachtig. Met de vrachtauto kwam je in Lobith-Tolkamer, in Brummen en in Vorden. Je kwam overal dus eigenlijk.
We kwamen als gezin maar weinig in Duitsland, dat was blijkbaar toch te bewerkelijk met paspoorten en Duitse marken en zo. Mijn klasgenoten hadden duidelijk een voorsprong met Duits. Door de televisie? Door het Nedersaksisch? Wel kwamen we in het Montferland; dat konden we vanuit de keuken zien liggen en daar kon je in de herfst goed boleten vinden.

We woonden dus in Keppel een deel van de jaren zestig en een deel van de jaren zeventig. Uiteraard was er in die tijd geen ramp als een coronapandemie. Wel waren er recordstormen. Ik meen dat het ging om november 1972 en november 1973. Als je na de storm de Keppelse bossen betrad, sprongen de tranen je in de ogen. Maar dat is nergens voor nodig. In een land als Nederland wordt dat allemaal keurig opgeruimd. En de natuur herstelt zich, het bos is daarna mooier dan ooit. Je gaat toch ook niet huilen als de kapper je haren afknipt? Over kapper gesproken. In de Dorpsstraat van Laag-Keppel waren nog een stuk of wat winkels, een postkantoor en een kapper. Als ik naar Kapper Sakkers moest, ging ik altijd ruim van tevoren, want je kon er de Donald Duck lezen. Na zijn pensioen liep Kapper Sakkers met zijn herdershond door het bos. De bossen rondom Keppel en Hummelo leenden zich uitstekend voor wandelen. Als je er woont, heb je amper in de gaten hoe mooi het er is. Het bos tegenover Kasteel Keppel (het Sterrebos; de Wrangenbult met de Witte en de Zwarte Kolk) is niet lang geleden goed onderhanden genomen en is nu nog fraaier, met open zichtlijnen. Bij de zes kernen van D-H-K horen drie landgoederen: Keppel, Enghuizen en Ulenpas. Dat maakt de bossen en terreinen nog mooier. Bij Hummelo heb je het beroemde coulisselandschap van de Achterhoek. Bij Keppel heb je afwijkende IJsselduinen. Bij Drempt heb je weer uiterwaarden. Grote variëteit. Eldrik ligt aan de andere kant van de Oude IJssel, dat is een heel ander gebied.

Bart Veldkamp in Hoog-Keppel

Zomerpuzzel

Samenstelling: **Pierre Seegers**

We hebben wederom gemerkt dat we veel lezers vermaken met een puzzel. Daarom hebben we ook in dit nummer een puzzel geplaatst om de tijd op een aangename manier door te komen. Let op: om je huisgenoten ook de kans te geven de puzzel te maken, raden we aan eerst even een kopie te maken.

Wat moet je doen?
In de woordzoeker staan 53 woorden verstopt. Die woorden staan omschreven in de tekst hieronder met achter iedere omschrijving het aantal letters dat het woord bevat. Ontdek welk woord we bedoelen, zoek het woord op in de woordzoeker en streep hem door. De woorden staan van links naar rechts, van rechts naar links, van boven naar beneden en van beneden naar boven. Sommige letters kunnen meerdere keren worden gebruikt. Alle overgebleven letters in de woordzoeker vormen een woord. Welk woord zoeken we?

Stuur je oplossing voor 31 juli 2021 naar dehessencombinatie@hc-03.nl of naar Redactie De Hessencombinatie, p/a Kruijsakker 12, 6996 DL Drempt. Onder de goede inzendingen verloten we wederom drie fantastische prijzen, mede mogelijk gemaakt door Jeans Centre. Prijswinnaars ontvangen automatisch bericht.

01 Plaats in Overijssel, komt minimaal 1x voor op elk toetsenbord (5).
02 Houtsoort, grote plaats in Duitse Ruhrgebied (5).
03 Voormalig café aan de Rijksweg in Hoog-Keppel (1,8).
04 Hoogste 'berg' van Montferland (12).
05 Naar welke heilige is de kerk in Achter-Drempt vernoemd (10).
06 Naam van de kerk in Voor-Drempt (2,5).
07 Voormalige naam van de Wrangebult in Hummelo (10).
08 Omtrek in kilometers van de gemeente Bronckhorst (13).
09 Betaalde streaming-service voor o.a. series. Doet goede zaken door corona (7).
10 Hummeloër, deed mee aan NK boksen voor jongeren (5,4).
11 Duitse grensplaats: A-j Gendringen… kom i-j in Silvolde uut (6).
12 Plaatsnaam: Ik schaak slecht, maar ik vind dat ik nog… (9).
13 Jeugdsoos in Toldijk, bekend van concerten van Normaal (9).
14 Ontdekkingstocht naar sterren en planeten in Toldijk (11)
15 Deze man uit Wijchen is dé meest gemiddelde Nederlander (5,6).
16 Volledige achternaam van de laatste burgemeester van de gemeente Hummelo en Keppel (7,3,3,4)
17 Met het stalen ros op Hemelvaartsdag langs veelal agrarische bedrijven (5,2,4,2).

18 Vul één woord in en je krijgt twee zelfstandige woorden: hart… tafel (7).
19 Bekend verfilmd boek van Jan Wolkers (5,5).
20 Naam van een dier dat wordt gebruikt bij remtesten van auto's (5).
21 Komische film waarin Dustin Hoffman zich als vrouw verkleedt (7)
22 Vul één woord in en je krijgt twee zelfstandige woorden: foto… trekker (4).
23 Boegbeeld van de Zwarte Cross (5,5).
24 Voorzitter Dorpsraad Drempt (6,6).
25 Voormalige paardensportvereniging in Drempt (2,16).
26 Zang- en toneelvereniging in Drempt (8).
27 Jaarlijkse brocantemarkt in Hummelo (4,2,6).
28 Wijnboerderij aan de Tellingstraat in Drempt (1,11).
29 Bed & Breakfast aan de Binnenweg in Drempt (3,4,5).
30 Hiervoor staat de afkorting RE in Horeca (10).
31 Nederlandse plaatsnaam met de letters A t/m E in de naam (7).
32 Franse F1-coureur, won 51 maal een Grand Prix (5).
33 Verbinding tussen Friesland en Noord-Holland (10).
34 Bekende tuinontwerper uit Hummelo (6).
35 Voormalig Nederlands tv-presentator, geboren in Laag-Keppel (3,7).
36 Aantal partijen waarop je kon stemmen op 17 maart (13).
37 Aantal tegels langs de tegelwandelroute in Hummelo (8).
38 Schaakstuk dat zich uitsluitend in sprongen kan verplaatsen (5).
39 Gevoel dat je moet drinken (5).
40 Bewegen op muziek (6).
41 Nederlandse speelfilm uit 1986 over een bijzondere familie (7).
42 Vrucht van een boom, ook belangrijk bij muziek (4).
43 Muziekvraag uit de Top 2000: Wat is de titel van de evergreen van John Miles (5)?
44 Voornaam van de winnaar van de Tour de France 2020 (5).
45 Diep uitgesleten rivierdal met steile (rots)wanden (5).
46 Bruto minus tarra (5).
47 Iemand die tijdelijk de taken van de leraar of opvoeder overneemt (5).
48 Grieks eiland, populaire vakantiebestemming (5).
49 Frisdrank met de smaak van kersen (6).
50 Vogel, wordt vaak in verband gebracht met geboortes (8).
51 Titel van een liedje van Guus Meeuwis dat gaat over zijn favoriete provincie (7).
52 Rang in het leger, laagste onderofficier (8).
53 Provincie in Zuid-Nederland (7).

H	A	A	S	J	E	S	V	A	N	D	E	N	B	E	R	G	Z	O	P	F
E	N	J	E	R	O	E	N	B	R	E	M	E	R	S	O	A	D	O	O	R
T	H	H	N	E	S	S	E	C	P	N	E	T	T	O	T	L	E	U	R	A
T	O	O	T	S	I	E	T	O	L	O	R	O	T	U	T	G	D	D	E	N
E	L	N	H	T	Z	C	F	U	A	L	IJ	S	T	H	E	E	O	O	O	K
N	T	D	E	A	E	N	L	D	N	D	R	A	A	P	R	N	O	L	B	J
H	Z	E	E	U	V	A	I	E	E	E	T	S	R	O	D	B	R	F	E	A
E	W	R	K	R	E	R	X	T	T	A	D	E	J	L	A	U	N	J	D	N
U	A	D	E	A	N	F	W	U	A	K	L	O	O	F	M	L	S	U	S	S
V	A	E	N	N	E	A	I	R	R	K	R	E	T	A	A	T	L	R	T	E
E	N	N	B	T	N	L	L	K	I	E	S	I	R	E	C	A	A	R	E	N
L	T	A	R	S	D	E	L	S	U	R	S	T	A	G	H	N	G	A	I	T
M	J	C	O	T	E	V	I	F	M	P	E	N	A	R	T	T	R	A	F	S
A	E	H	E	J	R	I	B	R	U	R	R	A	V	U	T	E	U	T	L	U
S	L	T	K	O	T	V	R	U	S	O	G	B	E	B	I	R	I	J	O	L
S	A	O	M	R	I	E	O	I	I	S	E	A	I	M	E	I	T	E	D	G
A	N	O	R	I	G	W	R	T	C	T	A	R	O	I	N	K	E	S	D	N
G	D	N	E	S	N	A	D	E	J	A	N	B	O	L	T	I	R	I	E	A
E	N	T	E	R	A	F	S	L	U	I	T	D	IJ	K	N	E	S	D	R	Z

Nieuw bij De Sperwer: Special Gym & Dance groep

Emma uit Laag-Keppel en Borr uit Hummelo zijn blij dat ze bij De Sperwer elke week kunnen sporten.

Toen Gymnastiekvereniging De Sperwer vorig jaar de vraag kreeg van ouders uit Hummelo en Laag-Keppel om een gymgroep op te richten voor hun kinderen met een beperking, wilden ze daar heel graag een oplossing voor zoeken. 'Maar goede begeleiding en een accommodatie zoeken op het gewenste tijdstip lukte ons niet. We hebben het verzoek toen neergelegd bij de gemeente Bronckhorst. En combinatiefunctionaris Karin ten Heggeler kreeg het gelukkig wel voor elkaar', vertelt een enthousiaste Alec Lansink, voorzitter van De Sperwer.
De combinatiefunctionaris vond in Buurthuis D'n Draejer in Velswijk een geschikte prikkelarme locatie en slaagde er onder andere samen met een docent van Mariëndael, school voor speciaal onderwijs in Doetinchem, en stagiaires van het Graafschap College in om voldoende bevoegde begeleiders aan te trekken voor de groep die inmiddels bestaat uit zes kinderen uit de hele gemeente. Alec Lansink: 'Sinds dit voorjaar bewegen de kinderen elke dinsdag van 17.30 tot 18.30 uur op muziek. De sportbegeleiders stimuleren de kinderen op een speelse manier om hun grenzen te verleggen. De gemeente heeft de accommodatie en de begeleiding geregeld en vervolgens zijn de kinderen lid geworden van onze vereniging.'

Met de Special Gym & Dance Groep heeft De Sperwer een unicum in Oost-Nederland, aldus voorzitter Alec Lansink: 'Nergens in de regio is het voor kinderen tot 14 jaar met een lichamelijke en/of geestelijke beperking mogelijk om op deze manier bij een reguliere sportvereniging te sporten. De Sperwer wil bewegen voor iedereen aanbieden en niemand uitsluiten. Daarom zijn we superblij dat het gelukt is om dit te realiseren. We wensen Borr, Emma en alle andere kinderen heel veel plezier toe!'
Meer weten over de Special Gym & Dance Groep?
Kijk op www.de-sperwer.nl.

Henk Greven: lid in de Orde van Oranje Nassau

Onlangs werd Henk Greven (55) uit Hummelo bijzonder verrast: het had Zijne Majesteit behaagd om Henk te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Marianne Besselink somde zijn vele vrijwilligersactiviteiten op en zijn partner Stella had de eer om de onderscheiding op te spelden.
Henk Greven is in onze gemeenschap geen onbekende. Hij is op vele terreinen actief en altijd bereid om de handen uit de mouwen te steken. In de opsomming van mevrouw Besselink kwamen onder andere voorbij: zijn jarenlange betrokkenheid bij de Hummelse kermis (1989-2011), actief bij de uitwisseling Rosswell, in de Verenigde Staten, en Hummelo en Keppel (1991-2016), speaker bij de Roparun, vrijwilliger EHBO (vanaf 2000), vrijwilliger in het Hessenbad en betrokken bij het jaarlijks carbidschieten op Oudejaarsdag in Hummelo. Daarnaast is Henk meer dan 40 jaar actief binnen de muziekvereniging Hummelo en Keppel. Henk staat altijd klaar voor onze gemeenschap dus deze erkenning is meer dan verdiend.
Henk, namens de redactie van harte gefeliciteerd!

Oproep: wie helpt mee zoeken in de tijd!

In het septembernummer 2020 schreef De Hessencombinatie over mensen die in de dorpen Hummelo, Laag-Keppel, Hoog-Keppel, Voor-Drempt en Achter-Drempt wonen en het einde van de Tweede Wereldoorlog in het toenmalige Nederlands Oost-Indië meemaakten. En over mannen uit onze toenmalige gemeente Hummelo en Keppel die tijdens de onafhankelijkheidsoorlog in Indonesië hebben gevochten. De redactie probeert via deze oproep er achter te komen of er meer mensen in DHK zijn die persoonlijke herinneringen hebben uit deze tijd aan de andere kant van de wereld. Of misschien kent u namen van oud-inwoners die niet meer onder ons zijn en in Japanse kampen zaten, dan wel mannen die tussen 1945-1951 dienst deden in NOI.
Bijgaande foto (Contact, 4 mei 2021) is in Baak genomen. Er staat ook een Hummelse militair bij: Derk Besselink (staand vierde van links). Besselink werd later wethouder van Hummelo en Keppel. Wellicht staan er op de foto nog meer personen uit het toenmalige Hummelo en Keppel.
De redactie houdt zich aanbevolen voor al uw informatie en eventuele foto's (redactiehc03@hotmail.com)!

Uitslag voorjaarspuzzel

Wederom hebben we gemerkt dat velen van jullie onze puzzel waarderen. Van alle puzzelaars hebben er 46 de juiste oplossing 'lentekriebels' naar ons ingestuurd. Onder de goede inzenders hebben we drie kledingpakketten van Jeans Centre verloot. Dat ons magazine ook buiten Drempt, Hummelo en Keppel gelezen wordt, blijkt wel uit de prijswinnaars van deze uitgave. Ria de Vries uit Steenderen, Rick Huber uit Rosmalen en Arnold Dreteler uit Veghel (v.l.n.r.), van harte gefeliciteerd met jullie prijs.

Gezocht: Bezorgers Voor-Drempt en Hummelo-Zuid/Langerak

Dankzij sponsoren, vrijwilligers en bezorgers is het voor ons mogelijk om ieder kwartaal dit magazine samen te stellen. Daarom vragen we jullie hulp om dat in stand te houden.

Voor Voor-Drempt plaatsten we in onze vorige uitgave een oproep voor een bezorger. Voor dit jaar hebben we daarvoor een oplossing gevonden. Maar met ingang van maart 2022 zijn we op zoek naar een nieuwe bezorger. Het is een groot gebied waarbij je 447 exemplaren bezorgt, verdeeld over 17 straten in de bebouwde kom en 4 straten in het buitengebied.
Voor Hummelo-Zuid en Langerak zijn we binnenkort ook op zoek naar een nieuwe bezorger. Het gaat hierbij om 154 exemplaren in het buitengebied van Hummelo, het buitengebied van Langerak en de bebouwde kom van Langerak.

We brengen vier keer per jaar een nieuw magazine uit - in maart, juni, september en december - en daarbij heb je in de week van verschijning telkens van maandag tot en met zaterdag de tijd om De Hessencombinatie bij alle huishoudens in de brievenbus te bezorgen. Uiteraard staat hier een vergoeding tegenover. Heb je interesse in een van de bezorgroutes? Of wil je meer weten? Neem dan contact op met Monique Bruins uit Hummelo via m.bruins59@upcmail.nl. Zij coördineert de bezorging en kan je verder informeren. Als meerdere inwoners zich aanmelden, dan kunnen we de route eventueel nog splitsen.

Tegelroute Hummelo (voorlopig) voltooid

De laatste tegel is geplaatst: v.l.n.r. initiatiefnemer Harold Pelgrom en de heer en mevrouw Van Ittersum, de huidige bewoners van het Doktershuis.

Op 11 maart 2021 werd de aanleg van de tegelwandelroute in Hummelo voorlopig voltooid met het leggen van de laatste tegel. Die ligt bij het Doktershuis aan de Dorpsstraat in Hummelo en is gewijd aan de huisartsen van Hummelo die er woonden en in het bijzonder aan de wereldberoemde arts/ontdekker Dr. Willem Kolff. Hij bracht in dit huis zijn jonge jaren door. In de vorige uitgave van ons magazine is een artikel over Dr. Kolff verschenen als uitvinder van de kunstnier en het kunsthart. De laatste tegel kon worden toegevoegd aan de route door een schenking van de Willem Kolff Foundation.

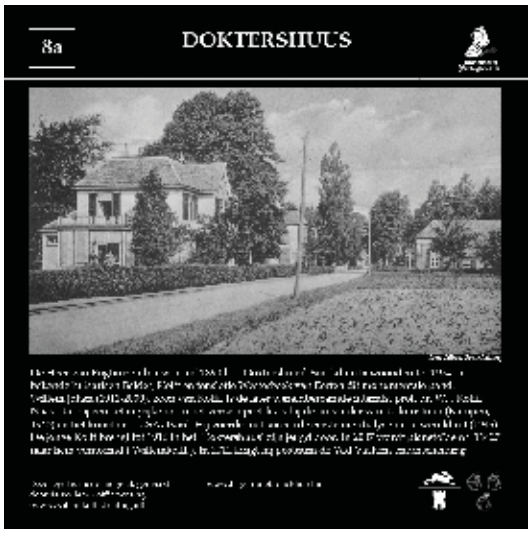

Samenstelling: **Gerard Maalderink**
Foto: **Fred van Daalen**

Activiteitenkalender Drempt, Hummelo en Keppel t/m september

In verband met het coronavirus zijn alle vermelde (terugkerende) activiteiten onder voorbehoud. Voor actuele aanpassingen bij en andere informatie over een activiteit kunt u het beste contact opnemen met de desbetreffende organisator.

TERUGKERENDE ACTIVITEITEN

maandag tot vrijdag
- Boekenuitleen bij Stichting Welzijn, tijdens openingsuren van het Gezondheidscentrum Hoog-Keppel
- Biljarten Stichting Welzijn, Sportcafé De Heerlykheyd/ Hessenhal Hoog-Keppel, 09.00-12.00 en 14.00-17.00 uur, info en aanmelden: Wim van Duijl (06-437 473 51)

elke dinsdag
- Tai-Chi-Tao onder deskundige begeleiding, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1-D, Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen Stichting Welzijn, huiskamer 't Klup, Zandewierde Hummelo, 10.00-12.00 uur
- Schildercursus, huiskamer Stichting Welzijn Hoog-Keppel, 13.30 uur
- Rummikub, Stichting Welzijn, Kerkhuis Burg. van Panhuysbrink 5 Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur, info: Baukje Koele (0314-38 03 06)
- Looptraining De Hessenrijders, verzamelen bij de Hessenhal Hoog-Keppel, tijden op www.hessenrijders.nl, info: 06-309 452 50

elke woensdag
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1-D, Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Jeu de Boules Stichting Welzijn/Pétanqueclub Leuke Boule, Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, vanaf 14.00 uur, doorgang afhankelijk van weersgesteldheid, info+aanmelden: Gerrit Lobeek (06-46 57 59 29 of g.w.lobeek@hccnet.nl)
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 14.00-17.00 uur

elke donderdag
- Beter Bewegen/Fitness, Stichting Welzijn i.s.m. FysioPlus, Burg. van Panhuysbrink1-D, Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur
- Koffieochtend voor ouderen Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur
- Koersbal, Stichting Welzijn, huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 14.00-16.00 uur (sep t/m apr)
- Training jeugdskeelergroep De Hessenrijders Hoog-Keppel, tijden op www.hessenrijders.nl, info: 06-309 452 50
- Boekenuitleen, FF naar Steef Hummelo, 19.00-21.00 uur

elke vrijdag
- Meer bewegen voor ouderen, Stichting Welzijn, Hessenhal Hoog-Keppel, 10.00-11.00 uur

elke zaterdag
- Nordic Walking, Stichting Welzijn, samenkomst huiskamer Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.15-11.00 uur

JUNI 2021

za 12 jun

- Oranjefestival bij HC '03, landelijk festival in samenwerking met de KNVB om zoveel mogelijk jongens en meiden kennis te laten maken met voetbal. 10.00-12.30 uur, info: www.hc-03.nl

JULI 2021

do 1 jul

- Repair Café, huiskamer Stichting Welzijn, Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur, info: www.swdrempthummelokeppel.nl
- Fietsmiddag seniorenorganisatie KBO-PCOB, verzamelen Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur, info: Gerda Hakvoort (hakvoortgma@gmail.com)

AUGUSTUS 2021

do 5 aug

- Repair Café, huiskamer Stichting Welzijn, Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur, info: www.swdrempthummelokeppel.nl
- Fietsmiddag seniorenorganisatie KBO-PCOB, verzamelen Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur, info: Gerda Hakvoort (hakvoortgma@gmail.com)

zo 22 aug

- Keppeltoertocht voor oldtimer tractoren, 10.00-16.00 uur, info: www.facebook.com/keppeltoertocht/

zo 29 aug

- Volksfeest Keppel en Eldrik, fietstocht

SEPTEMBER 2021

wo 1 sep

- Volksfeest Keppel en Eldrik, rondgang kleine schutterij

do 2 sep

- Repair Café, huiskamer Stichting Welzijn Burg. van Panhuysbrink 1, Hoog-Keppel, 09.30-12.00 uur, info: www.swdrempthummelokeppel.nl
- Fietsmiddag seniorenorganisatie KBO-PCOB, verzamelen Burg. van Panhuysbrink Hoog-Keppel, 13.30 uur, info: Gerda Hakvoort (hakvoortgma@gmail.com)

vr 3 sep en za 4 sep

- Volksfeest Keppel en Eldrik

zo 5 sep

- Kermis Hummelo, fietstocht

ma 6 sep

- Kermis Hummelo, wegbrengen van de vogel

di 7 sep

- Kermis Hummelo, optocht en volksspelen

wo 8 sep

- Kermis Hummelo, vaandelhulde, vogelschieten en ringsteken

za 18 sep

- World Clean Up Day, wereldwijd ruimen mensen het zwerfafval in hun eigen wijk op, meer info: Henk ten Zijthoff (htenzijthoff@chello.nl)

za 18 sep, zo 19 sep en ma 20 sep

- Kermis Drempt, info: www.dremptsekermis.nl

Aanvullingen en wijzigingen kunnen worden doorgegeven via het e-mailadres watisertedoenindhk@gmail.com. Voor het september-nummer van De Hessencombinatie kan dit tot uiterlijk 1 augustus 2021.

Puntstukken voor tuinberegening
Containerverhuur

Loonbedrijf van Til BV

Hummelo - Jeroen Teerink 06 1230 2724

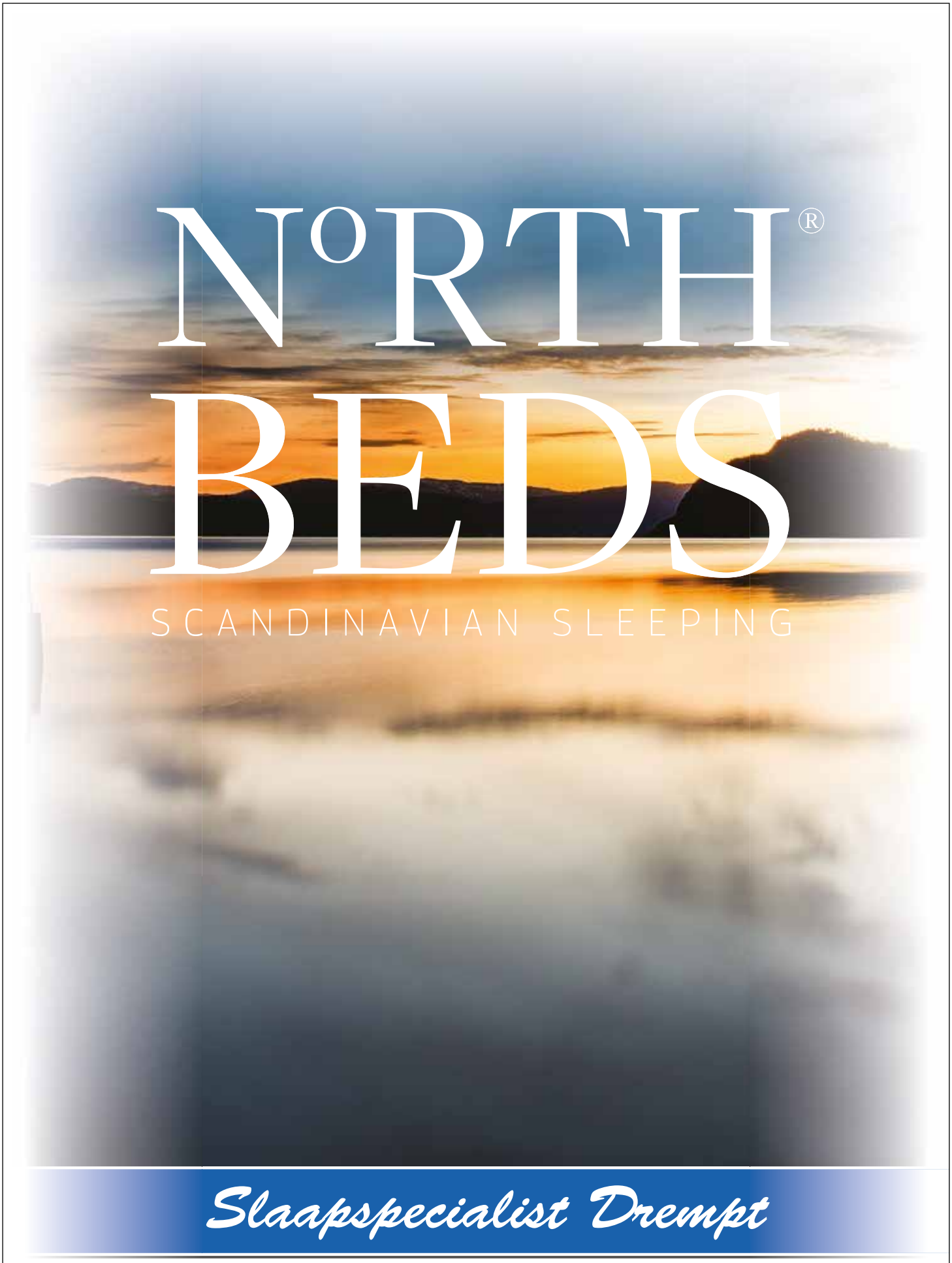

Rijksweg 20 | 6996 AC Drempt | Tel.: 0313 476218

www.slaapspecialistdrempt.nl

PELGROM, uw land- en tuinbouwspecialist

voor verkoop, onderhoud en reparatie...

we zijn o.a. dealer van:

MASSEY FERGUSON

STIGA®

STIHL®

TORO®

PELGROM HUMMELO B.V.

MASSEY FERGUSON

LANDBOUWMECHANISATIEBEDRIJF

Broekstraat 1a – 6999 DE Hummelo
Tel: 0314-38 18 42 – info@pelgrom.nl

www.pelgrom.nl